

ЛИК

АВГУСТ 2022

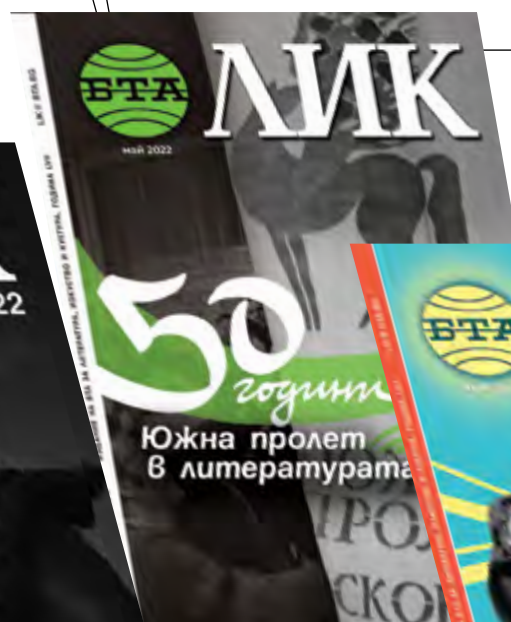

АПОЛОНИЯ

празникът на изкуствата продължава...

ТРАДИЦИЯТА

ЛИК

Литература Изкуство Култура

Съдържание

АПОЛОНИЯ - ПРАЗНИКЪТ НА ИЗКУСТВОТА ПРОДЪЛЖАВА

4

3 стр. Обръщение на Тихомир Янакиев, кмет на Община Созопол

6

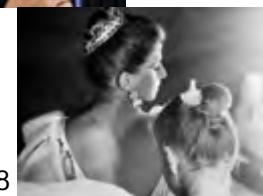
4 стр. Проф. Димо Димов: Основвахме „Аполония“, за да дадем път на другите

12

6 стр. Маргарита Димитрова: Залите са същите, изпълнителите са други, но нивото, както винаги, е високо

12 стр. Рашко Младенов: Десет дни в годината се дишат другояче

78

16 стр. Хронология: „Аполония“ в архива на БТА

78 стр. Кои ги избира духовните пастири?, Панайот Денев

82 стр. Речник „АПОЛОНИЯ“, 1988 г.

84

84 стр. Рангел Вълчанов за новия му филм „Немирната птица любов“, 1990 г.

88 стр. Метрономът на фестивала безпристрастно отмерва постиженията в съвременното българско изкуство, анкета

ЛИК

тематично издание август 2022

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

Кирил Вълчев
Боряна Димитрова
Даниел Димитров
Златна Костова
Пепа Витанова

ПЕЧАТ:

Издателство
„Изток-Запад“

ГЛАВЕН РЕДАКТОР:

Георги Лозанов

ОТГОВОРЕН РЕДАКТОР:

Яница Христова

КОРЕКТОР:

Евелина Стефанова

ХУДОЖНИК И КОРИЦА:

Данаил Алексиев

Симона Колева

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙНЕР:

Богдана Димитрова

МЛАДШИ ГРАФИЧЕН ДИЗАЙНЕР:

Симона Колева

КОНТАКТИ

Българска телеграфна агенция
1124 София,
бул. „Цариградско шосе“ 49

ISSN 0324-0444

РЕКЛАМА:

reklama@bta.bg,
02 926 2306

В БРОЯ СА ИЗПОЛЗВАНИ
СНИМКИ ОТ:

архив на Пресфото БТА,
(pressphoto@bta)

Георги Лозанов, главен редактор

Уважаеми читатели,

Извинете ме за претенциозната терминология, но този брой е за хронотопа „Аполония“. Разбира се, става дума не за древния град, а за ежегодните Празници на изкуствата, които носят името му. Терминът „хронотоп“ тръгва от литературната теория и значи времепространство, което в своята непрекъснатост има потенциала да надхвърли физически си измерения и да предопределя мисленето ви, да диктува възприятията ви, да се намесва в самопреживяването ви...

В случая времето е късното лято, а мястото е любимият още от 60-те години на миналия век морски курорт на нашата интелигенция – Созопол. Тогава там от 1984-та се струпват хора и творби, докато рампата помежду им изчезне – хронотопът на „Аполония“ е изкуство без рампа. Изкуството за десетина дни става най-просто и естествено нещо, обитаващо въображаемите му светове с романтичната лекота, с която се разхождаш по кея. Но това съвсем не значи, че само безгрижните му интонации стигат до теб, напротив, тъкмо така – без комуникативни прагове, изкуството може да се разкрие в дълбочина, да се изплъзне от стереотипите, комплексите и преграздъците, които заглушават посланията му. Една и съща творба в Созопол и в София, да речем, са две различни творби, защото тя се случва в прочитите си, тоест в твоята глава, и зависи от моментното ти състояние, от предварителните ти очаквания, от готовността ти за изкуство. Това е и причината на „Аполония“ с удоволствие, което всички сме изпитвали, да гледаш и слушаш произведения, въпреки че вече си гледал и слушал.

Хронотопът „Аполония“ влияе в много посоки върху прочитата на изкуствата, гастролиращи по сцените, галериите

и салоните на фестивала – ще спомена две от тях, които ми се струват важни за съвременната българска култура като цяло.

Първата е дисидентската. В годините до Десети ноември прочитът на всяко произведение, попаднало там, от само себе си се насочваше към внушенията му извън и срещу конюнктурата, търсеше формите на съпротива, естествена за всяко значимо изкуство, имаше изострена чувствителност към езиковския език, на който единствено можеше да се говори против комунистическата власт. Такива бяха и самите „аполонци“, събиращи се с нетърпение всяка година – неформална артистична общност, която живееше по свои закони и изпитваше ако не презрение, то поне неприкрит скептицизъм към онази система. Сред тях нямаше представители на културната номенклатура, а и да попаднеш някой случайно, се усещаше нежелан и мъчаливо порицан. До Десети ноември „Аполония“ беше естетически провокирано, политическо събитие и „политията на мисълта“ в ДС добре разбираше това – следеше го с тревожно внимание, но не го закри, защото през 80-те години на миналия век вече знаеше, че репресиите не спират, а стимулират талантите.

Ако преди Десети ноември „Аполония“ с изкуство компенсираше политически, след промените трябваше да компенсира културни дефицити. Така и е до днес. През 90-те години с падането на идеологическите забрани масовите жанрове безпрепятствено превзеха публиката, а чалгата се наложи с доминираща естетика и моден лайфстайл. На високата култура започна да се гледа като на досадно занимание за старите елити или най-малкото за сноби. „Аполония“ обаче не се отказа от естетическите си критерии с малодушната утеха, че такива са времената. Тя предложи територия, на която новопридобитата свобода и изисканият вкус не само не си пречеха, а взаимно се кредитираха. Запази интелектуалния прочит на изкуството, който е в състояние да разкрива културните му недра. Дори да става дума за една весела клоунада по улиците...

Основната заслуга е на Маргарита Димитрова, която още с погъбора на заглавията в програмата чертае „червените линии“ и на Вкуса, и на свободата. На „Аполония“ не попадат автори, склонни на реверанси както към комерса, така и към властта. Но селекцията даже е по-леката задача за г-жа Димитрова, по-трудно е да осигури финансирането на фестивала, което вече трябваше да идва освен от гържавата и от новите елити, нищо че могат да си падат по чалгата. В този смисъл това не е просто материален, а и възпитателен ангажимент – да научиш за богателите през прехода да ценят високата култура и по собствено желание да я подпомагат. Да гадеш разум и морал на капитала, от които зависи какъв ще е животът не само на богатите, но и на бедните в днешна България.

Уважаеми читатели,

„Аполония“ е цялостен културен процес с начало и без край (засега, а да се надяваме и за следващите поколения), който обаче се състои от хиляди отделни събития и перипетии, срещи и разговори, шеги и обрати. За тях разказва този брой на ЛИК, така както са запазени в архивите на БТА и в спомените и намеренията на главните „аполонци“.

Тихомир Янакиев, кмет на Община Созопол

Уважаеми съграждани и гости на Созопол,

На прага сме на 38-ото издание на най-значимия културен форум на нашия град, а и в цялата страна – Празниците на изкуствата „Аполония“. Древните гърци са ни оставили наследство, което се счита за основополагащо на съвременната култура. Ние като наследници на основателите на Аполония – града на спасението, носим в душите си любовта към изкуствата и смятаме за свой дълг да я предадем на децата си.

В дните на „Аполония“ Созопол се превръща отново и отново в столица на киното, музиката, литературата, театъра. Тук се събират най-любимите ни музиканти, артисти, писатели, художници... Посрещаме хиляди гости и те изпълват нашия град с позитивната енергия, която носи всеки почитател на изкуствата и културата. Докосваме се до най-добрите произведения на десетки съвременни творци.

Няма друг град, в който за няколко дни се концентрира такава духовна енергия, способна да ни накара да забравим проблемите на ежедневието. Поне за малко не мислим за цената на тока и хляба, за изборите, за войната, за ковид и за скандали. Даваме шанс на душите си да се „рестартират“ и изпълнят с красота, която ще ни държи усмихнати до следващата „Аполония“.

Всеки, който поне веднъж е посещавал празниците, се връща при любимата хазийка за сладко от зелени смокини и дамга, минава по павираните улички до емблематичните романтични кътчета, търси своето ресторантче с най-вкусната риба и мастика на кристали, чака с нетърпение срещите със своята група, писател, постановка, среща се с приятели, които всяка година идват специално за „Аполония“.

Всеки се връща, за да се зареди със слънце и море, с мистиката на нашия град, с историята му, с археологията, с духовната сила на храмовете.

А ние като добри домакини ви посрещаме с добре дошли на „Аполония“!

Проф. Димо Димов: Основахме „Аполония“, за да дадем път на другите

София, 29 декември 2006 г. Димо Димов на петдесетгодишнината на най-успешния български струнен квартет "Димов", която е отбелязана с концерт в зала 6 на НДК.

Даниел Димитров

Проф. Димо Димов е български цигулар, камерен музикант, основател на струнен квартет "Димов", професор по камерна музика, ректор на Националната музикална академия, министър на културата (1990 – 1991), депутат, посланик в Дания (2001 – 2005). През 1984 г. създава софополските Празници на изкуствата „Аполония“ и основава Академия за изкуства, по-късно превърнала се във фондация „Аполония“.

„Основахме този фестивал за другите, не за мен. Това беше една много разумна постъпка – да дадем път на другите“, казва проф. Димов пред списание ЛИК. Фактите говорят сами – в цялата 38-годишна история на фестивала квартет „Димов“ е участвал само четири пъти...

Пред ЛИК проф. Димов разказва за самото начало на „Аполония“, за радостите и трудностите, за създаването на екипа, за първите успехи и популярността на фестивала, за Зимната академия, първите перипетии и опасности и оцеляването сред промените през 1989 г.

НАЧАЛОТО – ЛЮБОВ, УПОРИТОСТ И...

Фестивалът започна от моя идея. Защото дълги години почивах със семейството си в Созопол и се оглеждах наоколо каква е възможността за концерти, театрални спектакли и други културни събития. В центъра на града има нещо като амфитеатър, има и театрална зала в читалището.

Тогава там не се случваше нищо друго, освен да стоим под смокинята и да пием мастика. Говоря за 80-те години. Тогава се запознах с кмета Тодор Андреев. Предложих му да организираме нещо, каквото тогава нямаше дори в Бургас.

Тогава аз бях председател на секцията по камерна музика към Съюза на музикалните дейци и обявих това свое намерение там. Колегите бяха много възторжени, но и дума не можеше да става за финансиране. Кметът обаче прегърна идеята. Така през 1984 година се появи първият вариант на „Аполония“. За наше щастие църквата тогава все още не беше действаща и аз видях прекрасна възможност вътре да правим камерни концерти. И така през септември „Аполония“ тръгна.

Когато се появи първият афиш, много хора бяха изненадани. Есента, за да съберем публика, обявихме дори конкурс за хубава тяло, което тогава беше модно.

Началникът на Военноморската база в Созопол отговаряше и за културата на града. Той беше изключителна личност и ни помогна много. Първият фестивал се оказа изключителен успех, но имаме проблем с ограждането на Амфитеатъра. Това беше направено с подръчни материали и, естествено, не отговаряше на нашите естетически критерии. За следващата година се позрижихме по-добре.

За окончателното решение на проблема имаше заслуга „Нефтохим“, Бургас. Получихме една значителна сума, с която закупихме нужните метални елементи, и нашият колега Владимир Титов построи ново, красиво съоръжение, осигуряващо ни спокойствие. Имаше билетни каси, подходящо осветление и най-вече сигурност за артистите и публиката.

ЕКИП ОТ ПРИЯТЕЛИ

Екипът беше най-важното нещо – това бяха приятели. Сред тях беше покойният Здравко Маврогиев – художникът. Той предложи името Аполония и се грижеше за изложбите, които в първите години се организираха по дворовете в стария Созопол. Все още нямаше достъп до галерията – старото училище, тъй като предстоеше ремонт. Беше красиво. Вратите бяха отворени. Хората се разхождаха из града, влизаха в дворовете...

Още на първия фестивал започнахме да правим всекидневни оперативки. В екипа влизаха и кларинетистът проф. Димитър Димитров, Маргарита Димитрова, Павел Васев, Владимир Титов, Бойко Драганов, Владимир Люцканов, Асен Азов, Панайот Денев и други. Екипът просъществува в първоначални си състав години наред.

ЗИМНАТА „АПОЛОНИЯ“ КАТО ЛАБОРАТОРИЯ НА ФЕСТИВАЛА

Зимната академия беше лабораторията на фестивала, в която най-изявени творци правеха изложби, показваха произведения, изнасяха рецитали. На практика това се оказало първо събиране на хората на всички изкуства заедно, по едно и също време, обикновено в началото на януари. По това време имаше практика Всеки творчески съюз да обсъжда своите проблеми и прояви в затворения кръг на едни и същи хора. Зимната академия разчупи този

модел и създаде предпоставки за обсъждане на общите проблеми на изкуствата.

Всеки ден от академията беше посветен на едно от изкуствата. През деня имаше лекции и обсъждания, вечер – представление, концерт, и след това – дискусия. „Аполония“ имаше и свой вестник с редактор Панайот Денев. Преди това се печаташе бюлетин – на машина, бракувана от БТА. В продължение на 10-15 години всички снимки правеше Тодор Денев.

Канехме спорни спектакли и след това ги обсъждахме. Спомням си, че Кого Азарян по едно време много ми се разсърди, защото имаше един слаб спектакъл, който поканяхме, и след това зрителите от нашата Зимна академия – главно млади хора, направо го разничиха.

ГОЛЕМИЯТ ФЕСТИВАЛ НА МАЛКИЯ ГРАД

Такъв е от първия момент на своето съществуване. Фестивалът беше така съставен, че нямаше накъде да се разраства поради липса на зали. И го ден днешен нямаме нови зали. Това е големият проблем. Единствено за нашата 30-годишнина построихме една шатра, 300 кв. м, със сцена и бар. Беше изпипано, красиво. Смятахме, че ще запазим тази шатра, но какво се оказа?... Там нямаше звукоизолация и по време на всички концерти, особено джазовите – късно нощем, звукът удряше по сградите в стария град. До ден днешен има софополчани, които не разбират, че по това време на годината градът се пълни с туристи заради фестивала.

Фестивалът се разрастваше по дължина, по времетраене. Една година го направихме две седмици и накрая падахме от умора. Не е възможно екип от 10 души да поддържа фестивал в продължение на 14 дни...

Това, което помогна на фестивала, бяха добрите ни отношения с тогавашния директор на телевизията Хачо Бояджиев. В продължение на петнайсетина години телевизията предаваше директно. Дори камерни концерти – по „Втора прозора“. Записвах всичко, а след това, през годината, излъчваха отново и отново. Телевизията направи от „Аполония“ най-известния фестивал, най-големите български артисти и го ден днешен идват на „Аполония“.

ТОЧКИ НА КИПЕНЕ, ОЦЕЛЯВАНЕТО

Бях един от поканените на прословутата закуска на Митеран във френското посолство. По същото време наша културна делегация трябваше да отиде в Индия и квартет „Димов“ беше част от тази делегация. Нямаше как да откажем. Не отидох на закуската...

Като продължение на турнето ни в Индия имаше концерти и в Шри Ланка. Маргарита Димитрова ми се обади по телефона и ми съобщи, че Зимната академия е спряна. В програмата бяха включени млади художници, артисти и поети, тази селекция явно не се беше понравила на властта. Когато се върнах от турнето, веднага отидох в отдела за култура на ЦК на БКП. Разговорът беше много бурен, казах им: „Това е срамен случай, да забраните на хората на изкуството в България да провеждат своя форум!“. Въпреки всичко Зимната академия продължи да съществува още известно време.

За щастие, летният фестивал – Празници на изкуствата „Аполония“, успя да поеме всички функции на Зимната академия. В програмата влизаха много нови форми като майсторски класове, срещи и дискусии на различни теми, които разшириха възможностите за комуникация с публиката.

Маргарита Димитрова: Залите са същите, изпълнителите са други, но нивото, както винаги, е високо

Снимка: личен архив

Г-жо Димитрова, как се промениха Празниците на изкуствата „Аполония“ от първото си издание през 1984 г. до днес?

Много се промениха. Първо започвахме много плахо, с много по-малка програма – с две-три събития на вечер. Постепенно ставаха все повече, а през последните години имаме по седем-осем.

Аз понякога се упреквам, че правя толкова голяма програма, но толкова хубави и качествени неща се случват в процеса на подготовката, че се подмамвам сама и се увличам в желанието си да покажем всичко, което смятам, че е необходимо да бъде показано в Созопол. Това всъщност е и най-важно – наистина да има разнообразна програма и всеки, отделил от времето си, да може да я види. Интересите са различни – едни хора обичат да ходят на литературни срещи, други – на класически концерти, трети – на попконцерти или на фолклор... Така че с оглед на разнообразието от събития, мисля, че програмата много се промени.

Казвате, че философията на фестивала е всички изкуства да се съберат на едно място. Но как успяват различните изкуства да съществуват хармонично в рамките на форума?

Да, това е от самото начало философията на фестивала – синтезът на изкуствата! Да бъдат на едно място, защото тогава се вижда цялата палитра от събития, ставали през годината в културния живот на България.

Изкуствата съжителстват, защото се допълват. В един театрален спектакъл не може без музика и без сценография. Това е абсолютно нормално, защото театърът е едно синкретично изкуство и събира различни изкуства в себе си. Много е интересно, когато колежи отидат да гледат колежите си от друго изкуство или когато самите те отидат да видят и чуят събитията, което не са успели през сезона... Това е наистина философията на фестивала.

В момента едва ли някой може да си представи Созопол без „Аполония“ или обратното – „Аполония“ без Созопол. Но защо решихте именно този град да се превърне в дом на празниците?

Ако трябва да бъде точна, всъщност това е началото, далечната 1984 г., когато проф. Димов събра много приятели около себе си – хора от киното, от театъра и от музиката, естествено – Здравко Мавродиев, Павел Васев, Крикор Азарян, Влади Титов, Димитър Димитров, Асен Азов, а по-късно Панайот Денев и Влади Люцканов и много други. И всички ние станахме едно общо и това е много важно, защото тръгнахме всички заедно. За съжаление, много от тези хора вече ги няма, отидоха си от този свят. Но темата и идеята „Аполония“ да е в Созопол някак си седи от първия момент.

А името на фестивала, защото първоначално той се наричаше Пазници на изкуствата, го даде Здравко Мавродиев, известен български художник,

Яница Христова

Всяко едно издание на „Аполония“ през всички тези 38 години оставя ярка следа в историята на изкуството в България и превръща Созопол в притегателен център на културния живот в страната в края на лятото. Богатството и разнообразието на програмата на Празниците са винаги впечатляващи, а отговорността за това е на артистичния директор на фестивала – Маргарита Димитрова. Тя е възпитаник на Музикалната академия и е част от „Аполония“ от самото начало, а след създаването на фондация „Аполония“ през 1991 г. от проф. Димо Димов е и неин изпълнителен директор. За заслугите си към морския град през 2014 г. – по повод 30-годишния юбилей на фестивала, Маргарита Димитрова е обявена за почетен гражданин на Созопол, а през 2020 г. е сред отличените от Министерството на културата за изключителен принос в развитието и утвърждаването на българската национална идентичност.

който също вече не е между нас. Спомням си една вечер, бяхме се събрали, и Здравко каза: „Ама, естествено, че ще се казва „Аполония“. Това е името на стария град Созопол, естествено, че ние трябва да бъдем това“. Идеята беше страхотна и ето, вече толкова години, това е фестивалът.

Наистина Созопол винаги се свързва с нашия фестивал – той е най-голямото събитие в този красив град.

Много се надявахме, че във времето градът ще построи нови зали и ще направи нови места за културни срещи. Но, за съжаление, си останахме на същите места, където се случваха събитията и преди.

Имахме една страхотна църква в центъра на града и преди години тя не беше действаща. Църквата се казва „Св. св. Кирил и Методий“. Беше уникална със своята акустика. Там провеждахме първите класически концерти и те бяха истински грандиозни събития. Това беше една среда, в която хората се чувстваха като преродени, а музикантите казваха, че там са им били най-хубавите концерти.

По това време се правеха много записи. Радиото записваше, националната телевизия записваше и директно излъчвахме от църквата тези уникални концерти. Постепенно късно вечер започнахме да правим и концерти с джазови изпълнители. Тогава пък какво ставаха! Невероятно се получаваха, защото в тази църква изпяха своите песни Йълдъз Ибраимова, Камелия Тодорова, тук свиреха големите джаз-музиканти Людмил Георгиев, Симеон Щерев, Антони Дончев, Румен Тосков и кой ли не... беше невероятно!

Но след години, може би преди повече от 10 години, църквата стана действаща и отпадна като вариант за провеждане на нашите класически концерти. Тогава се прехвърлихме в Археологическия музей на града.

Театърът винаги е бил в читалищната зала, а в Амфитеатъра се провеждаха по-големите събития – рок- и попконцерти, а през последните години слагаме и класически концерти там – големи, с големи оркестри, като Софийска филхармония, Бургаската филхармония, камерните концерти на „Софийски солисти“...

Първият концерт, който лично аз помня много добре, защото тогава с трепет участвах, беше концертът на Никола Гюзелев. Годината е 1984 г., когато той пък с Тео Мусев, за жалост, и двамата вече ги няма. Никога няма да забравя как минути преди концерта Тео ми каза: „Моля те, ела да ми прелистваш страниците, защото няма да мога да се справя, без да има кой да ми помогне“. Спомням си как ръцете ми трепереха, като си мислех кой пее и кой свири в този момент на Амфитеатъра.

Така че, да – залите са същите, изпълнителите са други, но нивото е високо както винаги.

Литературата е много застъпена при нас и в първите години беше точно в този Археологически музей, в който сега провеждаме класическите си концерти. И тогава там също се случваха невероятни литературни представления – Константин Павлов, Иван Рагоев, Георги Данаилов, Христо Фотев, Константин Илиев и много други.

Толкова е дълга историята на „Аполония“ – 38 години, това е един човешки живот. Наскоро разговарях с млади хора и се оказа, че те не са били родени още. А има и такива, които разказват за детските си спомени, когато са идвали със своите родители. Много е вънлуващо, защото децата помнят много добре какво им се е случило в Созопол, а сега вече са големи хора с биографии, част от тях се занимават с писане, с театър, с музика... И много се вънлуват, когато споделят своите ранни детски спомени от Созопол.

В архива на БТА се откриват и новини за Зимната академия „Аполония“, която се е провеждала в периода 1984 – 1990 г.

Да, проф. Димов направи майсторски класове по камерна музика в Созопол през зимата. Това бяха първите събития в Созопол и те са съвсем различни от всичко в момента. Но нашите зимни срещи бяха изключително интересни, защото там, освен театър, литература и класическа музика, имаше много лекции и разговори. Бяха изумителни събития и още стоят в спомените на хората като нещо ново и различно. Може би това е всъщност онзи най-най-първ спомен на хората, участвали при нас. Новото тук беше шансът да спорим, да обсъждаш, да критикуваш, да имаш мнение по всеки един въпрос. Това като че ли в тези години от 1984 до 1989 г. не съществуваха така активно в културния живот.

Когато празниците стартират преди 38 години, политическата система в България е различна. Как тогавашният режим влияе върху провеждането на културния събития в страната?

Естествено е, че е имало влияние – някои са го усещали, а други не, но имаше една строгост в нещата. Помня няколко момента, изпълнени със страхотни емоции, особено в тези години около 1989 г. Страхотни емоции, защото ни следяха, искаха да знаят какво става. Защото на нашите събития се говореше открито и с много плам.

Веднъж дори спряха една Зимна академия, защото акцентът беше върху събитията в киното. Тогава излязоха много силни филми, например „Дишай“ на режисьора Юрий Жиров, един от първите документални филми, в които акцентът беше върху русенските събития. Тогава спряха Зимната академия и беше абсолютен шок, ние не знаехме какво ще се случи отпък нататък с нас.

После ситуацията малко се успокои, но дойде финансовата криза 90 /91 г. Една година направихме фестивала само

благодарение на ентузиазма – на нас, хората, които го организирахме. Владу Люцканов се завърна от Италия, където беше на специализация, дойде в офиса и каза: „Е, как няма да има „Аполония“! Не може да няма!“. Ние му казахме: „Абе, Владу, нямаме пари, как да го направим?“. А той заяви: „Ще го направим, ще дойдат хората и ще участват безплатно“.

Събрахме се наистина приятели – истински обичащи и милеещи за фестивала. Сами подреждахме столовете, сами правехме сцените, всичко правехме сами, използвахме стари афиши. Дойдоха музиканти, театрални, художници и направихме фестивала за три дни. Беше такъв невероятен бум, а тогава просто нямахме никакви средства, но го направихме само за да продължим и да не прекъсваме това, което сме започнали с толкова любов и с ентузиазъм.

Тогава това можеше да се случи, но не знам дали е възможно в днешните условия, защото е тежко и трудно. Сега също е буря, уникална буря се задава и може би и тази година ще бъде много трудна, но каквото зависи от нас, ние го правим. Каквото зависи специално за това да осигурим финансирането на фестивала, ще го направим. Но спонсорите се отдръпнаха, за някои от тях ситуацията също е сложна. Някак я няма тази сигурност и подкрепа, която имахме до този момент, но това са прекеждия и ще ги преодолеем, надявам се искрено.

Безспорно „Аполония“ е една от най-богатите културни прояви у нас. Но как успявате да организирате фестивал, който включва толкова много и разнообразни събития в своята програма за толкова кратко време?

Това е най-странното – всъщност правенето на програмата не е толкова сложно. Аз много обикалям, много ходя, много гледам и много слушам. Имам и много добри съветници. Като проф. Божидар Манов – той е винаги готов да ми помогне с филмите, които трябва да покажем. А това е много важно, защото човек не може всичко сам, има нужда от подкрепа, и то точно от такива предани и точни съветници. В литературата такъв помощник е Светльо Желев. Той много ме съветва по отношение на бъдещите планове на издателствата.

По отношение на музиката аз различ-

там много на себе си, а и на приятелите, които винаги са готови да ми предложат нещо ново и различно. За да избира театъра, обикалям буквално всичко възможно. Но понякога има проблем, защото не всичко добро и най-добро в момента може да бъде показано в нашата зала в Созопол, тъй като тя далеч не е с размерите на Народния театър. Ето, сега от Плевенския театър исках да взема „Опашката“, но не можах, защото техният декор е огромен и не може да влезе при нас. Така се лишаваме от някои изключителни събития, но пък за сметка на това гледам наистина да събера всичко, което е осъществимо в Созопол.

Смятам, че с моите верни приятели от години правим една много качествена програма. Ето сега, в началото на пролетта, бях готова почти с всичко. Но отптам се започва сложното – финансирането. Всъщност то е най-най-тежкият проблем, който срещам в момента в правенето на фестивала.

Държавата участва ли по някакъв начин?

Държавата, в лицето на Министерството на културата, винаги е участвала. Но тази година е особено тежка, с всичките събития, с тази чудовищна инфлация, която всички ще усетим може би в късна есен, а и вече започваме да усещаме. Аз бях помолила за малко повече средства, за да мога да покрия това, което нямаше как да предвидя в началото. За сега изглежда много трудно, но го откриването на фестивала има още време за надежда, че ще се справим. Успяхме в най-тежките години на пандемията, когато много от предвидените културни събития не можах да се осъществят. Сега съм убедена, че пак трябва да се справим.

Подкрепа имаме и от Министерството на туризма, защото, ако трябва да се говори за културен туризъм, мисля, че ние сме примерът. По време на фестивала няма място в хотелите, защото хилядите зрители на „Аполония“ вече са превзели Созопол и са организирали своите почивки в периода на празниците. И това са хора, които идват от цял свят специално за фестивала.

В офиса имаме един стационарен телефон. Той мълчи почти през цялата година, но дойде ли януари-февруари, за-

почват едни атаки с въпросите: „Кога започва фестивалът?“, „Кога ще излезе програмата?“, „Няма ли да я пуснете по-бързо?“ Тоест – интересът е страховътен както от хората в България, така и от тези извън страната, също и за чужденците, които ни молят да им запазваме билети и т.н. Затова мисля, че точно тази тема, наречена културен туризъм, е много, много сериозна и много важна.

Като човек, който има дългогодишни наблюдения, според вас достойно ли се заплаща трудът на хората на културата в страната и има ли как това да се подобри?

Хората в държавата, които се занимават с култура, не са добре заплатени и го знаем всички – знаят го и самите изпълнители, и самите актьори, всички знаят колко е сложно. Трябва да се увеличи бюджетът на Министерството на културата, но по темата само се говори повече от 30 години, а това, което се прави, е съвсем недовъзможно. Няма го и закона за меценатството.

Аз скоро имах едно интервю по Националната телевизия. В него казах, че ако има реформи, с които да бъдат по-добре заплатени нашите хора на изкуството, те не биха заминали за чужбина, а биха останали в България, защото щяха да бъдат щастливи да бъдат тук, да се чувстват най-добре в своята среда. И, естествено, щяха да пътуват, да ходят на концерти, на събития, на майсторски класове. Но след 1989 г. музикантите масово напуснаха държавата, защото отидоха в добри и представителни оркестри, където станаха концертмайстори, намериха си най-доброто място за живеене, където да бъдат и уважавани. Това е изключително важно – да бъдат уважавани и да им се дават възможности за изява, да покажат това, което са научили тука. Защото нашата школа, особено Музикалната академия, изважда всяка година изумителни музиканти, но, за съжаление, много от тях заминават. Защото нашата държава е малка и нашите места за изява не са толкова много, а като добавим към това ниското заплащане, заминаването сигурно е нормално. А певците, намерили място на големите европейски и световни оперни сцени, се чувстват щастливи, защото могат да покажат таланта си. И затова оперната ни школа е призната навсякъде по

света, а тук имаме едва няколко хубави оперни театъра, където да се изявяват. При това във връзка с ниското заплащане се забравя – има хора, които носят на гърба си целия репертоар на този или на онзи театър, или на тази или онази опера и те се нуждаят от признание. Но това е в България. И пак казвам, тъжно е, че така са заплатени артистите ни.

Мисля, че участниците в „Аполония“ получават добро заплащане. През последните години това до някаква степен се дължи на Министерството на културата. Освен това аз все си мисля, че тези хора, които идват при нас, идват от любов към фестивала. И от радост, че са избрани да бъдат част от него. За което съм им искрено благодарна.

Какви са Вашите наблюдения – как се промени публиката на празниците в Созопол през тези 38 лета?

Нормално е, че публиката също се промени. Публиката е любопитна. Тя иска да плаче, иска да се смее, иска и да излезе щастлива от спектакъл, концерт или от представяне на книга.

Ние сме добронамерени към нашите артисти, но мисля, че и публиката е добронамерена. Може да има критика за мястото в залата, да кажем, но това не е критика, това е желание зрителят да се чувства по-добре. Важното е, че интересът на публиката към „Аполония“ постоянно расте.

Отварям една сериозна скоба – по-

следните две години бяха много тежки с ковид пандемията и за нас е от огромно значение това, че не се отказахме. Напротив – аз и моите колеги бяхме много амбицирани да направим фестивала. Артистите нямаха никакви изяви, всичко беше затворено и всичко беше потънало в мрак, а артистът иска да излезе на сцената, да покаже това, което може и на което се е посветил.

И тогава всички артисти дойдоха на фестивала с желанието за глътка живот. Бяха толкова щастливи, защото ако нямаш публиката срещу себе си, ако не чуеш аплодисментите, за какво тогава си се старал и си положил неустоими усилия?

София, 13 март 2019 г.
Маргарита Димитрова на пресконференция в зала 1 на НДК.

А промени ли се манталитетът на творците през тези 38 години? Усещате ли разлика в тяхната нагласа през годините? Аз съм само това, че артистът иска да бъде на сцената. Исква да бъде оценен, иска да бъде щастлив, когато може да играе, когато може да свири. Това е заложено у него.

През годините много млади хора стартираха от „Аполония“. Почваха дори да свирят на улицата, на шапка. Имаше музиканти от Музикалното училище, които идваха в Созопол – като Ачо Заберски и Веселин Веселинов – Еко, Стефан Вълдобрев – и свиреха на шапки, навън, просто ей така. Но постепенно пораснаха и започнаха да свирят на сцените. Тоест наблюдаваме израстването на тези хора – как още от много малки тръгнаха и сега са звезди. Ние във фестивалната програма не пропускаме фигури, доказали своето качество – в живота и във всички области на изкуствата.

Има ли опасност комерсиализацията да превземе голяма част от културата днес?

О, да! Но мисля, че не допускаме комерсиалното на „Аполония“. При нас няма комерсиално събитие. Може би някои от артистите могат да направят компромис със себе си, но при нас компромиси няма. Ние сме твърдо убедени, че високото изкуство трябва да бъде на сцената и че при нас в Созопол трябва да го има само него. И аз самата не бих допуснала никакви компромиси.

През годините на „Аполония“ доказани имена водят майсторски класове. Колко е важно опитът в сферата на изкуствата да бъде предаван през различните поколения?

Майсторските класове са върха на постижението на известните творци. Защото това е срещата на ваятеля, на човека, който ние сме издигнали в очите си, затова съм абсолютно сигурна, че е така. Той може да покаже много на тези, които вървят по неговите стъпки, и да ги упъти по най-правилния начин. Ти не можеш да научиш един актьор как да говори, той вече се е научил. Ти не можеш да научиш един човек, който пише, той вече се е научил. Но можеш да му подскажеш как това, което прави, да стане по-добре и по-добре.

Правили сме майсторски класове по

пеене и когато пред теб стоят такива световни фигури като Красимира Стоянова и като Александрина Пендъчанска и те ти казват как трябва да го направиш, как трябва да го изпееш, как трябва да го фразиращ, ти го попиращ.

По същия начин Георги Господинов миналата година направи първия си майсторски клас при нас. Появиха се 50-ина кандидати и той от тях избра само 12. Те сега са с обожание го гледаха и слушаха, защото той им говореше през какво е минал, преживял и се е преборил. И това беше възхитяващо. Тази година срещата ще е със Здравка Евтимова. Тази жена е изумителен автор – и на късия разказ, и на романите. Аз съм убедена, че тези, които ще дойдат при нея, ще бъдат по-възхитявани, когато се приберат вкъщи.

Предстои и майсторски клас с режисьора Галин Стоев. Той има световен опит и хората в класа му очакват какво ще разкаже и ще сподели.

В миналото и Людмил Ангелов е имал класове, и много други хора са имали. Лошото е, че ние нямаме необходимите условия и базата не ни разрешава да правим класове, в които са необходими големи музикални инструменти. Но за сметка на това намерихме през последните години варианти, за да може да се предава опит от едно поколение към другото. Да я има тази приемственост, да го има това безрезервно съпричастие на учителя към по-младите хора, за да се чувстват и едните, и другите щастливи. Това си е много сериозен ангажимент, а участниците в курсовете получават и дипломи след приключването на майсторския клас и с тях си тръгват окриленни.

На фестивала често гостуват и представители на различни изкуства от чужбина. С какво созополската сцена ги привлича към себе си?

Тези чужди изпълнители, повечето от които музиканти, идваха с голям интерес. Сега, за съжаление, не можем да си разрешим да каним много чужденци поради една-единствена причина – финансовата. Защото, за съжаление, техните възнаграждения са съвсем различни от това, което ние

можем в този момент да предложим. Когато имахме сериозни спонсори, тогава идваха забележителни световни имена като американския тромпетист Том Харел, саксофониста Чико Фрийман, триото на Фриц Пауър от Австрия, госпел хора от Дъблин, известните Влатко Стефановски и Душан Богданович, групата The Old Blind Dogs от Великобритания, френските Les Fanfares sous terraine и други. Това беше един много силен период. За съжаление, спонсорите, които имахме през годините, малко се отдръпнаха и е нормално при настоящата ситуация.

Какви изненади сте подготвили за публиката тази година?

О, много са! Ние провеждаме от няколко години едни страхотни срещи с хора от програмата ни. Нарекли сме ги „Цената на успеха“. Ако знаете какви интересни разговори стават! Първо, те не са под формата на интервю, а на свободен разговор. Винаги имаме модератори, които успяват така да разпитат конкретната фигура, че тези разговори да се превърнат просто в бисери. Не ги публикуваме, но тези срещи са уникални. Там хората се отпускат и говорят за неща, които може би никога няма да споделят. Ето, тази година имаме среща с Галин Стоев и специален разговор за Христо и Жан-Клод. Този сезон имаме разговор и с аниматора Владо Тодоров, едно голямо име. Той ще покаже „Мечтател“ – късометражен анимационен филм, включен в програмата. И съм сигурна, че ще разкаже много неща за Америка, където твори, които не би разказал иначе.

Тези разговори са изключително интересни. Впрочем, в „Цената на успеха“ ще бъде представено и списание ЛИК – издание на БТА, един от първите ни медийни партньори.

Тази година ще представим за пръв път и една книга за творчеството на Живко Петров. Тя е на издателство „Колибри“, представянето ще бъде в 11 часа вечерта в Археологическия музей, където Живко ще посвири малко и ще разкаже интересни истории. Ето това въобще го няма в програмата.

Созопол, 2 септември 2016 г.
Маргарита Димитрова
на официалното откриване на „Аполония“

Созопол, 31 август 2021 г.
Маргарита Димитрова
на церемонията по връчването
на наградата „Аполон Токсофорос“.

“ Рашко Младенов: Десет дни в годината се гушат другояче

Галина Чолакова

Рашко Младенов е роден на 8 февруари 1947 г. в София. През 1966 г. завършва Националното музикално училище "Любомир Пипков" в София със специалност „Пиано“, а през 1972 г. - актьорско майсторство във Висшия институт за театрално майсторство "Кръстьо Сарафов" /ВИТИЗ/ (дн. Национална академия за театрално и филмово изкуство "Кръстьо Сарафов").

Започва театралната си кариера в Драматичния театър "Сава Огнянов" в Русе, където работи от 1972 до 1975 г. През същата година постъпва в театър "София", като играе и на сцените на Младежкия театър "Николай Бинев", театър "Заг канала" и Народния театър „Иван Вазов“. По негова инициатива в София на 25 август 1989 г. е създаден театър "Ателие 313".

Между 1997 г. и средата на 2006 г. Рашко Младенов е директор на Държавния сатиричен театър „Алеко Константинов“, където се появяват хитовите постановки „Вечера за глупаци“ и „Още веднъж отзад“ с режисьор Иржи Менцел. От 1 декември 2009 г. до 9 януари 2012 г. Рашко Младенов е директор на Драматичния театър "Сава Огнянов" в Русе и от 2013 г. до 2015 г. - на Драматичния театър "Никола Й. Вапцаров" в Благоевград.

От 27 януари до 4 май 2017 г. Рашко Младенов е министър на културата в служебното правителство на Огнян Герджиков.

Освен в театъра Рашко Младенов има над 25 роли в кино, 14 режисирани постановки и е създал музика за 23 спектакъла. Сред значимите му роли в театъра са Разколников („Престъпление и наказание“ по Фьодор Достоевски), пощенски раздавач („Януари“ от Йордан Радичков), Флоризел („Зимна приказка“ от Уилям Шекспир), Метр Бриден („С любовта шега не бива“ от Алфред дьо Мюсе), Тузенбах и Вершинин („Три сестри“ от Антон Чехов) и др.

Рашко Младенов е участвал във филмите "На чисто" (1974), "Слънчев удар" (1977), "Компариста" (1978), "Снимки за спомен" (1979), "Игра на любов" (1980), "Маргарит и Маргарита" (1989), "Музикален момент" (1990), сериалите "Хора и богове" (1979), "Фалшификаторът от Черния кос" (1983), "Цветовете на изгрева" (1987) и др.

От 1972 г. той е член на Съюза на артистите в България. На 23 май 2022 г. Рашко Младенов е отличен с наградата "Златен век" – звезда, на Министерството на културата.

За вас празниците на изкуствата „Аполония“ са кауза с дългогодишна история. Как започна всичко и как се появи знаменитото трио „Рашковците“?

Фестивалът „Аполония“ е създаден през 1984 г., а в началото на месец август 1987 г. ми се обаждат проф. Димо Димов и ми казва: „Рашко, искам да намериш още два твои колеги и на 29 август да сте в Созопол. През десетте дни на празниците правете каквото искате по улиците, но да е празнично - някакъв уличен театър, каквото измислите... Но с уговорката - „без да правите простотии“. Сащисах се, защото годината е 1987-а и в България няма разрешение да се прави каквото и да било по улиците. Един от първите бе Ицко Финци, който се опита да свири пред Военния клуб и го арестуваха. Август е, театрите са в почивка... И тогава се сетих за Веселин Ранков. По онова време той беше и телевизионен водещ, и водещ на церемонията на наградите „Аскеер“, с чувство за импровизация, и му предложих. Съгласи се. Решихме, че първият колега, когото някой от нас двамата срещне на улицата, ще го вземем. Така се случи, че срещна Иван Петрушинов от Малък градски театър „Заг канала“. На 29 август „кацнахме“ в Созопол.

Така попадам в тази сложна и тежка организация на такъв фестивал. Само си представете, това са всички видове изкуства, пет-шест сцени, на които всеки ден се случва събитие. За всяко събитие имаше и т.нар. протокол - човек, който отговаря то да се случи по всички правила и изисквания. Тези хора се събираха всеки ден в 9.00 часа на оперативка. Димо ми казва: „Ти като шеф на твоя отдел да си на оперативката“. Останалите вече три години бяха потънали в работата си, познаваха се помежду си. Видях, че това е едно голямо семейство. Гледаха с малко насмешка на нашата групичка. Не знам кой го измисли, но ни нарекоха „Рашковците“. Заради това, че аз съм им някакъв шеф.

Имахме и отдел от журналисти, които всеки ден издаваха Вестник „Аполония“. Каквото се е случило вечерта, сутринта излиза в него. Те печатаха всекидневни и рекламни материали, а ние ги разпространявахме из целия град.

Какво въсъщност бяха „Рашковците“?

Ще ви разкажа една история. Предстоеше литературна вечер с Елисавета Багряна. Димо пита протокола как вървят продажбите на билетите. Става ясно, че са продадени едва два. Тогава той се обърна към мен: „Рашко, искам довечера Домът на народния флот да е пълен“. На Веско Ранков му хрумва гениална идея. Отива в библиотеката и се връща със стихосбирка на Елисавета Багряна, казва: „Тръгвайте с мен“. Отиваме на плажа. Веско се приближава до едно семейство, отваря книгата и започва да чете стихотворение на Багряна. Хората се почувстваха неловко, не знаят какво е това. Надигнаха се, защото слушат някакви особени слова. Накрая се изправиха и изслушаха цялото стихотворение. Когато Веско приключи четенето, каза: „Довечера, в 19.00 часа, самата Елисавета Багряна ще е в Дома на народния флот“. За два часа обиколихме целия плаж, после се прехвърлихме на „Харманите“... Вечерта залата беше пълна. Оттам нататък започнаха да ни хрумват разни неща. Аз имах един трабант комби. Капакът се отваряше нагоре, а Петрушинов, седнал вътре, така че да го виждат ясно, с мегафон правеше реклама. Бяхме като цирковците по улиците.

Някога това карало ли ви е да се чувствате неловко, все едно сте глашатая на някаква субкултура?

Никога. Когато Димо каза без простотии, аз изобщо не се замислих, защото не зная какво са простотии. Не обичам такива неща, а и не ги умея. Оттогава ние се завъртяхме няколко години, като на следващата пред пощата на Стария град ни построиха подиум. Всеки ден в

17.00 часа имахме улично представление. С помощта на Теги Москов и Юлия Огнянова за първи път чухме за Даниил Хармс и поставихме няколко скеча по неговите текстове за първи път в България. Пак се казвахме „Рашковците“, но тогава към нас се присъединиха Ивайло Христов, Йорданка Стефанова, Вальо Ганев, Митко Марин, Пепи Цанков – първият „Щурец“... На този подиум имахме едно пиано и един стар контрабас, които вечер завивахме с найлони. Йорданка е цигулар, Вальо е цигулар, Ивайло е кларинетист, Пепи е барабанист, аз свиря на пиано и акордеон и си направихме музикален репертоар. На следващата година, 1988-а, вече бяхме прословути. В същата тази година се състоя и първият джазов концерт. На сцената пред една от старите къщи излезе оркестър „Русе“ и Петър Петров (Парчето) - един от доайените на българския джаз. За първи път свиреха на улицата с неговия барабанист. Спомням си, че докато те свиреха, минава Симеон Шерев – Банана с куфар, просто отива на почивка. След пет минути, с флейтата, дойде да свири с Петьо Парчето.

Кое е онова, което превърна фестивала в един от най-значимите за българската култура и изкуство?

Други бяха годините. Хората бяха зажаждали за култура. А ние по някакъв начин създавахме радост за тях по улиците без пари. Вървят и гледат някакви хора, които правят нещо. Един път този откаченяк Петрушинов взе дъска, голям пирон и тесла и започна да го забива този пирон в дъската, като че ли върши най-сериозна работа. После го изважда, оглежда дъската и пак го забива. И това в продължение на един час. Нищо друго, събра се тълпа в очакване да стане нещо. Измисляхме такива неща, закачахме се с хората. Вальо Ганев пък имитираше хората по улицата. Избира си някоя и тръгва в крачка с този човек, със същата походка, същите

движения. Минувачите започват да се заглеждат и човекът се усеща, че нещо става. Като се обърне, Валяо гледа на някъде все едно няма нищо общо.

Има ли място за „Рашковците“ сега? По онова време вашата група е забавлявала хората, те са знаели, че представяте своя различна концепция като актьори. В съвременния контекст това не би ли се приело като досаден номер?

В Созопол сега е пълно с клоуни, улични музиканти. Никои няма да ни обърне внимание. Едни Рашковци вече няма да значат нищо.

След промените нашата група се разпадна. От една страна, бяха бедни години. Тези артисти, които изброих, станаха известни, бяха по телевизията, по театрите. „Аполония“ се превърна частна фондация и събирането на пари за провеждането ѝ бе истински подвиг.

Но аз останах в организацията на фестивала. Покрай „Рашковците“ познавах механизма на работа по всички места, бях завързал връзки. Връзки също и с театралния и музикалния свят, всички ме познават. Бях в някаква степен полезен и тъй като съм много всеотдаен, нещата се случват. За мен „Аполония“ е тръпка до ден днешен. Тези десет дни в годината се дишат другояче, живеят се другояче.

Местните хора оценяваха ли значимостта на празниците на изкуствата?

Имаше и такива, и такива. В края на август сезонът привършва, а когато ние сме там - от 1 до 10 септември, Созопол е в най-големия си разцвет. Квартирите са заети, заведенията са пълни, търговците работят. За тях беше полезно. Приемаха ни добре. И за много неща ни помагаша. Изнасяхме класически концерти в църквата. От музей в Бургас взимаме икони, които слагаме на иконостаса. Някак одухотворяхме пространството за тези десет дни. Но когато реставрираха църквата, местният свещеник ни изгони, защото смяташе, че я оскверняваме. Опитвахме се да обясним, че това е абсурд и че в цял свят се провеждат концерти на такива места, но...

На нас ни помагаша Петър Стоянович, брат му Димитър, Малин Кръстев и още, и още. В онези пет-шест години преди промените десетте дни в Созопол бяха необичайно явление за културата на Бъл-

гария. Имаше три ресторанта в Созопол. Накрая на града беше „Хоризонт“. Този ресторант работеше само за аполонци, със специални пропуски. Там се събираше културният елит в България, представителите му се срещаха помежду си, общуваха. Пукне ли първа пролет, започваш да си мислиш за „Аполония“.

Освен колоритната група на „Рашковците“ кои бяха най-ярките звезди на „Аполония“ през годините?

Идваха много големи музиканти. Една година пристигна един френски уличен театър, който ни събра очите. С гигантски мотори, облечени във фантастични костюми, бяха майстори на кокилите. Целият град полудя по тях. В онези години хората си планираха отпуските, за да бъдат на „Аполония“. На фестивала се представяха най-добрите спектакли на годината. Както е и сега. Но имаме нужда от сериозна публика. Сегашната публика се опростачи.

Има ли бъдеще след тази ваша тъжна констатация?

„Аполония“ си е „Аполония“. Много хора казват: „Е, какво беше...“. Да, отиват и такива представления, с които знаем, че ще напълним салона. Например комедии или ярки представления за годината, към които има доказан интерес. Като напълним 800 места в Амфитеатъра е прекрасно, това е сериозен приход. Но ние сме ограничени откъм база. Някои театри не искат да правят компромиси, особено за елитни представления, защото сцената не е като в театрите в София. Има един кръг от хора, за които „Аполония“ е кауза и ще си остане кауза. Самото ни присъствие в културата, в изкуството, за нас беше начин на живот. И когато ставаше дума за каузата, за изкуството, ние бяхме единни. Сега мисля, че част от младите колеги просто отиват на работа. Не са виновни, то е заради времето. Отиват да печелят пари. Няма го духа.

Сериозните неща останаха на заден план. Истинското изкуство става все по-рядко. Така ги учим. Така ги възпитаваме. Неотдавна бях в един театрален салон и видях грейналите лица на хора, които се радват на простацинитите на сцената. Как после да го вкараш този човек в театъра? Но за „Аполония“ си има публика, разбира се. Това са

ми десетте най-хубави дни в годината. Като си тръгвам, си казвам: „Дали ще доживея следващата Аполония?“ Някак ми е мерло за една особеност в живота ми от година на година, макар и за десет дни.

Какво още искате да изживеете, да видите на „Аполония“?

От няколко години отговарям за литературата. Колкото и да се опитвам да нямам старчески възприятия за това, което се случва, то сигурно няма как. Режисьорът Леон Даниел казваше – общувайте с младите – те носят вдъхновението, дръзновението. Някои настина го носят... В „Неодачници“ на режисьора Иван Панталеев моите млади колеги ме сащисаха с дисциплината си, а мислех, че са лигълъвци. Обаче онова мъничко нещо го няма. Ние сме страхотни професионалисти, казват сякаш те, и е така. Но мъничкото нещо го няма. Някакво духче липсва.

Какво е то, свободата ли? Самият вие казвате, че човекът на изкуството е борец за свобода.

Онова, което съм правил като професионален актьор и музикант, винаги е било свързано с усещането, че носиш нещо на отсрещния. И винаги съм правил каквото искам. Като опитам да ме ограничават, аз си отивам. Минах през всички софийски театри без Военния. В най-бедните години напуснах един от театрите, защото не бях съгласен с директора. Отидох като продавач в кварталното магазинче за цигари и алкохол. Това чувство за свобода ли е? Чувството за свобода не мога да го изкажа, аз го практикувам.

София, 8 април 2017 г.

Рашко Младенов като служебен министър на културата на церемонията по награждаването на двадесет творци с юбилейни плакети по случай 60 - годишния юбилей на Сатиричния театър „Алеко Константинов“

София, 31 март 2017 г.

Ретроспективна изложба, посветена на 80-годишнината от рождението на големия български живописец Тома Трифоновски (1937 – 2010) е открита в галерия „Средец“ на Министерството на културата в присъствието на министър Рашко Младенов.

София, 27 март 2017 г.
Рашко Младенов като министър на културата на церемонията по връчването на наградите „Икар“

София, 31 март 2017 г.
Служебният министър Рашко Младенов на премиерния спектакъл на академичен цирк „Балкански“

Аполония

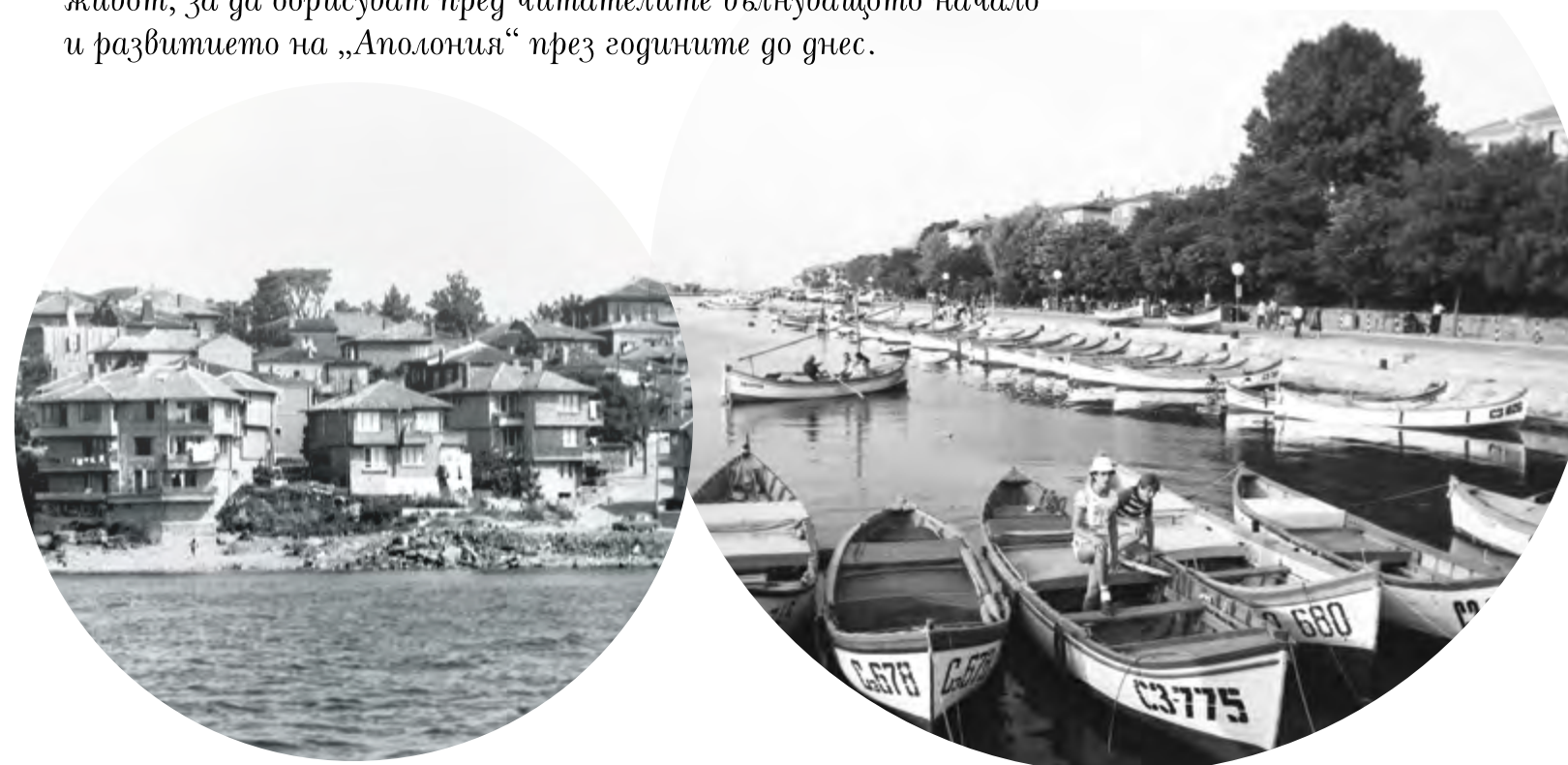
в архива на БТА

Празниците на изкуствата „Аполония“ отдавна не са само част от събитийния календар на община Созопол. Фестивалът се е превърнал в символ на културния живот на страната, който събира заедно различни сфери на изкуството и изпълва с вдъхновение морския град през месец септември.

Българската телеграфна агенция отразява ежегодно проявите на „Аполония“ още от самото ѝ създаване. През годините акцент в програмата на фестивала са дори издания и личности, които са част от структурата на БТА.

Статиите и материалите, излизали в бюлетините и емисиите на агенцията, които проследяват историята на Созополските празници, се пазят в богатия архив на БТА. На страниците на сп. ЛИК те се пробуждат за нов живот, за да обрисуват пред читателите вълнуващото начало и развитието на „Аполония“ през годините до днес.

Хронология

1984

Първата новина в бюлетините от архива на Българската телеграфна агенция, посветена на Созополските празници на изкуствата, е от 6 януари 1984 г. Тогава с концерт на струнно трио „София“ е открита Зимна музикална академия – Созопол` 84. В новината се посочва, че градът за първи път е домакин на тази инициатива на Комитета за култура, Съюза на музикалните дейци в България и Общинския съвет за култура. В продължение на девет вечери са планирани концерти на духовни, струнни и клавирни състави от София, Сливен, Бургас и други градове на страната, а в техните програми са включени творби от световни майстори на камерната музика. Освен това в рамките на Зимната музикална академия в морския град е организиран семинар с преподаватели от музикалните училища в страната, студенти от Българската държавна консерватория и любители на камерната музика.

С „Аполония“ се написва още една страница в националните ни културни прояви, които дават възможност на жителите на различни градове на страната да се срещнат с изкуството на едни от най-изтъкнатите наши творци и да се запознаят с духовните завоевания на народа ни, се посочва в информацията на БТА от 28 август 1984 г. В съобщението се допълва, че за домакин на Празниците на изкуствата е избран Созопол, където от 1 до 12 септември ще се съберат музиканти, писатели, артисти, кинодейци и художници, които ще представят своите идейно-художествени постижения.

Спектаклите, концертите, изложбите, рециталите и прожекциите на филми, които са част от програмата, ще

се провеждат в специално реконструирания старинен амфитеатър „Аполония“, в Културния дом, в църквата „Кирил и Методий“ и в лятното кино. Жителите и гостите на града домакин ще могат да видят едни от най-новите постановки на Народния театър „Иван Вазов“, на „Сълза и смях“, Театър 199, театър „София“ и на драматичния театър „Агрияна Бугевска“ от Бургас. Сред музикалните изпълнители са камерният ансамбъл „Софийски солисти“, толбухинският камерен оркестър, балетното студио „Арабеск“, младежкия състав на Софийската народна опера, солистите Никола Гюзелев, Стойка и Дора Миланови, Теодор Мусев, Боян Воденичаров, Сузана Клиничарова и други. С интерес се очакват рециталите на Павел Матев, Любомир Левчев, Валери Петров и други наши поети. Почитателите на киноизкуството ще видят премиерата на документалния филм „Еверест-84“ на Милан Огнянов и ще се срещнат с участници в експедицията.

На 1 септември в старинния град е откриването на празниците „Аполония“ – първия у нас фестивал на всички изкуства. В новината на БТА от деня се посочва, че това поставя началото на една културна инициатива, която ще стане традиционна и ще позволи на населението и гостите на созополската селищна система да общуват с най-значимите произведения на социалистическото изкуство.

Първата вечер на фестивала поднася на жителите и гостите на града няколко интересни прояви - спектакъла „Ретро“ от колектива на Народния театър „Иван Вазов“, концерт на Никола Гюзелев и цигулков концерт на дуото Ангел Станков и Йосиф Радионов.

1985

На 4 януари стартира Зимната академия на изкуствата – Созопол` 85, която тази година е под надслов „Изкуството в съвременния свят“. Културната проява се провежда за втори път по инициатива на Комитета за култура и творческите съюзи в България. В нея участват 200 представители на различните видове изкуства, като през десетте дни в старинния град е предвидено да се срещнат едни от най-изтъкнатите творци в страната, да бъдат изнесени лекции, да се състоят дискусии, да се организират семинари и курсове.

През първия ден лекция на тема „Музикалното изкуство като художествено преживяване“ изнася проф. Димитър Христов. Представен е моноспектакълът „Гойя“ от Иво Андрич в изпълнение на артиста Петър Петров от Народния театър за младежта „Людмила Живкова“ в София.

През следващите дни в Зимната академия на изкуствата се очаква да се представят колективите на Театър 199 и на бургаския драматичен театър „Агрияна Бугевска“, камерният ансамбъл „Софийски солисти“, камерният състав на Софийската филхармония и други. Освен това ще бъдат прожектирани премиерни български и съветски филми.

Несъмненият успех на организиранията миналата година за първи път в Созопол празници на изкуствата „Аполония“ стимулира техните инициатори в търсенето на нови идеи. Един от новите акценти в тазгодишната програма е замисленото богатство от форми на общуване с децата, се посочва в съобщение на БТА от 24 юли 1985 г.

Програмата на фестивала включва не само спектакли, кон-

церти и кино, а и една голяма лятна академия по изкуствата за най-малките, защото с децата ще се занимават режисьори, актьори, музиканти и художници. Те не само ще им показват свои произведения, но в непосредствен допир с изтъкнати творци и техните творби в непринудена обстановка децата ще напуснат пасивното си положение на зрители и ще се общуват към творческите процеси, се допълва в агенционната новина. Така инициаторите мислят да осигурят повече възможности на възрастните за свободното им време и за собствените им интереси.

Празниците на изкуствата „Аполония“ ще привлекат от 1 до 10 септември в Созопол творци и зрители с обогатената си и интересна програма, пише в бюлетин на БТА от 21 август. Организаторите предвиждат отделни сцени за всяко изкуство - театралните спектакли ще се показват в сградата на читалището, изложбите - в новия Дом на флота, а концертите - в реставрираната созополска църква.

Афишът на десетте крайморски дни се оформя от прояви на изтъкнати колективи и е с имена на известни изпълнители. Например на созополската сцена се очаква да гастролират Народният театър „Иван Вазов“ със спектакъла „Сватбата на Фигаро“, Народният театър за младежта „Людмила Живкова“ с „Главанац“, Театър „Сълза и смях“ с „Приятна жена, цвете и северен прозорец“, Държавният сатиричен театър с „Големото чистене“, Бургаският драматичен театър „Агрияна Бугевска“ с „Приключения опасни с герои сладкогласни“.

Предвидени са по десет поетични и музикални рецитала, художествени изложби, премиера на книгата „И струна, и стих“ на издателство „Музика“. Своята продукция ще пока-

Създателите на филма "Еверест 84" след премиерата на филма.

Изпълнение на Софийски камерни солисти.

Изпълнение на джаз квартет "Русе" на 17 септември 1984 г.

Модно ревю в рамките на "Аполония" през 1984 г.

жат издателствата „Български писател“, „Български художник“, „Народна култура“, както и „Балкантон“.

В новината на БТА се посочва също, че емблемата на Празниците на изкуствата „Аполония“ е нова. Графичният знак е проектиран от художниците Александър Сертев и Ралица Димова.

На 23 август на страниците на Националната осведомителна агенция е публикувано съобщение, в което народният артист Димо Димов, който е художествен ръководител и председател на организационния комитет на „Аполония“, разкрива някои от новите моменти в програмата. На първо място той изтъква детската програма, която цели да приобщи най-малките гости към идеите на движението „Знаме на мира“. Предвижда се ежедневно от 15 часа в созополския парк децата да изразят в импровизираните ателиета на различните изкуства, където под ръководството на режисьори, актьори, музиканти и художници ще получават първите си уроци в предпочитаната област. А от 17 часа започват спектаклите, концертите, изложбите и подготвените от възрастните изненади и срещи с изкуството.

В новината се посочва, че в стремежа си „Аполония“ да бъде единственият у нас фестивал, който съчетава изяви на всички изкуства, през десетте празнични дни на сцената ще се представят с най-добрите си произведения изтъкнати театрални колективи и изявени музиканти, освен това ще има индивидуални изложби на художници, както и колективни - на фотографите, карикатуристите и аниматорите. Подготвена е и голяма изложба на оперната сценография.

Допълнение към морските празници са занимания по аеробика, спортни игри и занимания за деца, републиканско първенство по стрелба с лък и кръг от републиканското първенство по бордсейлинг.

На 1 септември Созопол става домакин на традиционна културна проява на Южното Черноморие. През първия ден на Празниците на изкуствата колективът на Народния театър „Иван Вазов“ представя пиесата „Сватбата на Фигаро“ от Бомарше. Концерт изнася и детският представителен хор от град Толбухин. С голям интерес са посрещнати и детският църков състав „Диана“ от Ямбол, както и рециталът, посветен на творчеството на Димитър Методиев.

В края на годината – на 28 декември, е съобщено, че предстои Зимната академия на изкуствата. Тя се очаква да бъде открита на 6 януари, като Созопол отново ще бъде неин домакин. Инициативата на Комитета за култура и творческите съюзи за тези квалификационни прояви вече е добила популярност в средите на интелегенцията, се посочва в новината на БТА. Привлекателен е не само замисълът, но и програмата на своеобразния курс за обогатяване на знанията. Лекции от най-добри специалисти, дискусии по интересни проблеми и художествени „илюстрации“ на високо равнище събират заедно представители на всички творчески професии.

Някои от темите на лекциите, които ще бъдат разгърнати в академията, са: „Преломните събития в българското изкуство след 1956 година“ на проф. Димитър Аврамов и „Изкуството в средствата за масова комуникация“ на Владимир Игнатовски. За спорта и културата ще говори Надежда Лекарска, Тодор Андрейков ще засегне формирането на Вкуса към киноизкуството, а проф. Любомир Тенев ще разледа някои страни на синтеза между литературата и изкуствата.

Интригуващи теми за разговори се очертават и в дискусии и срещите по време на събитието.

На Академията в Созопол ще бъдат представени и изложби, рецитали, прожекции на нови филми, концерти и представления. Това е мястото, на което Илка Зафирова и Ицхак Финци ще изпълнят за първи път „Валери Петров на смях“ с помощта на музиката на Георги Генков.

1986

На 6 януари Зимната академия на изкуствата стартира в Созопол. Тази година тя носи белега на подчертания интерес към актуалните проблеми на съвременното изкуство, към неговата роля за утвърждаване на положителните тенденции в развитието на нашето общество, за укрепване на мира, творческото сътрудничество и разбирателството между народите в света, пише в новината на БТА.

През следващите единадесет зимни дни културният живот на старинния град се очаква да бъде обогатен с много и разнообразни прояви. Освен предвидените лекции на изтъкнати изкуствоведи от България и Съветския съюз, интерес предизвикат и многобройните художествено-изпълнителски изяви. Сред тях са спектакълът на театър „София“ – „В лунната стая“ от Валери Петров, предпремьерното представление на първата Чехова „Чайка“ на бургаска сцена, изпълнението на „Лунният Пиеро“ от А. Шьонберг от ансамбъл от студиото за млади музиканти, филмите на Рангел Вълчанов „Ало, Бонд“ и на Христо Христов „Новите художници“, както и нашумялата в Съветския съюз нова кинотворба „Чучело“ на режисьора Ролан Биков.

Първият ден от Зимната академия на изкуствата включва лекцията „Изкуство и техника на фона на европейското изкуство“ от проф. Димитър Аврамов, изложби на живописни, графични, скулптурни и фотографски изпълнения на проф. Найден Петков, проф. Христо Нейков, Анастасия Панайотова, Маргарита Пуева и Иво Хаджимичев, а също и концерт с творби на Чайковски и Рахманинов в изпълнение на Александрина Милчева и Светла Протич.

На 24 август в старинния черноморски град тържествено са открити Празниците на изкуствата „Аполония“, които се организират за трети път. Безспорен факт е, че в малкия град край морето си дават среща най-изтъкнати представители на съвременното българско изкуство, че Созопол, благодарение на общи въодушевени усилия, се утвърждава като нов център в духовния живот на България, се посочва в публикацията на БТА.

В този смисъл Празниците на изкуствата вече имат своето място в процеси като развитието на общественостранно значащото начало в управлението на културата, демокрацията и децентрализацията на културния живот, доближаването на високото изкуство до най-широките народни маси, се допълва в новината.

Пред кореспондент на БТА Димо Димов, председателят на Организационния комитет и главен художествен ръководител на празниците, заявява, че амбицията на организатори и участници е да покажат изключително високия ръст на българската художествена култура. В програмата на тазгодишните празници има много нови допирни точки с богатия

свят на нашите художници, музиканти, артисти, поети, писатели и кинотворци. Пъстрият ни афиш е подчинен на голямата идея за синтеза между изкуствата - посочва Димов. Ние се стараем да обогатим този сложен процес и да участваме активно в изграждането на изкуството в съвременния свят.

Потвърждение на тези думи е изключително богатата програма на празниците. Тя съдържа близо 100 театрални, балетни и оперни спектакли, филмови премиери, изложби, поетични рецитали, спортни прояви. Характерното тази година е, че за първи път ще бъде изнесен оперен спектакъл, специално за „Аполония“ са подготвени премиерни спектакли и е създаден клуб „Фантастика“ за младите зрители.

През първата фестивална вечер концерт изнася Бургаската филхармония под диригентството на Руслан Райчев. Открити са изложби на Владимир Димитров - Майстора, на Димитър Киров, Теофан Соколов, Стоян Цанев, Красимир Джидров, Богомил Живков, Майя Горова, Георги Чаушов, както и фотоизложба на Тодор Денев.

На 10 септември със спектакъл на балетно студио „Арабеск“ са закрити Празниците на изкуствата „Аполония“. В продължение на 18 дни жителите и гостите на града имат възможност да се срещнат с поветото от най-високите постижения на българското изкуство през годината в живописата, театъра, киното, музиката, поезията и балета.

„В края на лятото, преди началото на новия литературен сезон, „Аполония“ ни нарежда с идеи и с благородни амбиции, предизвиква ни към равностетка - къде сме в сравнение с другите изкуства“, казва Людмила Чешмеджиева, зам.-председател на Съюза на българските музикални дейци. Тя посочва, че вижда бъдещето на тези единствени по рода си в страната празници като стимул за по-високо качество на труда в изкуството, като благородна надпревара, която да рефлектира в целия културен живот. „Участието в празниците все повече ще се превръща в чест за всеки творец, в най-висока оценка за неговите постижения“, казва тя.

На празниците на „Аполония“ тази година са изнесени 29 театрални представления за деца и възрастни, 18 камерни, симфонични, джазови и фолклорни концерта, 9 поетични рецитала и 4 балетни спектакъла. Състоят се 7 премиери на български игрални филми, представени са 8 изложби. Голям е интересът към създадения за първи път детско-юношески клуб „Фантастика“. Всяка вечер близо две хиляди зрители влизат в съприкосновение с образци на съвременната българска култура. Единодушно с мнението на зрители и на участници, че освен като празник, който осмисля духовно труда на хората от града и отгива на многобройните гости, „Аполония“ все повече се утвърждава като необходимост за творците, които се срещат тук извън всекидневните грижи в една наистина празнична атмосфера, се посочва в публикацията на БТА. От агенцията припомнят, че празниците възникват по идея на група ентузиастични творци, начело с цигуларя Димо Димов, и са естествено следствие на постоянното търсене на начини за обогатяване на социалния и културния живот, за задоволяване на растящите духовни потребности на хората.

1987

От 10 до 17 януари Созопол привлича културната ни обичайност с разнообразни прояви, включени в рамките на

порежната Зимна академия на изкуствата. В новината на БТА от 7 януари се припомня, че целта на академията е да осъществява творчески синтез между различните изкуства, да повишава художественото майсторство на творците от всички сфери и да подпомага развитието на младите дарования. Своеобразно продължение на летните празници на изкуствата „Аполония“ в Созопол, академията е демократичен форум, който приобщава широки кръгове от обществото към най-добрите прояви на професионалното изкуство у нас.

Лектори тази зима са проф. д-р Кръстьо Горанов, проф. Сашо Стоянов, акад. Благовест Сенгов, доц. Марко Семов, народният артист Рангел Вълчанов и други изтъкнати дейци на науката, културата и изкуството. Темите, които ще бъдат разисквани, безспорно ще провокират участието на широк кръг специалисти, а сигурно ще заинтересоват и друга публика, се посочва в съобщението на БТА. Някои от тях са: „Изкуство и образование - възпитание на интелектуалното и емоционалното“, „Театър – общество“, „Изкуство и журналистика“, „Кино и образование в академичните на античността“ и много други.

През тези дни в Созопол ще бъдат открити изложби, ще се състоят концерти, прожекции на филми, театрални спектакли и други изяви, които всяка година превръщат Зимната академия на изкуствата в притегателен културен център.

„Аполония“ тази година се провежда от 31 август до 10 септември в Созопол, като новото тази година е, че се представят и непрофесионални изпълнители и състави, завоювали сериозни постижения на наши и на международни сцени. Съществено място е отгелено на програмите за най-малките, като със създадения за пръв път „Клуб на фантазията“ организаторите се опитват да активизират почиващите в Созопол деца.

Акцентът в празниците този път е върху музикалното изкуство. В Созопол изнасят концерти Минчо Минчев, камерният оркестър от Падуа и Венето - Италия, камерният ансамбъл „Софийски солисти“ и Вокалният колектив „Алеко“. Със свои изпълнения се представят Камерната опера от Благоевград и Детският хор при Комитета за телевизия и радио. Многобройни са и срещите на любителите с джазовото изкуство на най-изявените наши изпълнители и формации. Гост на „Аполония“ е съветският пианист Леонид Чижик. Участие има и Пловдивската опера, част от програмата са и концерти, посветени на латиноамериканска и испанска музика.

Две български кинопремиери, панорама на съветското кино, поетични рецитали на Елисавета Багряна, Лиляна Стефанова и Евтим Евтимов също са част от „Аполония“. Но липсата на театрални премиери красноречиво говори, че зрителският глад няма да бъде задоволен, се посочва в новината на БТА.

1988

На 31 януари за четвърти път в Созопол е открита зимната сесия на Академията за изкуство „Аполония“, като тази година темата ѝ е „Изкуство и аудиовизия“. Сред въпросите, които се обсъждат, са „Спънки пред художествения диалог“, „Аудиовизия и забава“, „Естетика на видеофилма“, „Музикално-просветителски възможности на аудиовизията“, „Телевизионната специфика и структурата на телевизионния спектакъл“, „Нови технологии в средствата за масова ин-

формация и зрелищата култура“. Лектори са проф. д-р Атанас Натеф, старши научният сътрудник Владимир Игнатовски, Владимир Михайлов, Пламен Джурев, Ингеборг Братоева и гостът от Москва Юрий Богомолов. Специалисти от „Българско видео“, „Българска фотография“ и „Балкантон“ информират за развитието на аудиовизуалните средства в България, а всяка тема се обсъжда във вечерния дискуссионен клуб.

Екипът на сесията, ръководен от председателя на Академията за изкуство „Аполония“ Димо Димов, е събрал богата програма от видеоматериали, която съдържа игрални филми, телевизионна драма, балетни и оперни спектакли, симфонични, джазови и рок концерти, популяризаторски предавания. Идеята е да се представят образци при поднасянето на различните изкуства чрез аудиовизуални средства, както и опитите на тези средства да градят своя самостоятелна естетическа стойност. Съдействието за организирането на събитието оказват Полският културен и информационен център, Унгарският културен институт, представителството на „Собекспортфилм“ и културният отдел при посолството на Франция.

Програмата включва още гостуване на театър „София“ и на хасковския театър, рецитал на Петър Караангов, концерт на Анатолий Кръстев, както и художествени и фотоизложби.

В съобщение на БТА от 28 август се посочва, че Празниците на изкуствата „Аполония“ и тази година се очакват от жителите и от гостите на Созопол заради богатата програма, в която намират изява музиканти, художници, артисти, поети, кинотворци и журналисти. Новината допъва, че от 31 август до 10 септември като в калейдоскоп на изкуствата ще се съберат най-добрите представители на различни художествени дейности, за да потърсят по-непосредствена връзка и по-естествен допир с публиката.

Организаторите залагат на нови и интригуващи моменти в програмата. Един от тях е съвместен проект с Театъра на Народната армия - постановката на Леон Даниел на пиесата „В очакване на Годо“ от Бекет. Мнението на зрителите ще бъде решаващо за бъдещото сътрудничество с театрите.

Надежди за успех се възлагат на познатата група на „Рашковците“, която ще представи площаден театър. Новост тази година са актьорският рецитал с участието на Марин Янев, поетичните спектакли за Байрон и Яворов, както и представенията на цирк „Добрич“. От първата фестивална вечер в Созопол започват прожекциите на филми, създадени в студията „Екран“ и „Време“, като до края на празниците се очаква да бъдат прожектирани повече от 80 документални и научнопопулярни филми. Валентина Радинска, Калина Ковачева, Константин Павлов, Борислав Геронтиев, Калин Донков и Найден Вълчев са поетите, които ще участват с авторски рецитали. Класическа, модерна и народна музика в изпълнение на изтъкнати и обичани състави и солисти ще съдържа музикалната програма. Гости на „Аполония“ се очаква да бъдат артисти от популярния московски театър „Таганка“.

На 31 август Академията за изкуство „Аполония“ е официално открита с премиерата на филма на Рангел Вълчанов „А сега накъде“. В новината на БТА се посочва, че програмата тази година е по-разнообразна. Наред с многобройните инструментални изпълнения, джазови концерти и други музикални прояви, този път е отделено повече място и на други видове изкуства.

Фестивалната сцена на „Аполония“ включва гостувания

на столичния Театър 199, театър „София“ и Народния театър за младежта. На созополска сцена ще се представи и Бургаският драматичен театър „Адриана Будевска“. Публиката ще има възможност да се срещне и с изкуството на актьорите от куклените театри в Пловдив и Толбухин, а театър „Движение“ ще представи постановка по мотиви от творби на Ярослав Хашек.

Екранът на „Аполония“ ще представи филма „Защитете дребните животни!“, дело на режисьора Хаим Коен. По традиция в Дома на моряка са открити и три камерни изложби: на Искра Цанкова – фотография, на Ивайло Мирчев – живопис, и на Емил Попов – скулптура. Творците, участници в „Аполония“, ще гостуват на летовниците от ваканционно селище „Дюни“, на жителите на селата Ясна поляна и Черноморец, както и на нефтохимиците от Бургас.

Първото българско сдружение за съвместна дейност в областта на изкуствата и културата е учредено на 5 септември в Созопол, се съобщава в новина на БТА. То има за цел развитието на културния живот, създаване и популяризиране на ценностите на българската култура в страната и в чужбина. Сдружителите обединяват усилията си, както и организационните и икономическите си възможности за организиране на сесии, семинари, празници на изкуствата, конкурси, спортни състезания и други. На тях ще се представят върхови постижения на изкуствата и ще се експериментират различни форми на синтез.

В основата на дейността на новото сдружение е Академията за изкуство „Аполония“ – Созопол, която вече пет години експериментира нови форми за организация на културния живот. Освен нея сдружителите-учредители са Общинският народен съвет – Созопол, СО „Руен“, СО „Нефтохим“, ВМЕИ „Ленин“, Балкантурист – Созопол, ВТД „Хемус“, ТСК „Балкантон“ и Съветът за висше образование. Към договора по всяко време могат да се присъединят и други организации. За координатор на сдружението е избран председателят на Академията за изкуство „Аполония“ проф. Димо Димов.

1989

Един утвърден културен факт – „Аполония“ ще привлече в началото на септември в Созопол участници и зрители в единствения у нас фестивал на всички изкуства. И сега от 1 до 10 септември той ще изпълни своята мисия, почерпена от демократичните традиции на националната ни култура, да приобщава в активен диалог творци и зрители, се посочва в новина на БТА от 24 август.

Нови форми и идеи, които осъвременяват изявата с натрупан вече шестгодишен опит, присъстват в афиша на празниците. Те отразяват подема в художествения живот в страната и стремежа на творците да бъдат в тон с времето. Това личи в театралната програма, която включва представяне на Народния театър за младежта с три постановки, изявата на самодейни трупи от Нови пазар и Варна, както и на учебния театър при ВИТИЗ „Кр. Сарафов“. Предстоят и срещи с изтъкнати музиканти, сред които струнен квартет „Димов“, Александрина Милчева, Валери Попова, Георги Багев, както и с гостите Юрий Буков, Александър Кузнецов, Игор Брил. В поетични рецитали ще участват Първан Стефанов, Кирил Кадийски, Виктор Самулов, както и по-младите гласове в българската литература, сред които са Владимир Левчев

и Борис Роканов.

Линията на утвърждаване на младите в изкуствата вече е проявена в „Аполония“, но тази година се очертава по-ясно почти във всички жанрове - в киното, представяно от студията „Време“, в изобразителното изкуство, във фотографията... И най-вече в атмосферата на артистичния фестивал – винаги привлекателна заради заряда с новото и съвременно, пише в бюлетина на телеграфната агенция.

1990

На 12 март в БТА излиза новина, озаглавена „Форум на културата“. В нея се посочва, че над 60 изтъкнати дейци на българската култура, изкуство и наука са инициатори на форум, който ще се събере на първо заседание на 17 март. Идеята за него възниква на организиран преди месец от Академията за изкуство „Аполония“ разговор на тема „Култура и власт“.

Инициаторите погнисват декларация, в която се казва, че като членове на форума те не представляват никакви политически партии, синдикати или държавни институции. Всеки представлява единствено себе си, своето име, авторитет, почтеност.

Ние сме обезпокоени, се казва в декларацията, че досега никоя партия, никоя политическа сила в страната не е заявила своя разгърната програма за културна политика. До днес пътят на България към света, към европейския дом и демокрацията беше прокарван главно с посланията на българската култура. Затова грижата за оцеляването и развитието на българската духовност не може да бъде дело само на управляващата партия; би трябвало всяка политическа сила да излезе със своя културна платформа.

Форумът на културата се ръководи от принципите, че културата се създава от личности, че тя е „език“ за общуване и разбирателство на всички социални групи, на всички народи. Културата е независима от държавната власт, тя се самоуправлява и саморазвива свободно. Тя не служи на отделна партия и не е оръжие, нито украшение на политиката. Културата е нагпартийна, макар и не аполитична – се подчертава в декларацията.

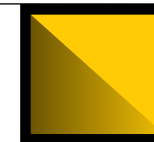
Форумът се обявява за раздържавяване на художествена култура в страната, за установяване на демократичен, европейски модел на отношение между държавата и културата. Той е против всеки стремеж за монополизъм в културата и развихряне на индивидуалната власт в нея, за равнопоставяне на всички творчески почерци, стилове и жанрове.

В съобщение на БТА от месец март се посочва, че зимната сесия на Академията за изкуство „Аполония“ тази година ще бъде пролетна и ще се състои в Смолян от 14 до 21 април. Предложение за това прави ръководството на академията, а Общинският народен съвет приема да бъде домакин.

Градът е готов да приеме стотиците представители на българското изкуство и очаква техните творби. При неотдавнашното си посещение тук ръководителят на академията проф. Димо Димов изтъква, че в Смолян има отлична материална база и благоприятен обществен климат и че дейците на изкуството желаят сътрудничеството да продължи и през следващите години.

В новина на БТА от 1 април, посветена на пролетната „Аполония“, която ще се проведе в Смолян, се посочва, че вероятно в дискусиите по съвременните проблеми на избора

На 12 февруари 1990 г. в НДК се състои среща на интелектуалци, участници в академия „Аполония“.

В рамките на пролетната академия на изкуствата „Аполония“ концерт изнася квартет „Димов“ с гост френския кларинетист Серж Данген.

зителното изкуство, театъра, киното, музиката, литературата, превода и журналистиката ще участват около двеста души. Същевременно, подобно на зимните сесии в Созопол през последните шест години, „Аполония“ ще организира в града един цял фестивал на всички изкуства. Представления ще имат театър „Сфумато“ – с „Чайка“ от Чехов, Сливенският драматичен театър – със „Свирепостта“, Пловдивският куклен театър – с мюзикъла за възрастни „Дон Кихот“, а домакините от Рогопския драматичен театър ще представят „Последната нощ на Сократ“ от Стефан Цанев. Специално за „Аполония“ и в памет на българския писател Георги Марков режисьорът Николай Поляков подготвя спектакъла „Репортажите“. А Стефан Цанев ще се представи и като поет с рецитала „С О С“.

Богата е и филмовата програма, която включва премиера на „Любовното лято на един лъхман“ на режисьора Людмил Тодоров, игралните филми „Екзитус“, „Юдино желязо“, „Ти, който си на небето“, „Аз, графинята“ и „Парчета любов“, документални филми на режисьорите Андрей Слабаков, Асен Владимиров, Кристина Шопова, Галина Виденова, Иван Росенов и Олег Ковачев.

Актьорите Ицхак Финци, Рашко Младенов, Валентин Ганев и Йорданка Стефанова ще представят за първи път извън София техния „Домашен концерт със занимателно четиво“, посветен на Нобеловия лауреат за литература Йосиф Бродски.

Джаз ще свирят пианистът Любомир Денев и саксофонистът Юлиан Янушев. Принос на домакините към музикалната програма ще бъдат концертите на ученици от училището в с. Широка лъка и на Държавния ансамбъл „Родопи“.

Ще бъдат уредени изложби на живописците Александър Райков, Веско Велев, Данаил Атанасов и Румен Гарзов, а Иво Хаджимишев ще покаже за първи път фотоизложбата „Московски авангард – 89“.

Водеци фигури в дискусиите са изкуствоведите Борис Клементиев, Борис Данаилов и Димитър Грозданов, литературите Венцеслав Константинов, Кирил Кадийски и Кръстан Дянков, театралите Весела Груева, Ромео Попилиев, Маргарита Младенова, Иван Добчев и Стефан Мавродиев, композиторите Георги Тутев, Димитър Христов и Пламен Джуров и диригентът Димитър Манолов, режисьорите на всички включени в програмата филми, журналисти от вестник „Култура“.

„Аполония“ подготвя и богата програма за децата на Смолян: представления на куклени театри, срещи с Бате Влади от телевизионното предаване „Измислици – премислици“ и други събития.

Красиво и обещаващо е откриването на 15 април на пролетната сесия на Академията за изкуство „Аполония“, пише в новина на БТА. Точно на Великден в най-представителната зала на града българската хорова капела „Светослав Обретенов“ под диригентството на Георги Робев представя концерт-спектакъл на църковнославянско песнопение.

Към известния вече афиш ръководството на академията добавя съпътстваща детска програма с анимационни и музикални филми от Фонда на българската телевизия, куклени и други представления. Освен това всеки ден на открито играят прочутите „Рашковци“ – чаровните улични артисти и смешници на „Аполония“.

Със спектакъла „Последната нощ на Сократ“ на Рогопския драматичен театър завършва пролетната сесия на Академията за изкуство „Аполония“ на 21 април.

Най-важното на тази сесия са дискусиите на тема „Изкуството в съвременния свят. Диалогът“. Провеждат се 12

„организиран“ дискусии, но всъщност обменът на мнения е непрекъснат и напълно демократичен, се посочва в съобщението на БТА. Открояват се мнения за пораженията върху духовния живот, нанесени от тоталитарния режим, и тревога от това, че във времето на коренни промени у нас опасно малко се говори и мисли за изкуство и култура, а това може да бъде катастрофално за нацията.

Сесията се опитва да намери отговор на въпроса каква да бъде „Аполония“ в новото време. Председателят на академията проф. Димо Димов заявява пред кореспондент на БТА: „Преди всичко – да има собствен живот, да е независима, включително и финансово, да осигурява възможности за контакти и нови идеи, да продуцира изкуство и най-важното – нашият живот в изкуството да придобива обществен смисъл“.

От запазена в справочния отдел на БТА статия от брой 183 на вестник „Земеделско знаме“ научаваме, че за седми път Созопол е домакин на културните празници „Аполония“, които тази година се провеждат от 1 до 9 септември. Сред акцентите в програмата са участието на ансамбъл „Йоан Кукузел Ангелогласният“, рок групите „Подуене блус бенд“ и „Медикус“. Публиката има шанс да се наслади и на спектаклите на драматичен театър „София“, а „Немирната птица на любовта“ на Рангел Вълчанов е сред заглавията в киноафиша.

1991

През 1991 г. новините за сложната политическа и обществена ситуация в страната преобладават в потока от информация, запазен в архива на БТА.

Но това е годината, в която е основана фондация „Аполония“ – на 13 август. Тя е наследник на създадената седем години по-рано едноименна Академия за изкуства. Сред основните дейности на фондацията е организирането на ежегодните есенни празници на изкуствата в Созопол, чийто основател е проф. Димо Димов.

При подготовката на сп. МИК сред запазените бюлетени от архива на БТА не открихме данни кога са били проведени Празниците на изкуствата през тази година. Но в екземпляр на том 2 на списанието за литература „Съвременник“ от 2004 г., част от библиотечния фонд на агенцията, попаднахме на отворено писмо от проф. Димо Димов по повод 20-годишния юбилей на „Аполония“. В своя текст световноизвестният цигулар разказва за предизвикателствата и любопитните моменти, пред които се изправя екипът на „Аполония“ при организирането на фестивала за тези две десетилетия. По думите му в писмото, през есента на 1991 г. „Аполония“ не се провежда, тъй като Министерството на културата не успява да осигури финансиране.

А за Зимната академия на изкуствата, която стартира през 1984 г., проф. Димов пише, че последното ѝ провеждане е през 1990 г. в Смолян. По думите му тя е била „една форма на висша комуникация между артистите, които показваха и обсъждаха изкуството пред себеподобните“.

1992

На 3 септември лятната Академия на изкуствата „Аполония“ е открита. Според новината на БТА „театър и музика“ са двете думи, които изчерпват цялото ѝ съдържание тази

година. „Пари няма, но желание и ентузиазъм не липсват, така че според проф. Димо Димов именно те са основният спонсор на културното събитие“, се посочва в агенционното съобщение.

Допълва се, че е намерен и по-конкретен израз на спомоществователство, но колко ще струва „Аполония“ и кои са меценатите ѝ, на този етап се пази в тайна. А цялото участие на Министерството на културата тази година се изразява в осигуряването на два автобуса, разносните по които обаче остават за сметка на организаторите от фондацията. Сред творците, които ще вземат участие в лятната Академия на изкуствата, са Йълдъз Ибраимова, Теодосий Спасов, Людмил Ангелов, Георги Данаилов, Йосиф Сърчаджиев, Бойко Богданов, Симеон Шерев и други.

1993

Задължението за организиране на Празниците на изкуства „Аполония“ тази година се поема от сдружението за изкуство „Три арт“ с президент Пламен Тимев, се посочва в новина на БТА от 18 август.

На пресконференция артистичният директор на фестивала Маргарита Димитрова заявява, че програмата тази година обединява всички видове изкуства. От 1 до 10 септември в Созопол постановки се очаква да представят НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“, Народният театър „Иван Вазов“, Младежкия театър, Театър 199, Театърът на българската армия и други. В Художествената галерия на стария град и в залите на Военноморския клуб ще има концерти и вечери, посветени на наши поети. Предвиждат се постановки за деца и прожекции на нови филми. На 9 септември премиера ще има филмът на режисьорите Огнян Купенов и Ангел Тошев „Пантуди“.

На 1 септември, след прекъсване от една година, в Созопол за девети път са открити Празниците на изкуствата „Аполония“. Специален реверанс е направен към творците на изобразителното изкуство, като откриването е с експозиции на петима пловдивски художници – Георги Божилов, Димитър Киров, Енчо Пиронков, Йоан Левиев и Христо Стефанов. Още седем камерни изложби са предвидени за любителите на изобразителното изкуство, но най-многобройни за тази година са изявите на театралната сцена.

Утвърждават се и се разширяват традициите от последните издания на „Аполония“ за поетични рецитали. Редом с поезията на Иван Радоев, Константин Павлов, Рада Панчовска и Людмил Станев с авторска мерена реч в деветото издание ще се представи и актьорът Стефан Мавродиев. По традиция камерната музика е зела достойно място в афишите на деветото издание на изкуствата „Аполония“. Предвиждат се оперна вечер, цигулкова вечер, музикално-поетична вечер, два клавирни концерта, вокален концерт, струнен концерт и изпълнения на ансамбъл „Софийски солисти“. Любителите на джаза ще имат възможност пет поредни вечери да изпълнят залата на Военноморския клуб в Созопол и да чуят изпълненията на Антони Дончев, Йълдъз Ибраимова, Теодосий Спасов и трио „Русчук“.

1994

На пресконференция на 4 август от фондация „Аполония“ разкриват програмата на Празниците на изкуствата, които ще се проведат от 1 до 10 септември на сцените на читали-

щето, Амфитеатъра, Дома на моряка и Художествената галерия в Созопол.

За десетте години от началото нищо не се е променило в организацията на фестивала – сменят се само артистите, казва „бащата“ на „Аполония“ Димо Димов. Но сантиментална отпратка към 1984-та ще бъде повторението Никола Гюзелев да пее на откриването, а „Софийски солисти“ да свирят на закриването на празниците.

Народният театър „Иван Вазов“, театралната работилница „Сфумато“ и трупата „Пантданс“ ще се представят с по два спектакъла, от тях „Вълшебна нощ“ на режисьора Александър Морфов (Народен театър „Иван Вазов“) и „Карнавалът на животните“ на Александър Ткачов („Пантданс“) са премиери. В новината на БТА пише също, че взордей в театралната програма ще забие френската улична трупа „Малибар“, позната от артистичното закриване на зимната олимпиада в Албервил. За двучасовия си спектакъл на колики французите ще строят 4 дни декор на пристанището.

Николай Волев е избрал публиката на Созопол за премиерата на „Козият рог“, първия „римейк“ в българското кино. А в музикалния афиш присъстват дългогодишни познайници на „Аполония“, особено за късните концерти джаз. Английска вокална група, която свири на 15 инструмента и пее фолклор, включително български, и дуо цигулар и пианистка от Украйна ще разнообразят програмата.

Изложбите тази година ще бъдат повече от десет – на живописците Никола Манев, Паскал Курбо, Луис Родригес, Никола Гюзелев и Гунаро, графичите Иван Газдов, Стоян Цанев и Стоимен Стоилов, скулпторите Вежди Рашидов и Ставри Калчинов. С артистични тъкани ще се представи един от основателите на „Аполония“ Здравко Мавродиев, а фотографът Тодор Денев ще покаже в 680 фотоса историята на фестивала от 1984 до днес.

На 1 септември десетото издание на „Аполония“ е открито от Бургаската филхармония, дирижирана от Иван Кожухаров. Част от програмата на първата фестивална вечер е и спектакълът на артистите от Народния театър „Иван Вазов“ „Мяра за мяра“ на режисьора Галин Стоев.

Премиерите в изданието на „Аполония“ тази година са седем. Освен филма „Козият рог“ на режисьора Николай Волев сред тях са и Тодор Колев като постановчик на спектакъла „Шърли Валантайн“, спектакълът „Забравени от небето“ на студентите от НАТФИЗ от класа на Маргарита Младенова и Иван Добчев, „Карнавалът на животните“ на режисьора Ткачов, филмът „Нещо във въздуха“ на Петър Попзлатев. Триото Румен Тошков, Хилда Казасян и Васил Петров допълват списъка на премиерите.

Поетичните рецитали ще стартират с фаталния „Петък, 13-ти“ по стихове на Мирела Иванова и Бойко Ламбов. Ще бъдат представени творби на Иван Симеонов и Ани Илков.

А „Корен дълбоко в небето“ и „Здравей, Бродуей“ са заглавията, с които балет „Арабеск“ ще се представи пред публиката.

Международното участие също не липсва на тазгодишната „Аполония“. Театрална групата „Малабар“ от Франция с постановката „Ин мемориам“ на Иван Радоев и ансамбълът „Орбестра“ от Англия, както и Герман Сафонов – цигулка, и Елена Строган – пиано, от Украйна са гостите от чужбина.

1995

Единадесетият фестивал на изкуствата „Аполония“ ще протече без никаква подкрепа от Министерството на културата, съобщава на 1 август председателят на едноименната фондация професор Димо Димов. Причината да се разчита изцяло на спонсори е деликатното ми положение на бивш министър и председател на една от комисииите в министерството, разпределяща парични средства, обяснява той.

Новият момент на Празниците на изкуствата е намерението да се отразяват широко от Националната телевизия. Предвиждат се майсторски класове и театрален пленер. „Канал 1“ ще предава пряко от Созопол Всяка Вечер от 21 до 22 часа, а студията на популярните радиопредавания „Вие сте луда, госпожо“ и „12 плюс плюс“ ще се пренесат в крайморския град на 2 и 9 септември.

Успяхме да осигурим за откриването оригиналната „Мистерия на българските гласове“, казва пресаташето на фестивала Панайот Денев. Концертът на българските певици и телевизионното шоу на Тодор Колев „Как ще ги стигнем...“ с гостите на „Аполония“ също ще бъдат предавани директно от телевизията.

В рамките на културните празници „Аполония“ ще се организира втори национален есенен филателен салон. Той ще се състои от 7 до 10 септември в Созопол, съобщава на пресконференция на 4 септември председателят на Съюза на българските филателисти Христо Николчев. Инициатори са Съюзът на българските филателисти, кметството в град Созопол, „Български пощи“ – Бургас и Филателното дружество в Созопол.

По време на салона ще бъде открита камерна изложба „Поглед в света на колекционерството – филателия, нумизматика, минералогия, оръжие“.

1996

Над 30 премиери са включени в програмата на Празниците на изкуствата „Аполония“, които се организират за 12-и път и ще се проведат от 1 до 10 септември, съобщава на пресконференция на 8 юли Маргарита Димитрова, артистичен секретар на фондация „Аполония“.

Сред театралните премиери в програмата на празниците са „Облечи го“ на режисьора Петър Тодоров – копродукция на Театър за нови форми „Шрих“ и „Данс театър къмпани“ от Нотингам, както и две заглавия, подготвени от Театър 199 специално за фестивала – „Инцидент в здрача“, постановка на Здравко Митков, и „Покупката“ под режисурата на Аарон Алмог.

За първи път на „Аполония“ ще бъде представена библиотека – Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. А част от литературните премиери са „Къща отвъд света“ от Георги Данаилов и „Сенки рози сенки“ от поетесата и преводачка Федя Филкова, лауреат на тазгодишната Държавна награда на Австрия.

В програмата на „Аполония“ са включени за втори път майсторски класове на пианиста Людмил Ангелов, челиста Николай Беспалов и джазмена Антони Дончев, организирани със съдействието на фондация „Отворено общество“. Тримата ще изнесат концерти със свои ученици. Симеон Шерев,

Теодосий Спасов, Йоана Миланова, Васил Петров и Хилда Казасян са също сред изпълнителите, които ще радват меломаните на фестивала.

Новост е театралният пленер под ръководството на Здравко Митков – импровизации на негови студенти от НАТФИЗ Върху „Вишневи сестри“, английска пародия по Чехови текстове. Студенти ще възобновят и уличните представления – традиция от първите години на „Аполония“. В театралната програма ще участват Малък градски театър „Зад канала“ с „Ромео и Жулиета“ и „Розмерсхолм“, Военният театър с „Вишнева градина“ и „Страх и мизерия на Третия райх“, Пътуващият театър с „Истинският запад“, Театър 199 с „Три висулки жени“ и други.

На първата филмова „Аполония“ от 26 до 31 август ще бъдат показани за първи път шест български игрални филма, между които „14 целувки“ на режисьора Пламен Масларов, дебют в киното на Ивайло Петров като сценарист, „Закъсняло полнолуние“ на починалия наскоро Едуард Захариев и „Всичко от нулата“ по сценарий на Валери Петров, донесъл награда „Златен Витяз“ за режисура на Иван Павлов и за мъжка роля на Ицхак Финци. Панорамата на нашето кино, организирана със съдействието на Националния филмов център, включва също три копродукции с българско участие, 11 документални и три анимационни ленти. А седем нови чуждестранни заглавия е приносът на разпространителската фирма „Александра филмс“ към филмовата „Аполония“.

Началото на фестивала по традиция ще поставят изложбите – на 31 август се откриват експозиции на 11 автори, сред които Вихрони Попнегелев, Павел Койчев, Теофан Соколов, Стефан Десподов, Иван Димов, Зафер Галибов и други.

Старопечатни книги от фонда на първото българско читалище „Еленка и Кирил Аврамови“ в Свищов ще бъдат показани за първи път на празниците „Аполония“ в Созопол от 1 септември, съобщава от читалището.

В изложбата са включени 45 уникала от личната колекция на Емануил Васкидович, книжовник от епохата на Възраждането, създал с дарения преди 140 г. библиотеката на читалището в Свищов. Сред тях има ръкописи от 14 – 15 в., „Четвероевангелие“ (от 1568 г.), „Псалтир и часослов“ и „Октоих“.

Гостите на „Аполония“ ще имат възможност да видят и някои от първите учебници, издадени преди повече от 150 г. в Свищов, сред които „Буквар“, учебници по геометрия, нравоучителна литература и книги за търговските взаимоотношения в крайдунавския град през Възраждането.

1997

В емисия на БТА от 10 август се съобщава, че знаменитият руски челист Игор Гавриш и популярният наш оперен певец и режисьор Павел Герджиков ще водят майсторски класове на 13-ото издание на „Аполония“ в началото на септември.

Гавриш е професор в Московската консерватория, който преподава и във Франция, Япония, САЩ, Република Корея. Носител е на първи награди от престижни конкурси „Чайковски“ и от състезанието в Будапеща. На 5 септември той ще посочи 7 - 8 избраници сред кандидатите, а на 10-и – в последната вечер на „Аполония“, маестро и учениците ще свирят заедно в черквата „Св. св. Кирил и Методий“. Предната вечер своите

» ученици там ще изведе Павел Герджиков, като неговият майсторски клас е по музикално-сценично изкуство.

В новината се припомня, че от 3 години „Аполония“ включва в Празниците на изкуствата майсторски класове с помощта на Клуб „Отворено общество“ – Бургас. С млади таланти в Созопол са работили цигуларката Стойка Миланова, пианистът Людмил Ангелов, челистът Николай Беспалов, джазменът Антони Дончев, режисьорите Маргарита Младенова, Иван Добчев, Здравко Митков.

За тази година се предвижда да има и театрален курс. Френският режисьор Клод Бонен, който е постановчик на „Гъбата“ от Цветан Марангозов, ще доведе 15-ина парижани и ще ги занимава с балканска драматургия. Очаква се на 5 септември късно вечерта те да открият новата сцена на „Аполония“ на брега на морето в двора на Художествената галерия.

Софийският Театър 199 е с най-много премиери за Празниците на изкуствата в Созопол тази години – четири на брой.

Режисьорът Пламен Марков поставя неиграната у нас пиееса „Малкият Ейолф“ от създателя на модерната драма Хенрик Ибсен. На голямата дама на българския театър Маргарита Дупаринова на сцената партнират Веселин Ранков, Жана Караиванова и съвсем младата Жанет Йовчева.

А след „Секс, наркотици и рокендрол“ и „С глава в стената“ сега „На живо“ е третият поред моноспектакъл на Ангрей Баташов по текстове на Ерик Богосян, режисиран отново от Снежина Танковска.

Галин Стоев с млади актьори, между които и студенти от Театралната академия, представят „Дисни трилър“ – пиеса на непознатия у нас млад английски автор Филип Ридли.

По текст на скандалния руснак Венедикт Ерофеев режисьорът Пламен Панев поставя в Пазарджишкия театър „Нощта на алкохолиците“. Театър 199 купува това представле-

ние и като премиера е планирано да го покаже в Созопол.

В края на август БТА съобщава, че нови книги и периодични издания за литература и изкуство ще бъдат представени в литературната програма на Празниците на изкуствата „Аполония“ в Созопол от 1 до 10 септември.

Сред тях са премиерата на „Поема за свободата“ от Христо Фотев, двутомникът с избрани произведения от творчеството на Блага Димитрова през последните 40 години, наречен „Белези“, „За Жан-Жак Русо и други глупости“ на Георги Данаилов и книгата „Помръкнали сияния“ на Невена Стефанова.

Очаква се Румен Леонидов да представи първата книжка на новото списание за литература и изкуство „Български месечник“. Освен това на „Аполония“ ще бъде представена и продукцията на издателското ателие АБ – поетични книги от Силвия Чолева, Борис Христов, Радои Ралин, Кирил Кагийски, Румен Леонидов и други.

На 31 август световноизвестното сопрано Александрина Пендачанска и Бургаската филхармония поставят началото на 13-ите празници на изкуствата с концерт в созополския амфитеатър. Под диригентството на Михаил Ангелов звучат арии от опери на Верди, Пучини, Чайковски и Гуно.

Министърът на културата Емма Москова отправя приветствие, а сред зрителите са популярни творци от всички изкуства и жанрове, министри, депутати и дипломати.

В последния ден на август са открити и изложбите на „Аполония“, които тази година са погредени на двата етажа на Художествената галерия в Стария град. За първи път в Созопол е показана колекция на Националната художествена галерия – живопис и пластика на утвърдени майстори от 70-те и 80-те години. Показани са и образци от Националната галерия за декоративни изкуства. А със самостоятелни колекции се представят Ана Бояджиева, Леда Старчева, Марта Левчева, Иван Бахчеванов, Станислав Памукчиев и Николай Буков.

На пресконференция в БТА председателят на фондацията професор Димо Димов обявява 31 август за начало на Празниците на изкуствата.

Въпреки тежкото си здравословно състояние поетът Христо Фотев присъства на някои от концертите на „Аполония“, придружен от семейството си.

Блага Димитрова и Димо Димов на чаша кафе.

На открито пред Художествената галерия Клод Бонен и ученици представят „Драматургия на Балканите“.

Клод Бонен наблюдава представянето на своите ученици на „Аполония“.

Въпреки умората „Зона С“ свирят с удоволствие, докато репетират за предстоящия си концерт.

Специален интерес предизвикват работите в жанра „Пластична живопис“ на художничката-педагог Боряна Занова и нейната детска школа, наречени „Цветовите на красивите мечти“.

Президентът Петър Стоянов поздравява организаторите от фондация „Аполония“ и участниците в Празници на изкуствата в Созопол.

„Високо оценявам усилията и свършената от вас работа, за да може независимо от кризата и липсата на средства „Аполония“ да се осъществи и да се продължи една чудесна културна традиция“, се казва в специално писмо. „Нещо повече, от програмата се вижда, че и тази година съставът на участниците е от най-висока класа. Този показателен факт подкрепя тезата, че когато има добро желание, хора, които не се плашат от работа, и силна любов към изкуството, резултатът винаги ще е добър. Точно наличието на тези три компонента и, разбира се, очарованието на Созопол превръщат „Аполония“ в уникално за България културно събитие“, подчертава президентът на републиката и изразява съжаление, че поради неотложни ангажменти не може да посети Созопол в дните на фестивала.

1998

На пресконференция на 30 юли Маргарита Димитрова, артистичен директор на „Аполония“, съобщава, че на 14-ите празници на изкуствата в Созопол ще бъдат отбелязани седем годишнини на български и чужди творци. Това са: 100 години от рождението на Панчо Владигеров, на Джордж Гершуин и на Бертолд Брехт, 200 години от рождението на А. С. Пушкин, 150 години от рождението на Христо Ботев, 120 години от рождението на Петю Яворов и 90-годишнината на Марин Големинов. Специална вечер е посветена и на 50-годишнината от създаването на държавата Израел.

Единствените чуждестранни изпълнители тази година са от германска джаз група.

В програмата са заложени три театрални и пет литературни премиери. Очаква се да бъдат представени шест български пиеси.

На 31 август в Художествената галерия в Созопол ще бъдат открити две изложби – на Светлин Русев и на Златю Бояджиев. А на 7 и 8 септември ще има дискусия на тема „Изкуства и медии“ с участието на лектори от Софийския университет и журналисти.

Програмата предвижда всяка вечер на екран на открито да бъдат прожектирани филми от Златния фонд на БНТ, представящи развитието на културата в България. Сред тях са филми за Панчо Владигеров и Марин Големинов. Освен това националната телевизия ще излъчва директно всяка вечер от 21 до 22 часа прояви на фестивала.

Йосиф Сърчаджиев ще изиграе за първи път пред публика на „Аполония“ най-новата си роля – в „Смъртта на търговския пътник“ от Артър Милър, постановка на Борислав Чакринов в Бургаския театър. Това съобщават на БТА от фондация „Аполония“ на 25 август.

„Женитба“ и „Страданията на младия Вертер“ на Лилия Абаджиева, „Трейнинг“ на Иван Пантелеев, спектакли на „Сфумато“, Народния театър и други трупи също са в театралния афиш на фестивала. Предвидена е и вечер, посветена на актрисата Илка Зафирова, където нейни колеги и приятели

Тримата магове – Орфи, Ирко и Астор показват на „Аполония“ в аванс някои от фокусите, които пазят за „Балканската магическа среща“, която ще се състои през октомври.

Вечер на Илка Зафирова под наслов „Вълчицата“ събира на 5 септември в Созопол на импровизирано шоу Тодор Колев, Рангел Вълчанов, Рашко Младенов и целия театър „Зад канала“.

ли ще импровизират, а събитието е под наслов „Вълчицата“ – намигване към блестящото ѝ според познавачите изпълнение във филма на Рангел Вълчанов.

Джаз и класика съчетава музикалната програма на празниците с участието на Симеон Шерев, Шибил Бенеф, Христо Йоцов кварталет, Васил Петров и други именити наши музиканти, които живеят в странство и ще дойдат специално за „Аполония“ – арфистката Сузана Клиничарова от Париж, цигуларя Минчо Минчев от Германия, виолончелиста Станимир Тодоров от Швейцария. Ще гостува и германска джаз формация от Хамбург.

Концерти ще имат също рокаджиите от „Сънрайз“ и Б.Т.Р., както и съвсем младата група „Трип“ със солистка Белослава – гъщеря на актрисата Анета Сотирова.

Седва Севан, Иван Стоянович и Румен Леонидов ще представят новите си книги. Предвидени са и поетични вечери за Яворов, Александър Геров, Константин Павлов.

За първи път на „Аполония“ ще гостуват фокусници. „Тримата големи“ – Орфи, Астор и Ирко, ще представят спектакъл, с който ще участват и месец по-късно в Балканската ма-

гическа среща, която ще се провежда в София.

На 1 септември „Аполония“ е открита официално с концерт на Бургаската филхармония под диригентството на Емил Табаков.

Празниците на културата в Созопол продължават до 10 септември, когато са закрити със спектакъла на Теодосий Спасов „Рибите се молят за гъжд“.

1999

На 27 юни организаторите от фондация „Аполония“ и Програма ФАР на Европейския съюз съобщават на БТА, че известната френска оперна певица Каролин Дюма, преподавател в Екол Нормал дьо мюзик в Париж и в Националната консерватория в Кайро, ще води майсторски клас на Празниците на изкуствата „Аполония“.

Певицата ще прослуша кандидатите за майсторския клас в Созопол на 1 септември в църквата „Св. св. Кирил и Методий“. С песен или ария по свой избор могат да се явят всички желаещи от 18 до 30-годишна възраст, но одобрени ще бъдат

максимум 10 участници.

Седем годишнини ще бъдат почетени на 15-ото юбилейно издание на „Аполония“, съобщава на 4 август артистичният директор на фестивала Маргарита Димитрова. От 1 до 10 септември в Созопол публиката ще види премиерата на игралния филм „Стъклен топчета“ на режисьора Иван Черкелов и новата постановка на Театър 199 – „Един Буда, който ще моли за оцел“ на режисьора Иван Урумов.

Сред осемдесетте прояви в програмата е предвидено представяне на списание ЛИК и новите книги на Йордан Радишков – „Автострагата“, на Блага Димитрова и Йордан Василев – „Кръстопътна среща“ и на Ивайло Петров – „По Волята божия“.

Плевенската филхармония с диригент Георги Нотев и солист Емил Иванов ще открие „Аполония“ на 1 септември на сцената на амфитеатъра. Концертът ще почете 50 години от смъртта на Рихард Щраус.

Фестивалът ще отбележи 250 години от рождението на Гьоте с концертно четене на 3 септември. С премиерна изложба от акварели на Дечко Узунев ще се почетат сто години

Проф. Димо Димов на представяне на новото издание „Възхвала на думите“ – сборник със стихове на Христо Фотев.

Поетесата Блага Димитрова, председател на фондация „Аполония“ Димо Димов и артистичният директор Маргарита Димитрова на коктейла по случай откриването на Празниците на изкуствата.

Въпреки проливния гъжд „Yukega“ събира многобройни почитатели в амфитеатъра в Созопол. За да предпази феновете си от гъжда, групата ги кани на сцената.

Стефан Вълдобрев по време на своя авторски концерт.

И деца участват в 15-ото юбилейно издание на „Аполония“. В градската градина на Созопол е организиран детски пленер, като творбите на малките художници красят улиците на града.

от рождението на художника. „Аполония“ ще отпразнува и 70 години от рождението на писателя Йордан Радичков и 60-ата годишнина на актьора Тодор Колев.

По повод един век от рождението на Дюк Елингтън мой ще бъде почетеен с изпълнения на Биг Бенда на Вили Казасян.

Цялата програма, която ще бъде представена в църквата „Св. св. Кирил и Методий“, е премиерна. „Млади и талантиливи музиканти, непопулярни в България, които учат или работят в чужбина, са поканени да си дойдат вкъщи, за да покажат това, което са научили“, казва г-жа Димитрова.

Двама дипломати ще участват в „Аполония“ тази година. Посланикът на Франция у нас Доминик Шасар ще се изяви като соло цигулка в концерта на „Колежум мюзикум „Банкя“, а извънредният и пълномощен посланик на България в Швейцария и Лихтенщайн Леа Коен ще представи книга, наречена от нея „театрализирана сценична фантазия“ на „Кратката вечност“.

„Обръщане на страницата“ е изложбата, с която фестивалът иска да заяви новото в изкуството, което предстои да бъде направено в началото на следващия век, съобщават организаторите. В експозицията ще участват представители на „най-активното“ поколение художници като Негко Солаков, Кирил Прашков, Любен Костов. Сред по-младите автори, представители на видеоизкуството (Видеоарт) са Александър Герганов, Петър Райчев, Иван Николов, Симеон Николов. Предвидени са прожекции и инсталации на открито. На „Аполония“ ще гостуват трима от най-известните видеоарт творци, участници и на тазгодишното Венецианско биенале – Грация Тудели, Родерик Дюкенън и Анри Барак, който ще изнесе лекция за съвременното изкуство.

На 1 септември Празниците на изкуствата стартират във Военноморския клуб със спектакъла за деца „Аленото цвете“. Постановката е дело на режисьорката Емилия Маленова и е с участието на актьорите от кукления театър в Бургас. А Театърът на българската армия представя „Буре барут“ под режисурата на Крикор Азарян в читалище „Отец Паисий“. Църквата „Св. св. Кирил и Методий“ се оглася от звуците на пианото на Александър Райчев, а в Художествената галерия издателство „Балкани“ представя новите заглавия на Блага Димитрова и Йордан Василев.

Официалното откриване на Празниците е в амфитеатъра с концерт на Плевенската филхармония с диригент Георги Нотев и солисти Емил Иванов и Еделина Кънева.

За първа година амфитеатърът в Созопол има покривна конструкция и въпреки проливните дъждове проявите в рамките на Празниците на изкуствата не спират, казват на 4 септември за БТА от пресцентъра на културния форум.

Сред акцентите от програмата за 4 септември са е премиерата на списание ЛИК. А Ивайло Петров и издателство „Пизмалион“, заедно с литературния критик Михаил Негелчев и актьора Марин Янев, ще представят книгата „По Волата божия“, а издателят Анго Боянов ще представи новата книга на Христо Фотев "Възвала на думите" и първата книга от поредицата „Лица“ на журналистката от БТА Румяна Еманулиду.

На 5 септември фондация „Аполония“ става инициатор за учредяване на Асоциация на българските фестивали, която в бъдеще да кандидатства пред Европейската организация на фестивалите на изкуствата за финансиране на конкретни

проекти.

Целта на тази неправителствена организация е сътрудничество, координация, рекламна и информационна дейност в страната и чужбина. Тя ще се опита да разкрива нови възможности и форми за развитие на българската култура и за утвърждаване на българските фестивали на изкуствата като кулминация на културните процеси в страната и постоянно им интегриране в европейските структури.

Асоциация на българските фестивали е учредена на 18 октомври от представители на 17 културни форума на изкуствата. Сред тях са най-старият музикален фестивал у нас „Варненско лято“, Българската асоциация на театрите, „Сцена на кръстопът“, Празниците на изкуствата „Аполония“, фестивал „Пианисимо“, международната фондация „Телевизионен свят“, фестивалът на малките театрални форми, телевизионни фестивали.

След два дни на генералната асамблея на Европейската асоциация за фестивали в Дубровник ще заявим нашето присъствие на европейската карта, казва на пресконференция след учредителното събрание избраният за председател на Управителния съвет на асоциацията проф. Димо Димов от „Аполония“.

2000

На 18 август артистичният директор на фестивала Маргарита Димитрова съобщава, че годишната награда „Аполон Токсофорос“ на Празниците на изкуствата „Аполония“ ще бъде връчена тази година на актьора Ицко Финци.

В новината се припомня, че наградата за изключителен принос в развитието на българската култура и представянето ѝ зад граница е учредена миналата година по случай 15-годишнината на „Аполония“, а първият ѝ носител е пианистът Людмил Ангелов.

Статуетката на Аполон Токсофорос е римска реплика от II – III век на оригинал от 4 век преди Христа. Копието ѝ е дарено от международната фондация „Антична Европа“. Изработено е от Петър Кръстев.

Вечерта, посветена на Ицхак Финци, ще бъде на 3 септември, а актьорът сам я е нарекол „Човек никога не знае“. Сред гостите на събитието се очаква да бъдат Жоржета Чакърова, Илка Зафирова, Меглена Караламбова, Ида Финци, Мая Новоселска, Гина Табакова, Иван Теофилов, Кирил Дончев, Антони Дончев, Георги Дончев, Самуел Финци, Иван Петрушинов, Рашко Младенов, Димо Димов, Румен Тосков и Майер Франк.

В новина на БТА от 26 август се посочва, че 24-часово радио ще предава най-интересното от фестивала на изкуствата „Аполония“, който ще се проведе 1 до 10 септември в Созопол. Временното студио е създадено от Радио Франс Ентернационал (RFI), Classic FM, Дойче Веле, БТК и БТА.

За първи път в България се прави студио на открито - на сал „Текила бар“, близо до рибарската борса, а водещите ще се сменят на три часа, като ще има директни предавания на всички концерти, интервюта и музика от предишните фестивали на изкуствата в Созопол.

Водещи на програмите са Васил Димитров, Сергей Павлов, Димитър Евстатиев, Ирена Данкова, Милан Якимов и Радостина Узунова от Classic FM, Людмил Фотев, Десислава Мин-

Изложба на художника Димитър Киров и Обществото на художниците в Пловдив, експонирана в Художествената галерия в Созопол.

В рамките на фестивала, но извън програмата, известната джаз певица Камелия Тодорова посещава Созопол през уикенда. Тя пее пред матросите от Военноморската база в Бургас и в Созопол на 10-и флагмански кораб, който се превръща в плаваща сцена за нейния нестандартен концерт. Идеята затова се появява спонтанно, след голямата трагедия, която сполетява матросите от руската подводница "Курск". Кемп изпява песента "Титаник" с пожеланието това да не се случва никога отново.

Група "Д-2" са гост на 16-ото издание на "Аполония". Поради лошото време музикантите изнасят концерта си на закрито в джаз клуб "Комина".

За изненада на публиката джаз певицата Хилда Казасян свири на барабани в дует с Христо Йоцов.

Шотландската група "Олд блинд догс" свири близо два часа за гостите на Созопол.

Писателят Георги Данаилов представя новата си книга "Доколкото си спомням".

Джаз музикантите от група "Инфинити" свирят пред многобройна публика.

чева, Илко Илиев, Деница Каменова, Николай Магжаров, Иво и Виктор, Ясен Петров, Тодор Карастоянов, Борислав Ковачев и Кристиан Гайдаров (Крису) от RFI, Румяна Таслакова и Еми Барух от Дойче Веле.

Тази година фестивалната програма на „Аполония“ включва близо 30 концерта, десетина театрални постановки и още толкова поетични вечери, балетни постановки и спектакли. От тях осем ще бъдат премиерни.

Татяна Лолова и Георги Русев са звездите в „Човекоядката“ – премиерна постановка на Борислав Чакиров в сливения драматичен театър „Стефан Киров“. Пиесата на Иван Рагоев, както и повечето театрални представления на фестивала, ще бъде показана в читалище „Отец Пауций“.

Със собствени продукции участват Народният театър „Иван Вазов“, общинският театър „Възраждане“, Малък градски театър „Зад канала“, Театър 199, Театърът на българската армия, драматичният театър „София“, Сатиричният театър „Алеко Константинов“, Бургаският драматичен театър.

Премиерен концерт на 2 септември ще имат Театрален джазбенд – Мая Новоселска, Самуел Финци, Антони Дончев (пиано), Георги Дончев (бас), Росен Захариев (тромпет), Димитър Димитров (ударни).

По музика на Жорж Бизе, Шинийд О`Конър и Боби МакФерин са двата нови спектакъла на балет „Арабеск“, създадени по идея и хореография на Соня Кларк, която ръководи майсторски класове във Франция, САЩ и Канада. В единия от спектаклите – „Човешка симфония“, участва Израелски филхармоничен оркестър със солист Максим Венгеров (цигулка). Другият спектакъл е наречен „Подобно, но не същото“.

По традиция класически камерни концерти ще има всяка вечер в църквата „Св. св. Кирил и Методий“. Лауреати на 12-ия международен конкурс за млади оперни певци на името на Борис Христов ще паят на 1 септември. Петя Иванова, Николай Кърнолски и Иван Кабашитов ще изпълнят произведения от Стравински, Моцарт, Верди, Черкин, Глинка, Сусанин, Лара, Кардило, Джордано.

Литературните премиери са „Далечно, хубаво и чисто“ на Генчо Стоев, „Лица 2“ на Румяна Емануилу, „Доколкото си спомням“ на Георги Данаилов и „Разкази и новели“ на Петър Маринков. Отделни вечери са посветени на Иван Вазов – „Неюбилейно“, на Валери Петров и Екатерина Йосифова.

2001

Теодосий Спасов е третият носител на годишната награда „Аполон Токсофорос“ след Людмил Ангелов и Ицхак Финци, съобщава председателят на фондация „Аполония“ Димо Димов в началото на месец август.

По програма на 6 септември в Созопол Спасов ще свири в компанията на свои колеги, които сам ще покани, а на 9-и ще изнесе концерт с камерния ансамбъл „Софийски солисти“ с диригент Пламен Джурув. Ще бъде изпълнена музика на Бела Барток и авторска музика на Теодосий Спасов от музикалния му проект „Пясъчно момиче“. Всички пиеси ще бъдат аранжирани за камерен оркестър и кавал.

Наградата на Теодосий е нещо повече от уважение към артиста, признание за него, без да е търсено съвпадение с това, че той навършва 40 години, казва Димо Димов.

И тази година фестивално радио ще предава на живо Всич-

„Бащата“ на „Аполония“ проф. Димо Димов се появява в Созопол с атрактивна каубойска шапка.

Една от значимите културни прояви на „Аполония“ през 2001 г. е юбилейната изложба на художника Христо Стефанов.

Неочакван поглед към музиката на Джузепе Верди е концертът „Верди JAZZ VISION“ с участието на популярни джаз певци и музиканти.

Врх в програмата е концертът на Теодосий Спасов и приятели в амфитеатъра.

С групата „В JAZZY“ (Белослава – Вокал, Живко Петров – пиано, Димитър Семов – ударни) се открива нов джаз клуб във вътрешния двор на Военния клуб в Созопол.

ко, което ще се случи в Созопол от 1 до 10 септември в 17-ото издание на „Аполония“. По десет прояви ще има в петте жанра, представени на фестивала – театър, литература, класическа музика, поп и джаз.

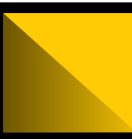
Повече от участниците са за първи път на фестивала, като тази година възрастовата граница е много ниска, обяснява през август артистичният директор Маргарита Димитрова. 22-годишният пианист Виктор Вълков е най-младият участник, студент в Държавната консерватория. Освен него концерти ще имат камерно трио Гергана Велинова – Джефри Дийн – Марио Ангелов, Марио Хосеин (цигулка) и Людмил Петков (пиано), Христо Кузманов (виолончело) и Христо Казаков (пиано), Георги Черкин (пиано), Ралица Чолакова (цигулка) и Лили Големинова (пиано), Илиан Илиев (кларинет) и Марио Ангелов (пиано), Лидия Ошавкова квинтет флейти.

На 31 август е Вокалният концерт на Александрина Милчева, Евгения Ралчева, Боряна Пашева и Белинга Душек, а на 6 септември - формацията „TUTTI SOLI“.

Единствената театрална премиера е „Алхимикът“ на Бур-

Премиерата на биографията на Стоянка Мутаfoва „Когато се подстригват мравките“ завършва с изпълнение на Теодосий Спасов.

гаския театър. Режисьор на постановката е Николай Поляков. Спектакли ще имат още театър „София“, Народният театър „Иван Вазов“, Военният театър, Пловдивският театър, „Сълза и смях“, Театър 199.

Две големи експозиции на Софийската градска художествена галерия ще бъдат подготвени на „Аполония“. „Символизъм от началото и в края на ХХ век“ представя Иван Милев, Николай Райнов, Сирак Скитник, Надежда Ляхова, Милко Павлов. 70 рисунки на хора от цял свят показва Христо Стефанов в годината на своя 70-годишен юбилей.

Три са литературните премиери. Приказки и стихове, писани от Людмил Станев за сина му, са събрани в „Малка нощна приказка“. Алек Попов ще запознае читателите с „Мисия Лондон“, а Юрий Дачев – с книгата „Когато подстригват мравките“, посветена на Стоянка Мутаfoва. Промоции ще имат и наскоро излезлите книги на Марин Дамянов – „Сбогом, Джони“, на Деян Енев – „Ези-тура“, на Теодора Димова – „Емине“, на Емилия Дворянова – „Госпожа Г.“, на Георги Господинов – „Естествен роман“ и „И други истории“, на Николай Кънчев – „Антология“. На 9 септември Георги Данаилов ще представи „Доколкото си спомням 2“, но ще чете и откъси от книга си „Доколкото си спомням 3“, която пише в момента.

Оказа се, британското дуо „Диага“ е идвало тайно на „Аполония“ и тайно си е мечтаело един ден да свири на сцената на фестивала, казва Маргарита Димитрова. На 6 септември британец и ирландец ще покажат джаз интерпретациите си на българска народна музика.

Картини на Иван Милев, Сирак Скитник и Николай Райнов са показани за пръв път на откриването на 17-ото издание на Празниците на изкуствата на 31 август. Творбите са част от експозицията „Символизъм от края на века“, представена от Софийската градска художествена галерия.

Със спектакъл латинофиеста, подготвен за случая от група „Фанданго“, е отбелязано официалното откриване на фестивала, а запис от шоуто е излъчен по БНТ.

2002

Георги Данаилов е четвъртият носител на годишната награда „Аполон Токсофорос“ на фондация „Аполония“, съобщава на пресконференция на 1 август Маргарита Димитрова, артистичен директор на фестивала.

За 5 септември в читалище „Отец Паусий“ в Созопол е планирана вечер на Георги Данаилов. Според Владимир Люцканов, който е режисьор на спектакъла, тази вечер ще бъде събиране на приятели, празник за човек, който безкрайно заслужава това.

Очаква се премиерна програма на Антони Дончев с Театрален джазбенд и квартет ЕВА да постави началото на 18-ото издание на фестивала на 30 август в амфитеатъра в Созопол. Програмата е съчетание на джаз с автентичен български фолклор и след „Аполония“ ще бъде представена на фестивала „Европалия“, обяснява Димитрова. Закриването е на 8 септември, когато български музиканти ще изнесат концерт с музика на „Бийтълс“.

Две са театралните премиери на тазгодишната „Аполония“ – „Майстори“ от Рачо Стоянов на Сливенския драматичен театър с режисьор Пламен Марков и „Малки комедии“ от А. П. Чехов на Драматичен театър – Пловдив, чийто режисьор е Мариус Куркински, казва Димитрова.

Една от изненадите на фестивала тази година е премиерата на швейцарската пиеса „Второто падане“ от Силвиан Дююю. Това е сложна, иронична и интелектуална творба, която е писана като продължение на произведението на Самюел Бекет „В очакване на Гого“, обяснява Наташа Колевска, драматург от Театъра на българската армия. Пиесата на Дююю е от 1988 година, точно когато на „Аполония“ Леон Даниел поставя „В очакване на Гого“.

Всички концерти в църквата „Св. св. Кирил и Методий“ ще се предават по сателитния канал на БНТ. Сред участниците са Ина Кънчева (сопран), Боян Воденичаров (пиано), Диляна Момчилова (виолончело), хор „Космически гласове“. Концерт на миналогодишния носител на наградата на „Аполония“ Теодосий Спасов с „Парадокс Трио“, САЩ, ще има в амфитеатър „Аполония“. В „Джаз клуб“ ще гостува швейцарският валдхорнист Клаудио Понтиджа, който ще свири с български музиканти. На 6 септември БНТ директно ще излъчва насвирване на няколко сватбарски оркестъра, което се прави за първи път на фестивала.

Няколко са литературните премиери – на новата книга на поетесата Мирела Иванова, „Край на една незапочната любов“ на Джони Пенков, „Антикаджиев разказва“ на издателство „Слънце“ и „Скръб и нежност“ в памет на Николай Искърров. Между 29 август и 8 септември на „Аполония“ свои картини ще представят художниците Светлин Русев, Ивайло Мирчев, Иван Русев, Станислав Памукчиев и други.

На 20 август в пресклуба на БТА се състои пресконференция на фондация „Аполония“ по повод предстоящите Празници на спорта „Аполония“, които ще се проведат за първи път в рамките на созополския фестивал. В тях са поканени да участват волейболни звезди, политици, бизнесмени и хора на изкуството, съобщават организаторите и поясняват, че идеята е спортът и изкуството да вървят заедно.

Празниците на спорта ще бъдат едновременно с тради-

ционните Празници на изкуствата „Аполония“, а инициативата се осъществява със съдействието на Министерството на младежта и спорта.

През първите години от провеждането на Празниците на изкуствата „Аполония“ е имало отделни спортни прояви и сега амбицията на домакините е Празниците на спорта да станат традиционни.

Празниците на изкуствата „Аполония“ през 2002 година се откриват на 30 август на сцената на Амфитеатъра в Созопол с премиера на Антони Дончев с Театрален джаз бенд и квартет ЕВА.

На същата дата в Художествената галерия Борис Христов представя стихосбирката си „Честен кръст“, лауреатите на международния конкурс „Млади музикални дарования“ изнасят концерт в Археологическия музей, а в читалище „Отец Паусий“ Театър 199 представя постановката „Алхимикът“, чийто режисьор е Съни Сънински.

Осемнайстите празници на изкуствата „Аполония“ достигнаха първи връх в програмата си още преди официалното откриване, се посочва в новина на БТА от 30 август. Причина е големият интерес към представената изложба „Думи и графити“ – 31 тристишия на български и на английски език от поета Борис Христов и 31 офорта от художника Милко Божков. Уникалният проект е идея и реализация на самоковския галерист Иво Масларски и вече е бил представян в София.

Книгата „Думи и графити“, отпечатана на ръчноизработена хартия, е издадена само в 40 екземпляра, повечето от които вече са продадени на астрономически за България цени на български и чуждестранни библиофили и колекционери. Тази вечер сред творбите на художника и поета актьорите Стоян Алексиев и Стефания Колева ще четат стихове от Борис Христов.

Масларски е селекционер на изложбите в тазгодишната „Аполония“ и представя платна от Стоян Цанев, Светлин Русев, Ивайло Мирчев, Станислав Памукчиев, Йордан Кацамушки, Петър Дочев. За БТА той казва, че подготвя ново уникално издание, което ще бъде наречено „Думи, глина и графити“ – отново тристишия от Борис Христов в съчетание с графика и пластика от Захари Каменов. Представянето се очаква да бъде през ноември.

Дизайнери от цялата страна представят колекциите си на „Форум българска мода“, който се провежда в рамките на Празниците на изкуствата.

Премиерният спектакъл на Сливенския драматичен театър „Майстори“ от Рачо Стоянов под режисурата на Пламен Марков е представен в Созопол.

Изпълнителният директор на Празниците на изкуствата „Аполония“ Маргарита Димитрова, генералният директор на БТА Панайот Денев, Наташа Колевска, драматург в театър „Българската армия“, и Христо Карагочев от форум „Българска мода“ на пресконференция в пресклуба на БТА.

Списание „Съвременник“ отпразнува 30-я си юбилей по време на „Аполония“. На снимката са литературният критик Михаил Неделчев, главният редактор на списанието Владимир Зарев и директорът на фестивала Димо Димов.

Концерт на Дони и Нети на сцената на амфитеатъра.

С джаз концертите завършват вечерите на Празниците на изкуствата.

Камерен концерт на виолончелиста Дигие Поскен (Белгия) и Боян Воденичаров – пиано.

2003

Актьорът Мариус Куркински е тазгодишният носител на наградата „Аполония“, съобщава на 6 август Маргарита Димитрова, която е сред организаторите на фестивала.

Мариус получава наградата за Всичко, което е направил до този момент в България и заради това, което прави в чужбина, казва Димитрова. Тя припомня, че от 1993 г. насам Куркински е участвал във всички издания на созополския фестивал.

Режисьорът Крикор Азарян, който е сред учителите на Мариус Куркински в НАТФИЗ, съобщава, че актьорът е бил удостоен с единствената награда от фестивал на моноспектаклите, състоял си миналия месец край македонското езеро Преспа. По думите на Азарян организаторите са поели ангажимент постановката „Сънят“, с която българинът е участвал на фестивала, да бъде представена в Париж на 27 март – Международния ден на театъра.

Последно представление на същата постановка, както и части от „Малки комедии“ на Пловдивския театър, Мариус Куркински ще представи на 6 септември в рамките на „Аполония“.

Три театрални и четири премиери на книги ще има на фестивала, който ще се състои от 31 август до 10 септември в морския град.

Втора част от балканския театрален проект на фондация „Сцена Балкани“ ще бъде на 2 септември. По думите на Крикор Азарян, който е художествен ръководител на проекта, предстоящата премиера на „Телефонна кабина“ на Ягуш Маркович е хитът на миналия сезон в Белград, поставен от тамошния Народен театър.

За българския вариант на „Телефонна кабина“ ще работят режисьорите Искендер Алтън от Турция, Томис Велизарис от Гърция и Деян Дамяновски от Македония, който е възпитаник на Нов български университет. Сред актьорите са Иван Рагоев, Анастасия Ингулизова, Деян Донков, Илия Добрев.

Премиери на „Аполония“ ще имат „Зима“ на режисьора Петър Стойчев в бургаския театър и „Ромео и Жулиета“ на Галин Сточев в Пловдивския театър.

Всяка вечер на „Аполония“ ще има българско кино, съобщава Маргарита Димитрова. Тя казва, че предвиденият за 9 септември филм „Под едно небе“ на Красимир Крумов ще има почти паралелна прожекция на кинофестивала във Венеция.

Маргарита Димитрова съобщава, че специално за „Аполония“ тази година ще пристигнат българи от различни краища на света, като някои от тях ще излязат за първи път на родна сцена. Сред тях са цигуларят Евгени Шевкенов, който от години свири във Виена. В австрийската столица живее и работи виолончелистът Пламен Саманджиев. На 6 септември той ще свири със своя венецуелски колега Алфредо Гарсия-Навас (китара).

Дебютен концерт пред българска публика ще имат Стефан Камиларов (цигулка) и Катя Владигерова (пиано) – и двамата

се занимават с педагогическа дейност в Австрия. Цигуларката Маргарита Карамфилова, която ще се изяви в струнен камерен концерт на 9 септември, живее и работи в Швейцария.

За първи път като певец ще се представи пианистът Антони Дончев в концерта на „Йо-хо-хо трио“, където участват баща му, композиторът Кирил Дончев, и брат му, контрабасистът Георги Дончев.

Музиканти от групите „Кафе“, „Уикега“, „Хиногул“ и „Акага“ ще участват в 13-членната формация „Hot brass & rhythm“, която на 7 септември ще представи авторския проект на Ангел Заберски-младши. „Ще свирим слушам, неавангарден и немодерен джаз“, обяснява авторът.

По време на „Аполония“ ще бъдат открити изложби на Грети Асса, Андрей Даниел, Бойко Митков и Христо Харалампиев, както и експозиция, посветена на 40-годишнината на киноцентър „Бояна“.

Тази година за първи път радиото на фестивала ще предава на живо в София, Созопол и Париж, казват организаторите.

„За мен е огромна чест да бъда тук сред вас, защото Европа е това – разнообразие в културно отношение. Искам да бъда в Созопол и през 2007 г., когато България ще бъде член на Европейския съюз.“ Това заявява министърът на външните работи на Испания Ана де Паласио на официалното откриване на 19-ото издание на Празниците на изкуствата, които ще продължат до 10 септември. На събитието присъстват и външният министър на България Соломон Паси, княгиня Калина и съпругът ѝ Китин Муньос.

„Вярвам, че през 2007 г. Външният министър на Испания ще доведе всички европейски министри, които ще присъстват на откриването на „Аполония“, казва министър Паси.

„Мариус – момчето, актьор и режисьор, изгради уникален стил.“ С тези думи артистичният директор на фондация „Аполония“ Маргарита Димитрова връчва на 6 септември годишната награда „Аполон Токсофорос“ на популярния български артист.

Преди това пред препълнения салон на читалището в Созопол Мариус представя част от последния си моноспектакъл „Сънят“ (2001), а актьори от Пловдивския театър изпълняват откъс от „Малки комедии“ по Чехов. Постановката е от 2002 г. и е под режисурата на Куркински.

Представленията са посрещнати с продължителни аплодисменти, след което е прочетено писмо до актьора „от учителя с любов“, подписано от Крикор Азарян. По думите му Мариус Куркински изповядва „свещенослужене към театъра“, което е извън модните успехи.

На 7 септември в рамките на Празниците на изкуствата „Аполония“ в Созопол е представена новата книга на Георги Господинов „Писма до Гаустин“.

С концерт-спектакъл на ансамбъл „Тирин“ се откриват Празниците на изкуствата.

В амфитеатъра се състои спектакълът на театър „Българска армия“ „Финале Гранде“. Режисьор на постановката е Камен Донеv, а автор на музиката е Стефан Въдобрев.

Камерен концерт в Археологическия музей изнасят музикантите Евгени Шевкенов – цигулка и Марио Ангелов – пиано.

На откриването на Празниците на изкуствата присъстват княгиня Калина и нейният съпруг Китин Муньос.

Няма измислен човек, който да може да пребивава в различни времена и да събира различни събития и книги, казва пред БТА Господинов. По думите му идеята е била да създаде личност, която да свързва несвързващи се неща и да може да бъде едновременно в XII век и да е от 6-и клас. Затова не бих могъл да определя кой е Гаустин и откъде идва, добавя писателят. Според Миглена Николчина Гаустин е „темпорален вирус“.

Галин Стоев представя премиерно в Созопол 130-минутна интерпретация на „Ромео и Жулиета“ на 8 септември. В новината на БТА се посочва, че за да се захване с класическото Шекспирово произведение режисьорът е провокиран от сцена от филма на Патрос Шеро „Intimacy“.

Това не може да се нарече премиера, коментира пред телеграфната агенция режисьорът. Подготовката на представлението е била трудна и е продължила близо година. В Созопол се показва в един плажен вариант.

На 9 септември драматургът на Народния театър „Константин Илчев“ представя биографичния си роман „Поражението. Хроника на краткото столетие“.

Според Румен Леонидов новата биографична книга на Илчев е „най-неочакваната и абсурдна пиеса от Константин Илчев, в която той самият е участник“. Това е документален роман, в който едно павликенско село става столица на един живот – живота на автора, смята Леонидов.

2004

На 18 август в националния пресклуб на БТА се състои пресконференция на Фондация „Аполония“ на тема: „20 години Празници на изкуствата „Аполония“.

Артистичният директор на фестивала Маргарита Димитрова съобщава, че шест награди в различни жанрове на изкуството ще бъдат дадени тази година на юбилейното издание на фестивала. Тя добавя, че отличието представлява статуетка на Христо Харалампиев, а имената ще бъдат съобщени на откриването на 1 септември в Созопол.

По думите на Димитрова рекорден брой български и чужди звезди ще участват на „Аполония“ тази година, като френският канал „Metzo“ ще запише и покаже част от концертите, а „Евровизия“ вече излъчва рекламен клип, като по този начин за първи път популяризира българско културно събитие.

Триминутният клип на режисьора Милан Кузов, в който са включени стари кадри от фестивала и от страната, е по идея на БНТ и „Евровизия“, казва Севда Шишманова, член на Управителния съвет на БНТ.

Юбилеят тази година ще бъде отбелязан с книга на Панайот Денев за историята на „Аполония“, както и със специален вестник, посветен на литературните вечери в Созопол. В

него ще бъдат публикувани стихотворения и откъси от прозаични творби на всички автори, представени на фестивала.

Сред акцентите в програмата е театралната премиера на пиесата „Имало едно време“ на режисьора Георги Къркеланов. По думите му това е сказание в три действия и пролог, които се развиват през 1892 г. в Преслав. Актърите са Атанас Атанасов, Марин Янев, Емануела Шкодрева, Даниел Рашев, Веселин Ранков.

Още шест книжни и две театрални премиери ще има в Созопол. Сред концертиращите изпълнители от всички жанрове са Милчо Левиев, „Софийски солисти“, Йълдъз Ибраимова, „Арабеск“, „Фамилия Тоника“, Руши Видинлиев, Асен Дойкин.

Премиера на „Аполония“ ще има новата формация „Балкански ветрове“, съставена от музиканти от съседни на България страни. Сред чуждите гости на фестивала са Поп Спунстра и „Плейтрейд“ от Холандия, „Джаз ембасадърс“ от САЩ, Енрике Виана и Мануел Бурхерас от Испания.

На 1 септември със спектакъла „Terza Apollonia“ е открито 20-ото юбилейно издание на Празниците на изкуствата. Сред присъстващите е и президентът Георги Първанов. Сценарият на „Terza Apollonia“ е на Юрий Дачев, а режисьорът Рашко Младенов извежда на сцената своята трупа от т.нар. „Рашковци“, които събират публика по созополските улици преди 20 години. Действието се развива на кораб от декори.

Министър-председателят Симеон Сакскобургготски изпраща поздравителен адрес до изпълнителния директор на Празниците на изкуствата „Аполония“ Маргарита Димитрова по повод откриването им. Това съобщава правителствената информационна служба на 1 септември.

В продължение на двадесет години празниците „Аполония“ са очаквано събитие от всички почитатели и гейци на културата и имат трайно присъствие в интелектуалния живот на страната ни, пише министър-председателят Симеон Сакскобургготски в писмото си.

Премиерът изразява убедеността си, че участието за първи път тази година и на артисти от чужбина ще превърне празниците във вълнуващо изживяване и ще затвърди авторитета на „Аполония“ в чужбина.

Платна на Владимир Димитров - Майстора, Дечко Узунов и Златю Бояджиев участват в изложбата на 20-ото издание на фестивала „Аполония“ в Созопол. Експозицията е открита на 2 септември в Художествената галерия в стария град.

В юбилейната изложба участват над 80 автори, а творбите им ще останат в галерията до края на културните празници на 11 септември, казва за БТА Ани Русева от пресцентъра на „Аполония“.

Тя допълва, че организаторите на форума през тази година са издирвали художниците, участвали във фестивалните прояви досега, което им е отнело месеци.

Концерт на камерен ансамбъл "Софийски солисти" с участието на Минчо Минчев и Цветомир Цанков в рамките на 20-ото издание на Празниците на изкуствата "Аполония".

Представяне на книгата на Владимир Зарев "Разруха", на която присъства и актьорът Атанас Атанасов.

На театралната сцена на фестивала е представена книгата на Севелина Гьорова "Цветана Манева – фениксите на българския театър".

В последния ден на "Аполония" в двора на Художествената галерия екип на БТА по оригинален начин представя печатните издания на агенцията – списанията ЛИК и "Паралели". Художникът Димитър Хинков и актрисата Параскева Джукелова създават картина – макет на земното кълбо, като с контур се очертава картата на България в точките, където живеят български интелектуалци.

„Успяхме да открием над 90 процента от тях. В изложбата, свързана с годишнината, са включени творби и на художници, които вече не са сред нас – Георги Божилов – Слона, Найден Петков, Стефан Марков“, посочва Русева.

Министерството на културата е изпратило поздравителен адрес по случай откриването на 20-ото юбилейно издание на Празниците на изкуствата „Аполония“, съобщават от ведомството на 2 септември.

През 20-годишната си история „Аполония“ заема достойно място сред най-известните и утвърдени български фестивали, се казва в адреса, подписан от министър Божидар Абрашев.

По думите му в годината на юбилея за пореден път хиляди ценители и почитатели на изкуството ще имат възможност да се докоснат до неповторимата празнична и артистична атмосфера на един от най-красивите морски градове.

Министърът пожелава следващите дни на фестивала да се превърнат в незабравим празник за почитателите на изкуството.

На 3 септември в Художествената галерия в стария град стартира литературната „Аполония“. Пред гостите на събитието се разкрива ретроспекция на последните 20 години за миналите премиери на книги, представяния на вестници и списания, авторски поетични рецитали, срещи с белетристи.

В празничната юбилейна вечер са разиграни отново някои от събитията, ставали тук, и се припомнят записаните глагове на участвали писатели, които вече не са сред живите.

В Художествената галерия тази вечер е представено юбилейното издание на вестника „Литературната Аполония“, чиито редактори са Михаил Негелчев и Пламен Дойнов. Изданието е публикувало творби и снимки на участници в литературните акции на „Аполония“ през годините, припомня техните преценки за празниците в Созопол. Вестникът е отпечатал и няколко творби на наши автори, които не са публикувани досега.

В новина от 7 септември се посочва, че списание ЛИК организира преди закриването на Празниците на изкуствата „Аполония“ в Созопол хепънинг под надслов „Световната България“.

На 11 септември актрисата Параскева Джукелова и художникът Димитър Хинков се очаква да изрисуват карта на българския дух върху макет на земното кълбо. Диаметърът на кълбото от корици на ЛИК е 2,08 м. Върху него ще бъдат имената на 17 известни български интелектуалци, които творят в различни точки на света. Идеята е те да бъдат свързани с червена нишка, за да очертаят националните граници на България върху световната карта.

„Културата, духовното начало единствени могат да обединят хората и да преодолеят паралелите на насилията и разделението!“ е посланието, което изпраща ЛИК. В деня 11 септември, който винаги ще напомня за разрушителната стихия на тероризма, БТА противопоставя съзидателната

сила на духовното начало.

Франция, Германия, Италия, Австрия, САЩ, Япония са страните, през които минават границите на картата на българския дух. Сред имената, чрез които българската култура живее по света, са актрисата Мариана Димитрова, пианистите Джулия и Константин Ганеви, художникът-актьор Климент Денчев, цигуларят Минчо Минчев, певците Никола Гюзелев и Райна Кабауванска. Имената на музиканта Милчо Левиев, на режисьора Младен Киселов, на художника Стоимен Стоилов, на писателите Цветан Тодоров и Юлия Кръстева също са част от творческата карта на България. Част от „Световната България“ са оперната певица Веселина Кацарова, пианистите Алексис Вајсенберг и Юрий Буков, режисьорите Димитър Гочев и Иван Станев, актьорът Самуел Финци. На всеки от тях ЛИК ще изпрати писмо – умален макет на земното кълбо с картата на българския дух. По този начин БТА, заедно с фондация „Аполония“, ще постави началото на мрежата „Световната България“, която ще се разширява всяка година.

Празниците на изкуствата в Созопол ще завършват на 11 септември с концерт в амфитеатъра на осем музиканти виртуози от балканските страни. Концертът се казва „Балкански ветрове“ и е под патронажа на министъра на външните работи Соломон Паси.

В заключителната проява участват Теодосий Спасов, България – кавал, Тамара Обровац, Хърватия – певица, Михай Сорохан, Румъния – тромпет, Тони Китановски, Македония – китара, Костас Теодору, Гърция – контрабас, Саня Илич, Сърбия и Черна гора – пиано, Изет Къзъл, Турция – ударни инструменти, и Стоян Янкулов, България – тъпан и ударни инструменти.

2005

Двадесет и първото издание на Празниците на изкуствата „Аполония“ се открива на 1 септември в Созопол на сцената на амфитеатъра с представление на фолклорен танцов театър „Найден Киров“.

Проявите в Созопол в рамките на „Аполония“ ще продължат до 10 септември. Всеки ден е предвидена богата програма в читалището в морския град, в Археологическия музей, Художествената галерия, амфитеатъра и джаз клуба, се посочва в новина на БТА от края на месец август. В рамките на Празниците са включени кинопрегледу, които са своеобразна панорама на българското кино. Сред филмите, които ще се покажат, е документалният „Георги и пеперудите“ с режисьор Андрей Паунов. Тази продукция е награждавана многократно. Ще бъде показан и игралният филм „Откраднати очи“, също печелил наши и чужди награди на фестивали.

По време на „Аполония“ ще пеят „Ънсурт“, Gravity со, Мария Илиева, Иво Папазов – Ибряма и оркестър „Тракия“, „Щурците“ и други.

Театралните постановки ще се играят в читалището в

Созопол. В третата вечер от Празниците на изкуствата в морския град ще бъде показана постановката „Рибарят и неговата душа“ на режисьора Мариус Куркински.

„In Memoriam – легендата Гена“ на плевенската филхармония с диригент Георги Нотев, ще е една от заключителните прояви в последната вечер на празниците в Созопол.

Списание ЛИК ще представи на „Аполония“ в Созопол най-добрите си страници от последната година, съобщава изданието на 1 септември. Рубриката „Последна страница“ е запазена територия за есетата на Алек Попов. Сборникът „Спътник на радикалния мислител“ е събрал 40 есета на писателя и е подарък, който читателите ще получат заедно с девети брой на списанието.

За първи път пред ценители фестивалният ЛИК ще се появи заедно с книгата на Алек Попов. Представянето е предвидено да бъде на 4 септември в Художествената галерия на Созопол.

Проектът „Спътник на радикалния мислител“ представя опит да се разчупят ограниченията на традиционните книгоразпространителски мрежи спрямо съвременната българската литература, отбелязва ЛИК. Книгата включва повече от 40 текста, създадени в течение на седем години – период, който се характеризира с особената динамика на прехода в нашата страна. Съдържанието е крайно разнообразно, но основните теми са свързани с ролите на писателя, употребите на езика и литературата в съвременното общество, раждането на новите митове в пресечните точки между изкуството, живота и науката. В този странен, понякога гротесков свят на културни интерпретации паралелно съществуват българската литература, интернет, кучето Лайка, котката на Шрьодингер, призракът на Мари Селест, кулата от черепи край Ниш, предизвикателни артинсталации. Обединяващото в книгата е гледната точка – разкрепостеният, неортодоксален начин, по който авторът се опитва да види света като културен артефакт. Част от есетата, включени в сборника „Спътник на радикалния мислител“, вече са публикувани на унгарски, турски, немски и други езици, съобщава ЛИК.

Първият фестивален ден на Празниците на изкуствата е открит с представление на фолклорен танцов театър от Русе, а фондация „Аполония“ награждава писателя Георги Господинов за творчеството му. Той казва, че посвещава тази награда на българската литература и на четящия човек.

На 3 септември джаз певицата Арабел Караян излиза трети път на бис в джаз клуба в Созопол, където се провеждат част от концертите на тазгодишните Празници на изкуствата. Тя и петимата ѝ колеги правят едночасово уникално шоу. Гости са Георги Дончев – контрабас, с който Караян се запознава в Бостън, и Атанас Хубчев – Вокал. Музиката, която пеят и свирят, смесва фънк, реге, джаз, фолк и рокендрол.

Седемдесет и пет деца от цялата страна участват в

тазгодишното издание на детската „Аполония“. Това казва на 6 септември за БТА Татяна Костадинова, председател на сдружение „Духовно огледало“.

Празниците на изкуствата за деца се провеждат за седми пореден път в Созопол и са част от ежегодните културни празници. Децата участници са подбрани с конкурс, който се организира от сдружението, оторизиран представител на международната организация за детско творчество.

Тази година творците показват на открито умение в 6 области – литературно четене, изобразително изкуство, музика, компютърна графика, моден дизайн и танци. Най-малкият участник в „Аполония“ за деца е на 3 години.

Тази година „Аполония“ нагмина всички очаквания за успех по отношение на публиката. Интересът е изключително голям и се дължи на утвърденото име на фестивала и на добре съставената програма и организацията, казва на 8 септември професор Димо Димов, председател на фондация „Аполония“.

Вицепремиерът и министър на образованието и науката Даниел Вълчев пристига в Созопол за официалното закриване на Празниците на изкуствата. Финалът на форума е концерт на Плевенската филхармония, организиран в памет на известната българска оперна певица Гена Димитрова.

2006

Министерският съвет предлага на президента да наградят с орден „Стара планина“ – първа степен, проф. Димо Димов и Курчо Атанасов за изключително големите им заслуги към България, а проф. Лазар Груев, Петър Негевски и Теодосий Теодосиев – с орден „Св. св. Кирил и Методий“ – първа степен, за големия им принос в областта на образованието и науката. Това съобщава на 18 май правителствената информационна служба след заседание на кабинета.

В новината на БТА се припомня, че проф. Димов е роден на 10 февруари 1938 г. Завършва Държавната музикална академия в София. От 1987 г. преподава камерна музика в ДМА, а от 1987 до 1989 г. е неин ректор. В периода 1990 – 1991 г. проф. Димов е министър на културата в две последователни правителства. Основател е на националните центрове по изкуствата.

През 1984 г. той основава Академия за изкуство (по-късно се преобразува във фондация за изкуство) „Аполония“ с цел подпомагане развитието на изкуствата и младите хора в тях. Най-голямата проява на академията са Празниците на изкуствата „Аполония“, които се правят всяка година в Созопол.

Проф. Димов е носител на български звания и награди в областта на изкуството и културата. Носител е на Орден за литература и изкуство на Франция, кавалер е на Ордена на Почетния легион. През 1996 г. основава Българския комитет за световни изкуства. През 1997 г. е избран за депутат в 38-

На 22-рото издание на Празниците на изкуствата струнният квартет Зефира Вълва (цигулка), Йордан Димитров (цигулка), Виктор Мицев (виола), Кристиана Генова (виолончело) с участието на Веско Стамболов (пиано) изнасят камерен концерт по творби на Бах.

На 9 септември в една от залите на Художествената галерия заместник генералният директор на БТА Юрий Лазаров представя своята първа книга, озаглавена „Чичо Весо Облия“ (упражнение по стил). Книгата е на издателство „Тарадокс“ и е представена от Алек Попов. Илюстрацията към нея е от Анри Кулев, чиито рисунки са показани на импровизирана изложба.

В Археологическия музей е изнесен концерт от майсторския клас на професор Минчо Минчев.

ото народно събрание, заместник-председател на парламентарната комисия за култура и меди, както и заместник-председател на комисията за приятелство Франция – България и член на парламентарната делегация на франкофоните. През 2000 г. става основател и председател на Асоциацията на българските фестивали. От 2001 г. до 2005 г. е извънреден пълномощен посланик на България в Дания.

Над 90 прояви от различни жанрове са включени в 22-рото издание на Празниците на изкуствата „Аполония“, което се открива на 1 септември на сцената на амфитеатъра в Созопол с концерт на Националното музикално училище „Любомир Пипков“ за 250 години от рождението на Моцарт. Това съобщава на 9 август в пресклуба на БТА Маргарита Димитрова, изпълнителен директор на фондация „Аполония“.

За първи път издаваме диплома за програмата на празниците, която се разпространява по бюрата в страната на компанията за продажба на билети, казва председателят на фондацията проф. Димо Димов. Той уточнява, че заради големия посетителски интерес към празниците през последните две години сега за първи път ще могат да се купуват предварително онлайн билети.

Според Маргарита Димитрова основен акцент в програ-

22-рото издание на „Аполония“ е закрито с концерт на ансамбъл „Филип Кутев“ с художествен ръководител Надежда Кутева. Мотото на спектакъла е „Всички пеят и танцуват“.

В Археологическия музей духов квинтет на Българското национално радио Христо Павлов (флейта), Костагин Йоцов (обой), Данчо Радневски (кларинет), Александър Сарандев (фагот), Ясен Теодосиев (валдхорна) изнасят камерен концерт по творби на Моцарт, Равел, Малкълм Арнолд.

мата е изключително голямото присъствие на млади творци във всички жанрове. Това е много важно, защото младите хора зареждат фестивала с емоции и модерно мислене, посочва Димитрова.

Сред откритите от нея прояви са голяма изложба за 110 години от създаването на Националната художествена академия (НХА) с участието на близо 70 художници – преподаватели в нея, изложба, посветена на Моцарт, театрални, литературни и филмови премиери.

За първи път на „Аполония“ ще има премиера на Народния театър „Иван Вазов“, това е представлението на Александър Морфов „Дон Жуан“. Спектакълът ще се играе на 6 септември, неговата премиера ще е много вълнуваща, защото представленията на Морфов трудно се поставят на други сцени, отбелязва Маргарита Димитрова.

По думите ѝ сред „запазените марки“ на празниците е т. нар. театър на маса, който зрителите не могат да видят на друго място, но той е европейска практика. На 4 септември в този жанр ще се представи премиерата на „Второто падане“ от Силвиан Дююю, посветена на 100 години от смъртта на Бекет, с режисьор Лилия Абаджиева.

На 9 септември режисьорът Явор Гърдев и актьори ще представят по театрализиран начин премиерата на книгата „Партиен дом“ от Георги Тенев. Ден преди това ще бъде

представена книгата на Юрий Лазаров „Чичо Весо Облия“ (упражнение по стил), в която се разказва една смешна история за къмпинг „Градина“ близо до Созопол, казва Маргарита Димитрова. Премиерата ще бъде съпътствана с изложба от илюстрации на Анри Кулев.

Сред филмовите премиери в рамките на празниците са „Пазачът на мъртвите“, „Маймуни през зимата“ и серия от поредицата „Врабците през октомври“ по сценарий на Станислав Стратиев. Нейната премиера ще бъде на 9 септември, когато се навършват 65 години от рождението на писателя.

По време на „Аполония“ ще пеят „Сигнал“, D2, джаз изпълнители от България, Полша и Русия.

По традиция наградата на „Аполония“ ще бъде обявена при откриването на празниците, казва проф. Димо Димов. Фестивалът ще бъде закрит на 10 септември в Амфитеатъра от ансамбъл „Филип Кутев“ с концерт „Всички пеят и танцуват“.

Награда за млади таланти ще е учредена по време на 22-рото издание на Празниците на изкуствата „Аполония“ в Созопол. Тя е обявена от министъра на образованието и науката Даниел Вълчев при започването на празниците на 1 септември. Отличието е връчено на Националното музикално училище „Любомир Пипков“.

За осми пореден път е връчена и награда за изявен бъл-

На 1 септември в амфитеатъра официално са открити 23-тите Празници на изкуствата от професор Димо Димов и кмета на Община Созопол Веска Караманова.

В Археологическия музей камерен концерт изнасят Дарина Малеева (цигулка) и Ксавие Льонконт го ла Бретонери (пиано).

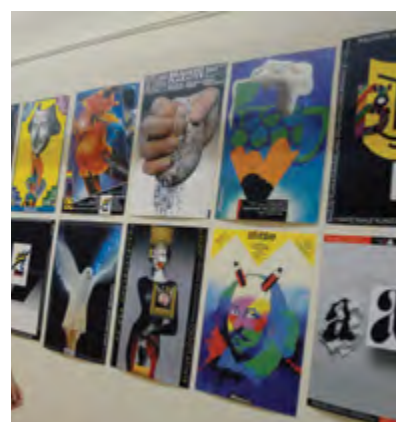
Група „Акага“ и Melow Mac изнасят концерт в амфитеатъра на града.

Артистичният директор на „Аполония“ Маргарита Димитрова връчва на Самуел Финци ежегодната награда „Аполон Токсифорос“ за изключителен принос в развитието на българската култура и нейното представяне в чужбина.

В Художествената галерия се състои премиера на „Театър на маса“ с постановката „Кожа и небе“ от Димитър Динев. Режисьор е Веселин Ранков, участват актьорите Анастасия Ингелизова и Калин Сърменов.

На Празниците на изкуствата са експонирани изложбени плакати от Международното триенале на сценичния плакат.

В рамките на 23-тото издание на Празниците на изкуствата в Художествената галерия издателство „Алтера“ представя книгата „Размишления в катраненото буре“ на Джек Харт от Ирландия.

Отново в Художествената галерия издателство „Хрикер“ представя художника Николай Абрашев.

гарски творец. Статуетката „Аполон“ получава режисьорът Александър Морфов, извявал се с постановките си в Испания, Македония, Сърбия, Русия.

Празниците са открити с концерт на Младежка филхармония „София“, посветен на 250-годишнината от рождението на Волфганг Амадеус Моцарт.

Блус бендът на легендата Крис Тофийлд оглася Амфитеатъра в Созопол на 8 септември. Американската група е популярна в щата Кънектикът. За музиката ѝ критици казват, че е подходяща за крайпътни барове и за джаз клубове. Бангата свири комбинации от оригинален и соул блус.

А дъщерята на диригента Херберт фон Караян – Арабел, пее на 9 септември в джаз клуба в Созопол в рамките на програмата на „Аполония“. Тя гостува за втори път на Празниците на изкуствата в морския град, като миналата година публиката я вика пет пъти на бис.

В концерта участват Георги Дончев – бас кларинет, перкуси, Росен Захариев – корнет, перкуси, Веселин Веселинов – Еко – бас, Мирослав Иванов – китара, Румен Тосков – кийборд, и Стоян Янкулов – барабани. Гости ще са Елица Тодорова – вокал, перкуси, и Стоян Роянов – Уа-Уа – кларинет, рап.

Арабел Караян с групата си представя собствени композиции с елементи от рок, поп и фънк. Тя случайно срещнала Георги Дончев и Росен Захариев в един музикален колеж в Бостън. Двамата я довели в София и я запознали с останалите от групата. Така се родил техният изключителен стил, който смесва различна музика, но е уникален.

Фолклорният ансамбъл „Филип Кутев“ закрива с концерт „Всички пеят и танцуват“ Празниците на изкуствата „Аполония“ на сцената на амфитеатъра в Созопол на 10 септември. През 2006-а ансамбълът отбелязва и 55 години от създаването си.

2007

Празниците на изкуствата в Созопол тази година от 31 август до 9 септември предлагат ред премиери и солидно национално и международно участие.

Фестивалът е представен в началото на август в националния пресклуб на БТА от неговите организатори и партньори.

Сред премиерите са сериал, създаден специално за Тодор Колев, непубликувана книга на Елизабет Костова, книгата „Град“ на Любчо Георгиевски, пиесата „Училище за диктатори“ на Ерих Кестнер (реж. Владимир Пенеv), документалният „Развод по албански“ на Агела Пеева.

Емоционален акцент на пресконференцията става музикална премиера – предстоящият концерт на Милчо Левиев по музика на Дон Елис – Multiple Personalities. След констатацията, че за него в Созопол няма подходящ инструмент, от ОББ осигуряват роял Yamaha за 18 000 евро. От 23 години фондация „Аполония“ не е получавала подарък, развълнувано обяснява изпълнителният директор Маргарита Димитрова.

След успеха със стихове на Лилив тази година в рубриката „Четем“ ще присъстват произведения на Димчо Дебелянов по повод 120 години от рождението на поета. Стиховете се раздават в публиката, хората избират и ги четат така, както ги чувстват.

Председателят на фондацията проф. Димо Димов представя камерната музика и акцентира върху участието на пианиста Петър Петров и други музиканти.

В рамките на тазгодишната „Аполония“ Британският съвет представя 26 творби от 14 британски художници под общо заглавие Art Watch (Внимание! Изкуство), сред които творби на Ричард Хамилтън (смятан за родоначалник на британския попарт) и Мадам Ивонг. Те са подбрани от екип на Британския съвет и от изкуствоведа Весела Христова-Раго-

ева. Колекцията на Британския съвет е създадена през 1935 година и в момента наброява над 8000 творби, представящи британското изкуство и художествени занаяти от XX и XXI век.

Писателите Теодора Димова и Емил Андреев участват в представянето на фондацията за творческо писане „Елизабет Костова“ на Празниците на изкуствата на 1 септември в Художествената галерия. Двамата ще преподават на първия семинар по творческо писане, който фондацията ще организира следващата година в морския град.

Фондацията „Елизабет Костова“ е учредена през май тази година с дарение от известната американска писателка и автор на световния бестселър „Историкът“. Творческата общност и гостите на „Аполония“ ще бъдат запознати с мисията и дейностите от самата Елизабет Костова, както и от Юлиан Попов – председател на Управителния съвет на фондацията.

Освен като учредители те ще участват и като автори в Празниците на изкуствата. На 31 август в Художествената галерия е предпремиерата на новия роман на Елизабет Костова. На 4 септември Юлиан Попов ще представи своя роман „Островът на мъглите“.

Идеята на учредителите и екипа с управляващ директор Светлозар Желев е на представянето на фондацията да бъдат обсъдени смисълът и методите на преподаването на творческото писане, възможностите за излизането на българската литература на световния пазар, мястото на българския писател в света.

Посланикът на САЩ у нас Джон Байърли и съпругата му са гости на представянето на фондацията за творческо писане „Елизабет Костова“ в Художествената галерия в Созопол на 1 септември.

С премиерния спектакъл на Възкресия Вихърлова „Ужасните родители“ в обновеното читалище „Отец Паусий“ стартира на 31 август 23-тото издание на Фестивала на изкуствата „Аполония“ в Созопол.

В новината на БТА се посочва, че вълнение е обхванало и участващи артисти, и местни жители, и гости, защото очакванията към тазгодишната „Аполония“ са по-големи от друг път най-вече заради промените и ремонтно-възстановителната работа (благодарение на средствата, отпуснати

от община Созопол), приключила съвсем в навечерието на фестивала. Всички сцени и зали са обновени и ремонтирани, фестивалът започва ден по-рано и ще приключи ден по-рано – на 9 септември.

След миналогодишната премиера на книгата на заместник-генералния директор на БТА Юрий Лазаров – „Чичо Весо Обля“, тази година БТА участва в Празниците на изкуствата с фотоакварелите на фотожурналиста Тодор Ставрев от Бургас. Той реди романтичните си фотографии сред старинните експонати на Археологическия музей – „с особено вълнение и в прекрасна атмосфера“, както сам се изразява. Изложбата му ще продължи до края на „Аполония“ и ще постави особено романтичен акцент в областта на фотографското изкуство.

Созопол е домакин на предпремиерата на българския игрален филм „Кажете „Здравей“ на татко!“ с режисьор Никол Илчев. Пржекцията е на 9 и 10 септември в лятното кино „Аполония“.

Предпремиерата на филма се осъществява със съдействието на община Созопол, тъй като главната героиня Симона Попова е отраснала и живяла там. По нейно настояване продуцентите се съгласяват, че жителите на Созопол и гостите на фестивала „Аполония“ са първите, които трябва да имат възможността да станат свидетели на това културно събитие. А телевизионният водещ Никол Илчев, който за първи път се изявява като режисьор, заема централна роля във филма.

2008

На 7 август в националния пресклуб на БТА се състои пресконференция на фондацията „Аполония“ по повод на предстоящото 24-то издание на Празниците на изкуствата, които ще се проведат от 30 август до 10 септември.

Откриването е с премиерен концерт с авторска музика на Ангел Заберски-син и неговия оркестър. Осъществено е официалното начало на фестивала празнична атмосфера в града ще създават артистите от френския уличен театър „Fanfare Tout terrain“. Концерти в Градската градина ще изнесе Софийският духов оркестър с участието на Теодосий Спасов – на 6 и 7 септември.

Програмата на фестивала започва на 30 август с премиера на любителската театрална трупа към читалище „Отец Па-

Министърът на образованието и науката Даниел Вълчев връчва наградата за млад изпълнител на Кирил Георгиев.

С откриване на изложбите на „Аполония“ започват Празниците на изкуствата.

С концерт на Ангел Заберски и неговия оркестър е открита „Аполония“.

Концерт на Камелия Тодорова – On & on

По случай 110 години от рождението на Бертолт Брехт „Театър на маса“ представя своя премиера – „Мероприятието“.

Рецитал на пианистката Надежда Влаева.

Концерт „I Love Swing“ на Белослава и приятели.

Уличният театър на фанфарите „Les Grooms“ се разхожда по улиците на Созопол и завършва своето представление в морето.

През 2009 г. на 29 август Празниците на изкуствата започват с концерт на Софийската филхармония.

Министърът на културата Вежди Рашидов поздравява участниците и гостите на фестивала.

Професор Димо Димов на откриването на „Аполония“.

На откриването на празниците фотограф-художникът Иво Хаджимишев получава наградата „Аполон Токсофорос“.

В Художествената галерия издателство „Сиела“ представя книгата на Ружа Лазарова „Мавзолеят“.

Концерт на пианиста Людмил Ангелов

исий“ В Созопол – „Милионерът“, първо участие на самодейци на „Аполония“, и откриването на три изложби. В Художествената галерия ще бъдат представени две фотографски серии на Георги Богданов и Борис Мисирков, и картини на 11 живописци, участвали през годините във фестивала „Август в изкуството“ във Варна. На открито ще бъде експозицията „Плаващият град и мъжете от черен пипер“ на художника Атанас Хранов и поета Александър Секулов от Пловдив, на която предстои европейско турне.

Няколко годишнини ще бъдат отбелязани на „Аполония“. На 110-годишнината от рождението на Бертолт Брехт е посветено първото представяне на български на неговата пиеса „Мероприятието“ – в „Театър на маса“ под режисурата на Лили Абаджиева – на 2 септември в Художествената галерия. Зрителите ще четат свои любими стихове от Атанас Далчев по повод на 30-годишнината от смъртта на бележният поет – на 6 септември, също в галерията. Юбилейният концерт на известния флейтист Георги Спасов – с участието на пианистката Светла Славчева – е на 1 септември в Археологическия музей. Прегвиген е и „Разговор за моята и твоята 1968 г.“ – на 31 август.

В зависимост от времето филмовите прожекции ще бъдат на открито – в Амфитеатъра или в читалището. Включени са шест заглавия – документалните „Коридор номер 8“ на Борис Десподов, отличен на Берлинале, „Футболните хамелони“ на Стойчо Шишков, „Хомо луденс“ на Иван Пантелеев, посветен на режисьора Димитър Гочев, „Авантюрата Хамлет“ на Станислав Семерджиев, „Частно разследване“ на Антони Дончев и игралният филм „Моего мъничко нищо“ на Дочо Богжаков с Йоана Буковска в главната роля.

Между атракциите в афиша от класическа музика е концертът на младия Кирил Георгиев, още студент, който ще пристигне в Созопол с около 20 ударни инструмента, включително огромна мармба. По традиция много от музикантите, които ще се представят на фестивала, са българи с успешна кариера в странство. Между тях тази година са пианистката Надежда Влаева от САЩ, цигуларят Орлин Димитров от Белгия, пианистката Таня Пандова от Франция, цигуларката Маргарита Карамфилова от Швейцария.

Джаз квартет Семеон Шерев, Антони Дончев, Георги Дончев и Митко Семов, квартет „Иван Смирнов“ от Русия, певицата Мери Танева, джаз триото Събин Тодоров, Сал Ла Рока и Лионел Бъовенс от Белгия са сред участниците в концертите в джаз клуба на ОББ.

Белослава, Хилда Казасян, Камелия Тодорова, Елица и Стунджи, групите 7EDEM и „Сънрайз“ са между музикантите, които ще се представят в амфитеатъра.

В театралната програма са нашумели постановки на режисьори от различни поколения и с различен творчески почерк – „В очакване на Гого“ на Лили Абаджиева, моноспектаклите „Сътресение“ на Мариус Куркински и „Възгледите на един учител за народното творчество“ на Камен Донеф, „Вампир“ на Георги Михалков, „Шведска защита“ на Бина Харалампиева, „Валентинов ден“ на Явор Гърдев, „Черна комедия“ на Петър Кауков, „Сексуалните неврози на нашите родители“ на Николай Поляков, „Стриндберг в Дамаск“ на Иван Добчев, „Малка пиеса за детска стая“ на Галин Стоев и „Чайка“ на Крикор Азарян.

„Улица без име“ на Капка Касабова, която живее в Нова Зеландия и Великобритания, „Съдбите на Ева“ от Леа Коен, „Кадър по кадър“ от Иван Попйорданов, „Приятели мои“ от Людмил Станев, „Човешкият цирк и Крикор Азарян“ от Димитър Стайков, „Кристо и свободната любов“ – на български,

английски и немски език, от Георги Тенеф са сред книгите, които ще бъдат представени на „Аполония“.

На откриването на фестивала фондация „Аполония“ ще връчи голямата си награда „Аполон Токсофорос“ на изявен творец. Министерството на образованието и науката ще отличи млад артист. Награда ще даде и ОББ.

По 5000 лв. – за следващ проект, са отличията от сайта netinfo.bg и ОББ, които ще бъдат връчени на 1 септември в джаз клуба на „Аполония“. Отличените са определени с анкета, в която са участвали над 7400 души – спектакълът „Чайка“ на Крикор Азарян, книгата „Черна кутия“ от Алек Попов, Класик ФМ радио – за концерта на Найджъл Кенеди, изложбата „По следите на светлото бъдеще“ на Георги Богданов и Борис Мисирков в Софийската градска художествена галерия и фестивалът „Аполония“.

Заместник-министърът на културата Явор Милушев ще бъде гост на официалното откриване на Празниците на изкуствата „Аполония“ в Созопол на 31 август. Той ще поднесе специално приветствие от името на министъра на културата проф. Стефан Данаилов до участниците и гостите на фестивала, съобщават на 29 август от пресцентъра на министерството.

Преди официалното откриване Явор Милушев ще участва в дискусиата „Разговор за моята и твоята 1968“, която е в програмата на фестивала.

На 30 август заместник-министърът ще открие изложбата „Биеналето на визуалните изкуства „Август в изкуството“ гостува на „Аполония“, с което ще се постави и началото на експозициите в рамките на форума.

А от пресцентъра на МОН на 29 август съобщават, че министърът на образованието и науката Даниел Вълчев ще участва в откриването на празниците в Созопол. Очаква се министърът да връчи ежегодната награда на МОН за млади таланти с изяви в областта на музикалното изкуство „Аполония“.

На 31 август за 24-ти път са открити Празниците на изкуствата, този път с новата творба на композитора Ангел Заберски-сун „Definitely Mr. Zaberski!“, изпълнена заедно с неговия оркестър и тромпетиста Михаил Йосифов. Произведението е съчетание от симфонична музика и джаз.

Йълдъз Ибраимова закрива „Аполония“ на 10 септември с „музика от вековете“ – от най-ранните музикални образци до най-съвременни композиции, които джаз примата интерпретира по неповторим начин. Концертът „Timeless Songs“ е с участието на Живко Петров, Христо Йоцов и Веселин Веселинов – Еко.

В последния ден на Празниците на изкуствата по традиция гостуват младите цигулари от майсторския клас на професор Минчо Минчев. Световноизвестният цигулар и педагог организира тази година за осемнадесети път своя майсторски клас с участието на талантиливи музиканти от цял свят под патронажа на Международна фондация „Св. св. Кирил и Методи“.

2009

В националния пресклуб на БТА на 29 юли се състои пресконференция на фондация „Аполония“ по повод на предстоящото 25-о юбилейно издание на Празниците на изкуствата, >>>

На 29 август 2010 г. в амфитеатъра официално е открито 26-ото издание на Празниците на изкуствата „Аполония“ с музикална премиера на живеещия в САЩ пианист и композитор Марио Григоров, автор на музиката на филма „Прешъс“.

Заместник-министърът на културата Димитър Дерелиев на официалното откриване на „Аполония“.

Престижната награда на фестивала „Аполон Токсофорос“ получава дуетът Елица Тодорова и Стоян Янкулов – Стунджи.

Амфитеатърът в Созопол е препълнен на официалното откриване на фестивала.

които ще се провеждат в периода 29 август – 6 септември.

Фотографът Иво Хаджимишев ще получи голямата награда на фестивала на изкуствата, съобщават на пресконференция в БТА организаторите от фондация „Аполония“. По още една награда „Аполония“ ще бъде връчена на БНТ и БНР.

Празниците на изкуствата ще бъдат открити с концерт на Софийската филхармония, която участва за първи път.

Във фестивала са поканени да участват носителите през годините на статуетката „Аполон Токсофорос“. Първият речитал е на пианиста Людмил Ангелов, който е и първият носител на наградата „Аполония“ през 1999 година, а Ицхак Финци ще представи първата си книга, наречена „Спомних си!“.

Пред зрителите на фестивала ще бъдат показани филмите „Източни пиеси“ на Камен Калев, „15“ на творческата група „Асимпрон“, „Братът на охлюва“ с режисьор Иван Панев, „Jazzta-Prasta“ на Андрей Слабаков.

Основен участник в изложбите, включени в програмата на „Аполония“, е софийската галерия „Ракурс“. Тя ще представи 12 художници, рисуващи по темата „Усещане за времето“. Галерията ще представи и трима автори, които са на 25 години – на колкото е и „Аполония“. Жителите и гостите на Созопол ще могат да видят и студентите на проф. Грета Асса в специалност „Мода“, които ще дефилират по улиците със свои модели.

По време на театралните вечери публиката ще може да види постановки на софийски театри, както и на трупни от Пазарджик и от Хасково.

Всеки ден ще има до три премиери на поезия и проза, като освен изявени български автори ще се представят и автори от Великобритания, Словения и Хърватия.

Министърът без портфейл Божидар Димитров и министърът на културата Вежди Рашидов откриват 25-ото юбилейно издание на Празниците на изкуствата.

На 31 август в читалището в Созопол е има прожекция на филма „Jazzta-Prasta“ на режисьора Андрей Слабаков. Филмът представя оркестъра с ромски музиканти на Мартин Любенов. От създаването си групата има успех, а през последните години става позната на публиката в Европа и цял свят.

На 2 септември ансамбълът изнася и концерт. Тогава ромски ритми ще огласят амфитеатъра в Созопол с изпълнението на Мартин Любенов и JAZZTA-PRASTA ORCHESTRA. Групата е съставена от едни от най-добрите ромски музиканти и още от самото начало печели публиката не само на Балканите, а и в цяла Европа, се посочва в новината на БТА.

На 2 септември спектакълът „Златната мина“ от Ст. Л. Костов на драматично-кукления театър „Иван Димов“ в Хасково е представен на Празниците на изкуствата „Аполония“. Режисьор на постановката е Мариус Куркински, като по думите му интересът към спектакъла е огромен, заради което и цял ден е давал интервюта.

2010

Всички концерти в джазклуба на „Аполония“ ще са посветени на пианиста Румен Тосков – Рупето – талантливия и скромният музикант, който почина от тежко заболяване преди дни едва на 40 години. Това съобщава на пресконференция на 28 юли в националния пресклуб на БТА Маргарита Димитрова – артистичен директор на Празниците на изкуствата „Аполония“, които ще се състоят за 26-и път в Созопол от 28 август

до 5 септември.

Рупето трябваше да участва в два концерта в Клуб ОББ. Съвсем младият Милен Кукошаров ще го замести в концерта с Христо Йоцов и Стоян Янкулов, а Живко Петров – във вечерта, посветена на музиката на Пиачола. Пианистът ще довърши и аранжировките, които правеше Румен Тосков, казва Димитрова. В премиерата на музикалната програма „Astor for four“ участват още Веселин Веселинов – Еко, Венцислав Благоев и Христо Йоцов.

Между музикалните премиери на фестивала са и концертът на Милчо Левиев „One jazz Map“, концертът на откриването на „Аполония“ – на живеещия в САЩ пианист и композитор на филмова музика Марио Григоров, нащумял с филма „Прешъс“, в партньорство с Елица, Стунджи и Еко.

Концертмайсторът на Виенската филхармония – цигуларката Албена Данаилова, ще свири с майка си – пианистката Виолета Попова. „Семеен“ концерт ще изнесе и виолончелистът Александър Сомов, който от години работи в Лондон – с майка си Богдана Попова – пиано, и съпругата си Люси Джиъл – цигулка.

Все още се набират кандидати за майсторския клас по камерна музика на проф. Димо Димов – председател на фондация „Аполония“. Майсторски клас ще води и пианистът Людмил Ангелов. По традиция фестивалът ще завърши с концерт на участниците в майсторския клас на цигуларя Минчо Минчев.

Театралните премиери са две четения на маса – „Малага“ от Лукас Берфус („Сексуалните неврози на нашите родители“) под режисурата на Десислава Шпатова, и първата пиеса на Алек Попов „Ковачи“ с режисьор Деляна Манева и актьорите Мария Каварджикова, Христо Мутафчиев, Владимир Пенева, Стоян Алексиев, Валентин Ганев, Цветан Алексиев.

Съвсем нови са и повечето филмови заглавия в програмата – четири игрални и пет документални, както лаконично отбеляза селекционерът проф. Божидар Манов. Премиера ще има „Стъпки в пясъка“ на Ивайло Христов. „Мисия Лондон“ на Димитър Митовски по романа на Алек Попов е поканен заради големия зрителски успех. Новост е международната среща „Филм и психоанализа“ с участието на кинематографисти и психолози от България, Великобритания и Германия.

Между многобройните книжни премиери е представянето на „Зелено и златно“ от Силвия Чолева. Авторката получава наградата на ОББ – генерален спонсор на „Аполония“ заедно с „Канон“ и фондацията „Америка за България“.

Носителят на наградата „Аполон Токсофорос“ ще стане известен на откриването.

На 19 август от посолството на САЩ у нас съобщават, че „Дъст Бъстърс“ – американски блуграс оркестър от Ню Йорк, със специалното участие на Бетси Плъм от групата „Каламити Джейнс“, пристига в България в края на август за поредица от концерти на Черноморското крайбрежие и в София, сред тях и самостоятелен концерт на фестивала на изкуствата „Аполония“ на 29 август в Созопол.

Талантливите млади музиканти от триото, представляващо „Дъст Бъстърс“ – Уокър Шепард, Крейг Джувълман и Ели Смит, работят в нюйоркския квартал Бруклин. Те са се запознали преди години на концерти с участието на звезди като Ленард Коен от „Ню Лост Сити Рамблърс“ и Питър Стамфъл от „Холи Модъл Раундърс“. Свирият на разнообразни инструменти – банджо, манджол, бантър, цигулка, кани и лъжици, като изпълняват традиционен американски блуграс и струнни произведения, станали популярни в Америка през периода 1920

– 1940 година.

На 28 август Празниците на изкуствата „Аполония“ започват с концерт на композитора Марио Григоров, Елица и Стунджи. На откриването присъства и заместник-министърът на културата Димитър Дерелиев.

Преди официалното начало на фестивала в Художествената галерия в града е открита изложба на Дечко Узунов, Славка Денева, Георги Бояджиев, Ясен Гюзелев и Светлин Баледров.

Групата „Dirty Purchase“ отбелязва на 2 септември 15 години от създаването си с концерт на сцената на амфитеатъра. Групата изпълнява джаз, фънк и рок. Тя е позната за любителите на тези стилове музика, а в репертоара ѝ често присъстват класици.

2011

Сестрата на цигуларя Васко Василев – Виви Василева, известна перкусионистка в Германия, ще дебютира у нас на 27-ите празници на изкуствата „Аполония“ в Созопол. Концертът ѝ заедно с Кристиан Дьоберлайн ще бъде в Археологическия музей на 29 август, съобщава на пресконференция на 27 юли Маргарита Димитрова – артистичен директор на „Аполония“.

По думите ѝ програмата на тазгодишния фестивал, който ще се състои от 27 август до 5 септември, е изключително богата. Има и много новости. Между тях е първият „гесант“ на столичните общински театри в Созопол – в подкрепа на кандидатурата на София за Европейска културна столица – 2019. Желанието на организаторите е и да покажат как специалните грижи за културните институти дават добри резултати. Обединяващото между четирите софийски общински трупи – театър „София“, Малък градски театър „Зад канала“, театър „Възраждане“ и Столичния куклен театър, е и по-различното финансиране от държавните театри, отбелязва Димитрова.

Весела Казакова „ще играе“ Полин Виардо – известна френска певица, пианистка и композитор, възхвалителка на именити творци от XIX век. В нейна памет на „Аполония“ ще има Музикален салон (забравен „жанр“ от епохата) с участието и на оперната прима Ина Кънчева – инициатор на експеримента, която живее и работи в Германия, Мирослава Йорданова и диригентата Джулиан Смит. Идеята е Музикалният салон да гостува и в други европейски страни.

Вече всяко изкуство ще има свое пространство на фестивала – филмовите прожекции ще са в Дома на моряка в новия град. Залата е с 220 места, има възможност и за допълнителни прожекции, казва проф. Димо Димов, председател на фондация „Аполония“.

Филми на млади автори, режисьори дебютанти, качествено кино, отворено към широката публика – това са критериите при избора на българските филми в програмата – осем игрални и три документални, по думите на кинокритика Божидар Манов. Между заглавията са „Подслон“, „Аве“, „Love.net“, „Манчестър Юнайтед от Свищов“.

Том Харел, Чико Фрийман (САЩ), Рикардо дел Фра (Ита-

лия), Милчо Левиев, Камелия Тодорова, Веселин Веселинов – Еко, Васил Пармаков, Иво Папазов и оркестър „Тракия“, Мария Илиева, Поли Генова са сред известните музиканти, които ще изнесат концерти на „Аполония“. Камерният ансамбъл „Софийски солисти“ и Теодосий Спасов ще отбележат своите 50-годишнини с обща изява. Васил Петров ще се представи в двойно ампло – като певец с нова програма – само от поп музика, и като художник със самостоятелна изложба.

С изложба ще бъде отбелязана 110-годишнината от рождението на Илия Бешков. Свои творби на „Аполония“ ще покажат и Свилен Блажев, Станислав Памукчиев и Евгени Йонов, тазгодишният носител на наградата на ОББ. Компанията участва и с фотоизложба.

Цветана Манева ще е в ролята на американска скулпторка от руски произход – героиня в пиесата на Едуард Олби „Временно тук“, която ще има премиера на „Аполония“ в рубриката „Театър на маса“. Преводът е на Харалампи Аничкин. Актьори от Военния театър ще представят „Край на света“ от Жан-Люк Лагарс в превод на Наташа Колевска.

С премиерата на новата книга на Иван Теофилов „Вселената на яйцето“ ще бъде отбелязана неговата 80-годишнина. Георги Господинов, който ще определи заглавието на новия си роман според реакциите на публиката, Румен Леонидов, Ани Илков, Людмил Станев са сред писателите, които ще гостуват на „Аполония“.

Заместник-министърът на културата Митко Тодоров ще участва в кръгла маса за финансирането на културата – на 31 август по време на Празниците на изкуствата „Аполония“. Това съобщават от културното ведомство на 26 август.

Дискусията ще бъде в залата на Общинския съвет в Созопол, като патрон на проявата е кметът на София Йорданка Фандъкова. Кръглата маса е организирана от Фондацията за изкуство „Аполония“ и от Българската асоциация за театър. На кръглата маса ще бъдат обсъдени всички иновативни форми на финансиране на културата.

На 27 август Биг бендът на БНР с диригент Антони Дончев открива 27-ите Празници на изкуствата в Созопол. Солист е американският тромпетист Том Харел.

На тази дата е обявено, че певецът Васил Петров получава отличието на „Аполония“. На официална церемония в амфитеатъра му е връчена статуетката на „Аполон Токсофорос“, която се присъжда за цялостен принос и популяризиране на българската култура зад граница.

В новината на БТА се посочва, че Васил Петров е гост на откриването на изложби в Художествената галерия в Созопол. Творбите са на Илия Бешков, Свилен Блажев, Станислав Памукчиев и Евгени Йонов.

В една от залите са подредени фотографии на французина Албер Кан. Сбирката е озаглавена „Архивите на планетата – 1911 – 2011“. Изложбата представи Мариан Каре, първи съветник в посолството на Франция у нас. Тя казва, че през 2011 г. се отбелязват 20 години от създаването на Френския институт в България. Представянето на фотографиите на Кан е част от събитията, които се организират по повод на юбилея.

2012

Документалният филм „Коми, хората“ на режисьора Петър Попзлатев и оператора Емил Христов, сниман в средата на 80-те години, негласно забранен и смятан за унищожен, ще има премиера на Празниците на изкуствата на 30 август. Това съобщават организаторите на пресконференция на 1 август в националния пресклуб на БТА.

„Около 20 души гледахме филма на Зимната академия на „Аполония“ в Созопол през януари 1987 г. – посреднощ, при заключена отвътре врата на читалището. После се разбра за прожекцията, но нямаше последици“, разказва Панайот Денев, пиар на „Аполония“. „Тогава страшно ми хареса, но се чудех как ще звучи днес. Допитвах се до проф. Александър Янакиев. Според него филмът е също толкова актуален и днес, защото става дума за съдбата на българите гурбетчи в странство“, допълва Денев.

Друга видна документалистка – Малина Петрова, неотдавна казала на Попзлатев, че във Филмотеката има копие на „Коми, хората“.

„Повечето от заглавията във филмовата програма са документални. Предпремиера ще има игралният филм на Петър Попзлатев „Аз съм ти“, отбелязва артистичният директор на „Аполония“ Маргарита Димитрова.

„Познати са театралните спектакли във фестивалния афиш. Премиерни са повечето концерти и изложби. Ще бъдат представени и много нови книги, между които току-що завършеният сборник с пътеписи – с интересни истории и много снимки, „Ало Воо Сафари“ на журналиста Максим Минчев, генерален директор на БТА“, казва Димитрова. Алек Попов ще чете откъси от незавършен роман, който пише от няколко години, с работно заглавие „Сестри Палавееви“. Ще бъде представен и младият, но вече световнопризнат македонски поет Никола Маджиров.

Белослава получава наградата на ОББ тази година – за принос си в съвременната българска музика, съобщават от банката. Друга инициатива на финансовата институция, спонсор на „Аполония“, е конкурс за снимки на почитатели на фестивала, с които ще бъде проследена неговата история. Фотосите ще бъдат показани на изложба, а трима участници ще получат награда.

„Аполония“ е европейско събитие. С тези думи вицепрезидентът Маргарита Попова открива 28-ото издание на Празниците на изкуствата в Созопол. „Поклон пред Вашето творчество и дълбоко уважение към това, което правите, за да внесем своя дан в многообразието на културното европейско семейство и да направим така, че световното културно наследство да има българска гордост на българските граждани“, заявява вицепрезидентът.

Тазгодишните празници „Аполония“ стартират на 31 август на сцената на амфитеатъра в морския град. Голямата награда получава оперната певица Александрина Пендочанска. Тя изнася концерт с пианиста Людмил Ангелов.

На 31 август премиерните Вечери на „Аполония“ в Градската художествена галерия в Созопол стартират с книга за Африка. Генералният директор на БТА Максим Минчев представя „Ало Воо Сафари“. Заглавието в превод от масайски означава „Хайде на сафари“. Този език се говори основно в Кения и Танзания.

Минчев е посветил пътеписа си на Африка и се надява книгата му да промени отношението на света към хората, които живеят там. За тях авторът казва, че живеят кратко, но с достойнство. По време на пътуванията си е успял да заснеме впечатляващи кадри на бедност и щастие едновременно.

Книгата е своеобразен разказ за пътуванията на Минчев в Кения, Танзания и Занзибар и срещите му с хората там.

„Новата книга на Максим Минчев е и нов етап от творчеството му“, посочва Соломон Паси, който представя книгата на генералния директор. Тя е първата, написана в множествено число – в нея са включени и спътниците на автора.

Авторът на „Ало Воо Сафари“ казва, че е решил да напише книгата, тъй като още при първите си посещения бил впечатлен. По-късно разбрал какво точно го е впечатлило. И това са хората – „те са наивни, добродушни, понякога са като деца и живеят много трудно. Всеки ден се борят с болести, природни бедствия и социално неравноправие“. Хората в Африка живеят много по-кратко от нас, но в много отношения по-достойно, казва Минчев.

Той завършва с това, че иска да започне нова поредица пътешествия. Този порив обяснява кратко – „Пише ми се!“.

Наградата със специалното отличие за принос в българската музика поп изпълнителка Белослава изнася своя концерт „Козато има защо...“ пред публиката на „Аполония“ в амфитеатъра в Созопол на 7 септември, последния ден от фестивала.

На 26 септември фоторепортерът на БТА Елена Дикова, която печели конкурса „Моята Аполония“, е отличена на официална церемония с почетна грамота от ОББ и фондация „Аполония“.

Конкурсът се състои през август на страницата на Празници на изкуствата „Аполония“ във фейсбук и събира незабравими спомени от различните издания на фестивала от неговото начало през 1984 година до наши дни.

В новината на БТА се посочва, че уникалната снимка на Елена Дикова ни пренася в момент от фестивала през 2008 г. – финала в морето на представянето на уличния театър на фанфарите Les Grooms след разходката му по улиците на Созопол. Снимката, заредена с много позитивно настроение, печели най-много гласове на потребители в социалната мрежа, грабвайки с това и първото място в конкурса. Освен парична сума част от наградата на Елена Дикова е и свободен достъп за всички фестивални прояви в дните на „Аполония 2012“.

На второ и трето място според гласуването в социалната мрежа са класирани снимки на фотографа Емил Джумайлиев от изданието на „Аполония 2011“, запечатали очарователните изпълнителки от „Sentimental Swingers“ и на майстора на кавала Теодосий Спасов.

В първия ден от Празниците на изкуствата през 2012 г. са представени изложбите на Андрей Даниел, Цветан Казанджиев, Колю Карамфилов, Стефан Божков, Александър Сертев, Стоян Сертев и Иван Бахчеванов.

Иван Бахчеванов показва една от Въртящите се картини.

Творби на Цветан Казанджиев.

Премиерните Вечери в Градската художествена галерия в Созопол стартират с книга за Африка. Генералният директор на БТА Максим Минчев представя "Alo Boo Safari".

С концерт на Александрина Пендачанска (сопран) и Людмил Ангелов (пиано) стартират Празниците на изкуствата.

Кадър от изложбата на фотографа Стоян Сертев.

Фолклорен танцов театър "Найден Киров" изнася концерт с танците на Иван Донев с участието на Камен Донев.

Младежки театър "Николай Бинев" поставя „Любовна песен“ на режисьора Андрю Волкофф (САЩ).

Художникът Стефан Божков показва творбите си на актрисата Цветана Манева.

Издателство "Сиела" представя книгата на Христо Кърджилов „Свински парчета“ като част от програмата на „Аполония“.

2013

Оперната прима Красимира Стоянова ще пее на откриването на 29-ите празници на изкуствата „Аполония“ в Созопол на 30 август – дни след концертта си в Залцбург с Виенската опера, също посветен на 200-годишнината от рождението на Верди. У нас ще ѝ партнират Елена Чавдарова от Пловдивската опера, Милен Божков и Крум Гълъбов – млади изпълнители, по-известни в странство, оркестърът и хорът на Бургаската опера под диригентството на Григор Паликаров. Това съобщават на 25 юли на пресконференция в БТА организаторите на „Аполония“.

„Истинско събитие е присъствието на Красимира Стоянова, както и на останалите звезди, които ще дойдат – заради натоварената им програма“, отбелязва изпълнителният директор на фестивала Маргарита Димитрова.

Над 70 събития са в афиша на 29-ата „Аполония“. Между премиерите в изобразителното изкуство са изложбите с картини на Светлин Русев, посветени на Созопол, и колекцията от работи на Жул Паскин.

Народният театър „Иван Вазов“ „се завръща“ на „Аполония“ след неколкогодишно отсъствие с три камерни постановки – „Царството земно“, „Любов по италиански“ и „Духът на поета“. Любимката на публиката Стоянка Мутафова закрива театралната програма на 7 септември със „Столетие мое“ на Сатиричния театър.

Литературните премиери завършват с представянето на книгата за Радој Ралин „Радој – смутителят на реда и тоягата на властта“ от Таня и Стефан Стоянови и новите преводи на четири трагедии от Шекспир на проф. Александър Шурбанов. Нови поетични книги ще представят Иван Теофилов, Румен Леонидов и Владимир Левчев, а Георги Господинов – книга с разкази, много от които излизат за първи път на български след публикации в чужбина.

Предпремиерно ще бъдат показани филмите „В търсене на Списаревски“ на Агела Пеева и „Капан за мишки“ на Константин Буков. БНТ ще закупи „Пътуващо лятно кино“ с новоглавие, което се уточнява.

„Шурм на младите в джаза“ е озаглавена програмата в Клуб ОББ. Банката присъжда своята награда тази година на актьора Камен Донеv – „заради жизнерадостта в новите му спектакли, които носят българското“.

Красимира Стоянова, Камен Донеv и Цветана Манева ще разкажат за пътя си в изкуството на срещи със зрители на тема „Цената на успеха“ – съответно на 31 август, 1 и 3 септември.

Орлин Горанов, Михаил Белчев, балет „Арабеск“, „Фондацията“, ансамбъл „Филип Кутев“ са между артистите, които участват в най-разнообразната фестивална програма – в амфитеатъра.

Йосиф Радоинов, Струнен квартет „Димов“, Антони Дончев, Педро Наваро – китара, Испания, възпитаници на Минчо Минчев от майсторския му клас, са сред изпълнителите на

класическа музика, които ще гостуват на „Аполония“.

Новина на БТА от 31 август посочва, че една от най-известните по света български оперни певици Красимира Стоянова получава наградата „Аполон Токсофорос“ за 2013 година. Наградата ѝ е връчена по време на откриването на 29-ите празници на изкуствата в Созопол. Световната кариера на Стоянова преминава през Метрополитен опера в Ню Йорк, Националната опера в Хелзинки, Тел Авив, театър „Колон“ в Буенос Айрес, оперите във Вашингтон, Турин, Хамбург, Кьолн, Рио де Жанейро, „Ковънт Гардън“ в Лондон, театър „Лицео“ в Барселона, Баварската опера в Мюнхен, на Залцбургския фестивал и т.н.

Празниците са открити от основателя им проф. Димо Димов, вицепремиера Маргарита Попова и кмета на Созопол Панайот Рейзи. „Аполония“ стартира официално с концерт, посветен на 200-годишнината от рождението на композитора Джузепе Верди.

Солистите Красимира Стоянова, Елена Чавдарова, Милен Божков и Крум Гълъбов в съпровод на оркестъра и хора на Бургаската опера изпълняват арии, ансамбли и хорове от оперите „Дон Карлос“, „Травиата“, „Трубадур“, „Бал с маски“, „Аида“, „Луиза Милер“, „Набуко“, „Силата на съгбата“ и „Риголето“.

С концерт на Хилда Казасян завършват 29-ите Празници на изкуствата „Аполония“ в Созопол на 7 септември. В продължение на десет дни на шест сцени на фестивала се състоят театрални представления, концерти, представяния на книги, филми и изложби – общо над 70 събития.

Според прегледателя на едноименната фондация проф. Димо Димов тази година литературната програма на празниците е доста добра с много стойностни книги и срещи с писатели. Той добавя, че се наблюдава нарастване на публиката за класическите концерти в камерната зала на Археологическия музей.

2014

Това лято най-големият фестивал за българско изкуство – „Аполония“ празнува 30 години история, съобщават организаторите на 21 април.

В късното лято, в първите дни на септември, един от най-старите български градове – Созопол, се превръща в остров на свободата и изкуството. „Аполония“ е най-разнообразният, най-престижният и най-големият фестивал за българско изкуство, пише в новината на БТА.

Неговата философия е да представя забележителна селекция от стойностни събития в културния календар на страната, както и сам да продуцира културни прояви. Тази година това е театралната постановка „Антигона“ на режисьора Иван Добчев, продуцирана от „Аполония“ и театър „София“. Премиерната постановка ще е на 29 и 30 август в Созопол. След фестивала постановката „Антигона“ става част от програмата на столичния театър „София“.

БТА припомня, че Празниците на изкуствата „Аполония“ се провеждат за първи път през 1984 г., когато група художници, музиканти, писатели и актьори решава да създаде фестивал в Созопол. Всяка година в програмата на „Аполония“ се включват над 70 събития, разположени на пет сцени – театрални постановки, концерти на открито, камерни, поп и джаз концерти, прожекции на филми, изложби и литературни вечери. През тридесетгодишната история на фестивала са показани 306 театрални постановки, 166 филма, 810 концерта, 252 изложби и 282 литературни четения.

На 27 юни е съобщено, че Лили Иванова ще се включи в Празниците на изкуствата в Созопол. На 4 септември посетителите ще могат да чуят някои от емблематичните песни на певицата, която ще се качи на сцената на амфитеатъра за първи път в 30-годишната история на фестивала.

Концертът ще включи емблематични песни като „Реквием“, „Икар“, „Ела“, „Искам те“, „Рокля на цветя“, „Без правила“, „Щурче“ и много други. На сцената заедно с Лили Иванова ще се качат Ангел Дюлгерев (китари, цигулка), Огнян Енев (пиано, тромпет, саксофон), Веселин Веселинов – Еко (бас), Орлин Цветанов (цигулка) и Росен Вачев (ударни).

На 10 юли в Телефонната палата в София се открива изложбата „30 години „Аполония“, която представя архивни фотографии от културния фестивал.

„30 години Аполония“ прави „пътешествие“ назад във времето. Фотографиите, дело на Тодор Денев, са запечатали творческия импулс на 80-те години на миналия век – десетилетие, в което някои от най-големите български артисти се включват в „Аполония“. В кадрите присъстват Йосиф Сърчаджиев, Татяна Лолова и още много незабравими фигури от културния живот в България.

На 17 юли на официална церемония в амфитеатъра основателят на Празниците на изкуствата „Аполония“ проф. Димо Димов и артистичният директор на изявиите Маргарита Димитрова стават почетни граждани на Созопол.

Проф. Димов и Маргарита Димитрова получават призове по повод 30-годишния юбилей на културното събитие и за приноса им да популяризират културата и постиженията на курортния град.

„Вече не мога да си представя живота си и Празниците на изкуството „Аполония“ извън Созопол. Благодаря ти, Созопол!“, заявява проф. Димов. Той и Маргарита Димитрова получават и икони на света Марина. Празничната вечер продължава с концерт на Дони и Нети и завършва със заря.

Юбилейният фестивал „Аполония“ ще бъде открит с концертта „Българската гуша в музиката“. Минчо Минчев, Теодосий Спасов, Ирена Петкова, Николай Минчев, камерният ансамбъл „Софийски солисти“ и хорът „Космически гласове“ под диригентството на Пламен Джурев и Ваня Монева излизат за пръв път на една сцена с програма, специално подготвена за 30-годишнината на Празниците на изкуствата в Созопол, съ-

общават организаторите на 30 юли.

В програмата са върхови творби на някои от най-добрите български композитори от различни поколения – Любомир Пипков, Васил Казанджиев, Георги Златев-Черкин, Мишо Пеков, Красимир Кюркчийски, Теодосий Спасов и други. Младият композитор Георги Андреев е написал нови аранжировки на някои народни песни.

Почитателите на виртуоза Минчо Минчев ще се насладят на таланта му и на камерен концерт на 31 август в клуб „Аполония“ – Сцена ОББ, когато именитият цигулар ще свири с друг голям български талант, пианиста Евгений Божанов. На 6 септември в Археологическия музей ще се представят най-добрите възпитаници от майсторския клас на проф. Минчо Минчев. В клуб „Аполония“ класическа музика ще звучи още две вечери – на 2 септември Веско Ешкенази и Людмил Ангелов ще изпълнят сонати от Бетовен, Дебюси и Франк, а на 5 септември ще има рецитал на Людмил Ангелов.

Още много класическа музика ще звучи в Археологическия музей, където концерти ще имат пианистът Виктор Чучков, младият виолончелист Стефан Хаджиев, концертното дуо Страшо Темков – флейта, и Мария Вршкова – пиано, от Македония и още една талантива виолончелистка – Диляна Момчилова. По повод на стогодишнината от рождението на Борис Христов ще пее лауреатът на едноименния конкурс, бащата Кирил Манолов.

Георги Чапкънов – Чапа, Стоимен Стоилов, Стоян Цанев, Явора Петрова, Греди Асса и Христо Явашев – Христо са художниците, които откриват свои изложби на 27 август в Художествената галерия в Созопол. Събитието е част от програмата на „Аполония“.

В програмата е включена и фотографската изложба „30 години „Аполония“ – Началото“, която съдържа снимки от различните издания на фестивала и е организирана от Георги Богданов и Борис Мисирков.

Сред официалните гости на изложбите е генералният директор на БТА Максим Минчев.

Фестивалът „Аполония“ се утвърди като форум, който отваря врати както на признати, така и на млади дарования от България – една свободна зона за културно общуване и обмен. Това посочва президентът Росен Плевнелиев в поздравителния си адрес до ръководството на фондация „Аполония“ и община Созопол по повод на откриването на юбилейното издание на Празниците на изкуствата.

В приветствието си президентът се обръща и към българските артисти, певци и художници, които „превърщат „Аполония“ в истински празник на свободния дух“.

Дните на изкуствата в Созопол събират на едно място българския талант не по задължение, не заради награди и признание, а заради изява на духовните и творческите търсения, такива каквито ги чувстваша и носеха в себе си вдъхновителите на фестивала, посочва Росен Плевнелиев и допълва, че за родния културен живот „Аполония“ е институция.

На 28 август с голям концерт „Българската гуша в музика-

На 30 август 2013 г. Вицепрезидентът Маргарита Попова поздравява гостите на 29-ите Празници на изкуствата.

Оперната певица Красимира Стоянова е наградена с голямата награда на "Аполония" от Маргарита Димитрова.

В рамките на фестивала се състои и среща – дискусия с участието на Красимира Стоянова.

Драматичен театър Пловдив и Камен Донев представят постановката „Лекция № 2 за Всеобщата просвета“.

В Созопол се състои концерт на Михаил Белчев – „Не остарявай любов“ с участието на Кристина Белчева.

Спектакълът на балет "Арабеск" – "Carmen Collection"

В Художествената галерия в Созопол е представена книгата на Иван Гарелов „Негалец и неотдавна“.

Рецитал на испанския пианист Емили Бругаля в Археологическия музей

Концерт на група „Сигнал“ в амфитеатъра

В Художествената галерия са открити изложбите на „Аполония“. В експозициите участват творби на художниците Светлин Русев (на снимката), Жул Паскин, Николай Панайотов, Чавдар Гюзелев, Виктор Паунов и Кирил Якимов.

Представяне на книгата на Иван Теофилов "Митология на погледа".

На 29 август 2014 г. с концерт „Българската душа в музиката“ официално е открито 30-ото юбилейно издание на Празниците на изкуствата „Аполония“. На снимката: министърът на културата доц. д-р Мартин Иванов.

Наградата „Аполон Токсофорос“ получава цигуларят Минчо Минчев.

Концерт на Лили Иванова

В студиото „Цената на успеха“ участват Белослава и Живко Ангелов.

По идея на проф. Михаил Неделчев в рамките на фестивала се състои юбилейно литературно четене с поетите на „Аполония“.

Рецитал „Вълшебства за пиано“ от Виктор Чучков

Концерт на Камен Донеv

Провежда се Ден на Българското национално радио. Познати радиогласове от програмите на БНР четат свои стихове пред амфитеатъра в града. На снимката: директорът на БНР Радко Янкулов и Божана Димитрова.

Концерт на оркестъра на Бургаската опера в памет на Никола Гюзелев.

Концерт на Минчо Минчев (цигулка) и Евгени Божанов (пиано).

Спектакъл „Професия лъжец“ на режисьора Теди Москов.

» та“ е открито юбилейното издание на културните празници „Аполония“. На сцената на амфитеатъра излизат известните музиканти Минчо Минчев, Теодосий Спасов, Ирена Петкова, Николай Минчев, камерен ансамбъл „Софийски солисти“ и хор „Космически гласове“. Концертът е уникален с това, че в програмата са включени върхови произведения на едни от най-гобриите български композитори.

2015

Заместник-министърът на културата Боил Банов ще присъства на 28 август на официалното откриване на 31-вото издание на „Аполония“ в Созопол, съобщават на 26 август от министерството.

Фестивалът тази година ще продължи до 5 септември, като на петте сцени ще се представят над 70 културни събития.

Водеща тема в програмата е отбелязването на 100-годишнината на българското кино, като „Аполония“ ще отдаде почит на творците му – сценаристи, режисьори, актьори. На откриването на фестивала в амфитеатъра ще прозвучат „Живите филмови песни“ в българското кино. Зрителите ще могат да видят и филма „Урок“ на Кристина Грозева и Петър Вълчанов.

Христо Мутафчиев и Б.Т.Р. представят най-новия си проект – акустичен концерт спектакъл на Празниците на изкуствата. Премиерата е на 2 септември със специални гости Мариана Попова и Александър Филчев – Санеца.

Включени са песни от репертоара на Б.Т.Р., Мариана Попова, дуетната балада „Несбъдване“, акустични версии на световни хитове и, разбира се, много смях в разговорите на бангата и Христо Мутафчиев.

2016

Трийсет и второто издание на Празниците на изкуствата „Аполония“ ще се състои от 1 до 10 септември в Созопол, съобщават организаторите на 20 юни.

Тази година „Аполония“ отново ще събере на едно място най-големите артисти на българската и на международната театрална, кино, поетична, литературна, художествена, дизайн, фотозаграфска, архитектурна, балетна и музикална сцена с техните най-актуални творби, постановки, спектакли, перформанси и изпълнения.

Официалното откриване на тазгодишното издание на „Аполония“ ще бъде поставено с концерт на бигбенда на Българското национално радио със солисти Милица Гладнишка и Атанас Сребрев и диригент Антони Дончев. В следващите вечери на сцената на амфитеатъра посетителите ще имат възможността да се насладят на изпълненията на Поли Генова, Графа, D2 и Любо Киров, „Фондацията“ и Бургаската филхармония, „Тоника“, Иво Папазов и оркестър „Тракия“, „Jegemy?“, ансамбъл „Филип Кутев“.

В Художествената галерия ще бъдат представени изложби на Теофан Сокеров, Андрей Лекарски, Калин Николов, Димитър Труканов, Иван Бахчеванов, Стойко Сакалиев, Темелко Темелков.

С концерт „Живите филмови песни“ с участието на Маргарита Хранова, Стефан Вълдобрев и „Обичайните заподозрени“, Дони и Нети е открит фестивалът „Аполония“ през 2015 г.

Бойка Велкова представя авторския си спектакъл „Пътят към Афродита“.

Театър „София“ участва с постановката „Олд Сейбрук“ от Уди Алън.

„Sentimental Swingers“ изпълняват концерт като част от програмата на „Аполония“.

Владимир Пенев и Малин Кръстев представят на „Театър на маса“ „Видимото мамини“ от Томас Бернхард.

Кристина Грозева и Петър Вълчанов получават наградата „Аполон“ за филма си „Урок“.

Фолклорен ансамбъл „Тракия“

Официалното откриване на 32-рото издание на „Аполония“ е в амфитеатъра в стария град с „Артисти в джаза“ – първата премиера, представена от оркестъра на БНР.

За „Артисти в джаза“ на сцената излизат актьорите Милица Гладнишка и Атанас Сребрев.

Големият български писател и поет Иван Теофилов получава наградата „Аполон Токсофорос“ за 2016 г.

В Художествената галерия в Созопол Златна Костова – журналист от БТА, поет и преводач, представя новата си книга „Отмъстителна поезия“, издадена от „Блек Фламинго пблшинг“. Това е втора нейна стихосбирка след „Връбче в черупка“.

Част от програмата са и изпълненията на Антони Дончев, Тиери Мейяр, Хилда Казасян, The Teachers, Милен Киров, Александър Леков и Стоян Янкулов, Теодора Енаке-Аиша и Теодосий Спасов, Камелия Тодорова и Живко Петров, Белослава, Мирослава Кацарова и Андриана Попова – Рони.

На 2 септември на пресконференция в Созопол изпълнителният директор на фондацията „Аполония“ Маргарита Димитрова съобщава, че наградата „Аполония“ ще бъде връчена на поета Иван Теофилов, а поетът ще представи в Созопол новата си книга. Втората награда тази вечер ще бъде връчена на певицата Поли Генова.

Литературната програма тази година включва над 30 чения и представяния на едни от най-търсените български автори в последните години. Сред тях са Владимир Левчев, Ангел Изгов, Иван Теофилов, Владимир Зарев.

Всяка година програмата на Празниците на изкуствата включва и Панорама на българското документално и игрално кино. Голяма част от филмите са премиери. Предпремиерата на филма „Слава“ на Петър Вълчанов и Кристина Грозева се очаква да стане едно от основните филмови събития.

Някои от най-интересните постановки от театралните сцени в страната през годината също са включени в програмата. В дните между 3 и 10 септември любителите на театралното изкуство ще могат да видят „Кредитът“ на Бина Харалампиева (Драматичен театър Пловдив), „Ничия земя“ от Стоян Радев (Народен театър „Иван Вазов“) и „Пурпурният остров“ на Михаил Булгаков, поставена от Теди Москов в кукления театър във Варна.

През тази година отново ще се състоят срещи разговори с големи творци на българската и на световната култура. Идеята е някои от гостуващите на фестивала артисти да споделят мисли за истинския успех в изкуството.

На 6 септември като част от програмата на „Аполония“ е представен спектакълът „Премълчаното разказано“. Спектакълът е документален театър на режисьора доц. Възкресия Вихрова. Документалният театър, подобно на документалното кино, работи със случки от реалния живот. В спектакъла се използва верbatim техника, което означава, че както по време на репетициите, така и по време на самото представление актьорите чуват от слушки в реално време документалните записи и ги възпроизвеждат на сцената. Понякога актьорът чува за пръв път определен текст по време на представянето, при което не е в състояние да скрие или овладее своето първо впечатление и усещане.

„Премълчаното разказано“ пресъздава историите на три жени – реални прототипи на спектакъла, преживели насилие. Те са на различна възраст, заемат различни позиции и имат различен социален статус. Спектакълът разказва истински истории, предоставени от жени, имали куража, макар и анонимно, да споделят с екипа на спектакъла света, в който живеят.

2017

Тазгодишното издание на „Аполония“ ще се състои от 26 август до 5 септември в Созопол. Специален акцент в про-

грамата е майсторският клас на оперната певица Красимира Стоянова, съобщават организаторите на 20 март. Класът ще се проведе от 2 до 6 септември във ваканционното селище „Санта Марина“ в Созопол и ще завърши с официален концерт.

„Още отсега има много кандидатури и това ме радва, защото наистина обичам да преподавам. Надявам се да помогна на тези деца да подобрят техниката си и пеенето си и заедно да създадем нещо красиво. Поканила съм Пламен Карталов да присъства на майсторския клас, защото смятам, че ще чуе истински добри гласове“, коментира Красимира Стоянова.

За 33-ти път „Аполония“ ще събере на едно място най-големите имена в българското и чуждестранното изкуство, за да представят най-актуалните си творчески проекти. Музика, кино, литература, фотография, балет са само част от наситената програма, съобщават организаторите на 10 юли.

Фестивалът ще бъде открит с концерт премиера на „Мистерията на българските гласове“ под диригентството на Дора Христова. Следващите вечери на сцената на амфитеатъра ще излязат изпълнители като Лили Иванова, Камелия Тодорова, Орлин Павлов, Луси Дяковска. Премиерен концерт за България и Европа ще изнесе и камерният ансамбъл „Софийски солисти“ с диригент Пламен Джуров и солисти Георги Василев и Красимир Шерев.

Театралните постановки и кинопрожекции ще бъдат на сцената на читалище „Отец Паусий“. Специално внимание привлича премиерата за Европа на „Class“ с продуцент самия фестивал. На сцената на Археологическия музей акцентът пада върху класическата музика с множество български изпълнители, връщащи се в родината специално за събитието. В Художествената галерия творци като Захари Карабашлиев, Милен Русков, Александър Секулов и други ще представят най-новите си произведения.

Джаз концертите на фестивала ще се състоят в клуб „Аполония“ – сцена ОББ, с известни изпълнители като Живко Петров, Ангел Заберски, братя Владигерови и много други.

На 26 август с концерт на хора „Мистерията на българските гласове“ са открити в амфитеатъра на Созопол празниците на изкуствата. В програмата звучат нови композиции и аранжировки, специално подготвени от композитора Петър Дундаков за 33-тото издание на „Аполония“.

В официалната част на откриването кметът на Созопол Панайот Рейзи благодари на екипа на „Аполония“ и на всички нейни участници, допринесли за пореден път за превръщането на Созопол в столица на културата. Благодарности за подкрепата са изказани и на Министерството на културата и това на туризма.

Наградата на „Аполония“ тази година е връчена на скулптора Павел Коичев. Той получава статуетка за цялостен принос и утвърждаване на българската култура не само у нас, но и извън граница. Втората награда е присъдена на певицата Лили Иванова.

Тази година „Аполония“ продължава 11 дни, а в програмата на празниците са включени повече от 70 заглавия.

На 28 август „Ромео и Жулиета“ са на сцената на Амфитеатъра в Созопол, където се играе предпремиерният танцов спектакъл на балет „Арабеск“.

На 26 август с концерт на хора "Мистерията на българските гласове" са открити Празниците на изкуствата. В програмата звучат нови композиции и аранжimenti, специално подготвени от композитора Петър Дундаков за 33-тото издание на "Аполония".

Наградата на фестивала тази година е връчена на скулптора Павел Койчев от изпълнителния директор на „Аполония“ Маргарита Димитрова. Той получава статуетка за цялостен принос и утвърждаване на българската култура не само у нас, но и извън страната.

Тази Вечер в Созопол е подготвена и специална атракция – част от сцените на спектакъла са изнесени направо на улицата в пространството пред Амфитеатъра.

Три от най-известните поп и джаз изпълнители у нас гостуват на „Аполония“ на 30 август. Триото е JP3 и в състава му са Живко Петров – пиано, Веселин Веселинов – Еко – контрабас и Димитър Семов – ударни. Идеята за създаването на състава се заражда по време на едно от изданията на „Аполония“ след солов концерт на Живко Петров. По-късно формацията вече има зад гърба си съвместни изяви със Сара Брайтман, Дзукеро, Омар Фарук, Васко Василев, Белослава, Мария Илиева, Любо Киров и много други.

2018

„Аполония“ залага на нов, младежки облик, съобщават организаторите на 9 май. С напълно обновената си програма 34-тото издание на Празниците на изкуствата ще представи работата както на младите таланти в изкуството, така и творчеството на утвърдени и добре познати артисти.

От 31 август до 8 септември в Созопол фестивалът отново ще покаже най-открояващите се постижения на българските творци през изминалата година.

Лия Петрова, носителка на първа награда от престижния конкурс за цигулари „Карл Нилсен“ в Дания през 2016 г., е солистка на концерта за откриването с участието на Мла-

дежката филхармония „София“ при НМУ „Любомир Пупков“ с диригент Георги Патриков. Концертът се осъществява със съдействието на международното сдружение „Духовно огледало“ по програмата „Еразъм +“ на ЕС.

Jeremy, Preyah Live Band & Dayo, Funky Miracle и групата VG Vintage на студенти от Националната музикална академия са сред изненадите за младата аудитория на фестивала, която тази година ще има възможността да види изкуството с нови очи благодарение на пъстрата програма от фънк, джаз, поп и рок. Класът от НАТФИЗ на известния актьор и професор Атанас Атанасов също ще се изяви с новата и нестандартна постановка Paras in Motion, която набира все по-голяма популярност сред младите любители на театъра.

На сцената на амфитеатъра ще излязат обичани изпълнители като Белослава, Милица Гладнишка и Хилда Казасян, но с изцяло обновени програми, включващи интересен и нестандартен микс от стилове и визуи.

Рок легендите от ФСБ за първи път са на сцената на „Аполония“. Концертът с най-големите хитове на групата е на 8 септември в амфитеатъра, за да закрие подобавящо 34-тото издание на Празниците на изкуствата, съобщават организаторите на 26 юни.

В програмата са включени редица изложби и концерти. В Художествената галерия в Созопол едни от най-големите имена в българското изкуство – Грети Асса, Димо Колибаров, Ясен Гюзелев и Стоян Дечев, ще представят своите впечат-

ляващи творби в сферата на живописата, графиката, илюстрацията и скулптурата.

Друг акцент в програмата на Празниците на изкуствата „Аполония“ е премиерата на новата книга на Георги Господинов „Всичките наши тела“ – в Художествената галерия на 1 септември. Ще бъдат представени още „Остайница“ на Рене Карабаш, „Балканска рапсодия“ на Мария Касимова-Моасе, „Гласът на тишината“ на Иван Теофилов. Традиционният за „Аполония“ „Театър на маса“ е с премиера на пиесата „Страх за опитомяване“ от Оля Стоянова на 5 септември.

Богат е театралният афиш и тази година. Читалище „Отец Паисий“ в Созопол ще посрещне на сцената си звезди като Захари Бахаров с моноспектакъла „Чамкория“, за който актьорът получи „Икар“ и „Аскеер“ за водеща мъжка роля. Отличеният с „Икар“ като спектакъл на годината „Пияните“ на Явор Гърдев, също е в програмата. С три забележителни постановки гостува Народният театър „Иван Вазов“ – „Виненият“, „Цветът на дълбоките води“ и „Лисичета“.

На 31 август с концерт на младежката филхармония „София“ е открито 34-тото издание на фестивала в Созопол. Солисти са цигуларят Кай Орлинов, а диригент е Георги Патриков.

В програмата тази година са включени повече от 70 събития с най-големите артисти на българската и международната сцена и техните най-актуални творби, постановки, спектакли, перформанси и изпълнения. Ще има 30 концерта, 10 театрални спектакъла, 4 изложби, повече от 20 литературни събития и др.

С концерт на Младежката филхармония "София" е открито 34-тото издание на фестивала за изкуства "Аполония". Солист е цигуларят Кай Орлинов, дирижира Георги Патриков.

2019

На 2 март организаторите съобщават, че „Аполония“ тази година ще започне на 29 август и ще продължи до 7 септември. Тазгодишното издание ще бъде открито от балет „Арабеск“.

Специален акцент в програмата ще е първият по рода си майсторски клас на оперната певица Александрина Пендъчанска. Събитието ще се състои от 25 до 30 август във ваканционното селище „Санта Марина“. Всички активни участници ще получат диплома за успешно приключване на майсторския клас и ще имат възможност да се включат в официалния концерт на оперната прима на 30 август в Созопол.

Над 70 събития ще има в Созопол от 29 август до 7 септември по време на 35-ото издание на фестивала „Аполония“, съобщават организаторите на 1 август.

Тазгодишната кинопрограма ще бъде открита на 30 август с филма „Да ходиш по вода“, който разказва за осъществяването на един от най-мащабните арт проекти - „Плаващите кейове“, и за неговия създател Христо Явашев – Кристо.

Васил Петров ще има концерт на 4 септември. Изпълнителят е подготвил специална програма с най-големите си хитове в изцяло нови аранжimenti. „Бряг за двама“, „Подслон в дъжда“, „Другият“ са част от песните, които публиката ще чуе.

Б.Т.Р., Стефан Вълдобрев и „Обичайните заподозрени“, ФСБ и бигбендът на БНР също ще имат концерти в амфитеатъра.

Като продължение на програмата за своята 35-годишнина фондация „Аполония“ организира, съвместно с НДК, концерт на известния италиански изпълнител Марио Бионди в София – на 18 октомври в зала 1 на НДК.

Това е най-трудната година за Празниците на изкуствата „Аполония“, но може да се окаже най-успешна, казва на 29 август министърът на културата Боил Банов на откриването на първото събитие от програмата на „Аполония“ – изложбата „Великата красота“, което се състои в Художествената галерия в стария град в Созопол. Той допълва, че според него устойчивите личности се доказват в трудни времена и пожелала на добър час на тазгодишното издание.

Директорът на фондация „Аполония“ Маргарита Димитрова дава начало на фестивала и открива изложбата „Великата красота“, в която се намират едно го друго произведение на имена от артистичната група на естетическите революционери от 90-те – група ХХЛ, заедно с автори като Красимир Добрев, активист от друга легендарна група от

този период „Диско '95“, както и Венелин Шурелов – име, свързано с идеите на артгрупа „Виа Понтика“.

Балет „Арабеск“ е отличен с наградата „Аполон Токсофорос“ за 2019 г. на официалното откриване на 35-ото издание на Празниците на изкуствата на 29 август. Директорът на фондация „Аполония“ Маргарита Димитрова връчва статуетката на артистичния директор на балета Боряна Сечанова на церемонията, на която присъства и кметът на Созопол Катя Стоянова.

Юбилейният спектакъл на балет „Арабеск“, който скоро отпразнува 50-годишнината си, е официалното откриващо събитие на „Аполония“.

В новината на БТА се посочва, че трупата на „Арабеск“ е единствената у нас, изпълняваща постановки, вдъхновени от неконвенционалните тенденции в съвременния танц.

Хубавото на „Аполония“ е, че преградолага към диалог, казва писателят Захари Карабашлиев при представянето на новия си роман „Жажда“ по време на фестивала в Созопол на 30 август.

„Жажда“ е роман, който разказва за една среща в болнична стая между млад човек, претърпял катастрофа, и спял старец със счупен крак. В разговора между двамата възрастният предава на младия своята мъдрост, своето неустово желание да живее.

Карабашлиев отбеляза, че писането за него е част от живота. Живее, дишам, работя, ям литература, допълва той. Според него има нещо много силно да си сред хората – едга тогава оценяваш моментите, когато си сам и пишеш.

А на премиерата на романа си „Поразените“ Теодора Димова отбеляза, че поводът да напише романа е усещането ѝ, че паметта на жертвите на комунизма започва да се забравя. Когато ние не помним, не говорим, не преживяваме този много тежък период, ние като че ли за втори път извършваме похищение над тях, над съдбата и над живота им, коментира Димова.

„Поразените“ разказва историите на трима души, арестувани, измъчвани и убити в онези дни между 9 септември 1944 г. и 1 февруари 1945 г., видени през очите на жените около тях.

Литературата не е крайна цел за мен, а средство, чрез което да общувам с хората около мен. Това каза Георги Тенев по време на представянето на новия си роман „Балкански ритуал“ в Художествената галерия на Созопол на 31 август.

Според него читателят е много важен при случването на една книга. По думите му е важно какво е създал писателя, но нищо не може да се получи, ако читателят няма въображение да го пресътвори.

На 1 септември се състои срещата „Цената на успеха“ в рамките на „Аполония“, която тази година е с Теги Москов.

На въпроса каква е цената на успеха за него, Москов отговаря, че е платил със здравето си и спечелил малко повече пари по време на работата си в Германия, отколкото би могъл да изкара у нас. По време на ангажиментите си в Германия режисьорът изпадна в кома за 45 дни, след като е блъснат от кола на пешеходна пътека.

Северняшкият фолклорен ансамбъл на Плевен гостува на Празниците на изкуствата „Аполония“ за първи път по случай своята 60-годишнина. Професионалният танцов състав показва новаторски и атрактивни изпълнения в концерт-спектакъл на сцената на амфитеатъра в Созопол на 2 септември.

На 3 септември диригентът на Въоръжените сили на САЩ в Европа поднася на публиката жива и дишаща културата и историята на Съединените щати. Състав от шестима инструменталисти изпълнява характерна музика от един изключителен период в американската история – началото на ХХ век, когато градовете на американския юг стават имиграционен център на различни култури и етноси и от тази смесица се раждат джазът и блузът.

Музиката, която правим, за нас е голямата ни мисия и винаги влизаме чисти в нея. Възприемаме ФСБ като олтар и гълг, който следваме. Това разказват музикантите от легендарната група по време на срещата „Цената на успеха“ в Созопол, която се състои на 4 септември в рамките на „Аполония“.

Според един от основателите на групата – Румен Бояджиев, талантът не принадлежи на тези, които са надарени с него. Той е на мнение, че талантливите хора са глъжни да споделят енергията си с останалите и това е смисълът от гърбата им. Бояджиев казва още, че ФСБ ще продължава да дава на публиката своята музика, докато тя има нужда от нея.

Членовете на групата са еднородни, че големият смисъл от творчеството им е жестът, който прави публиката всеки път, отделяйки от личното си време и средства, за да се срещне с тях.

С незабравима българска филмова музика завършва 35-ото издание на Празници на изкуствата. „Да послушаме кино“ е първият самостоятелен концерт на Хилда Казасян с познати мелодии от старите български ленти в нови аранжimenti, направени специално за нея от Христо Йоцов и Живко Петров. От сцената на амфитеатъра Хилда Казасян в компанията на Теодосий Спасов и Васил Петров закриват „Аполония“ и поздравяват отминаващото лято с хубава българска музика.

2020

В новина на БТА от 22 май се посочва, че Министерството на културата отличава седемдесет и две институции и изявени личности за изключителен принос в развитието и утвърждаването на българската национална идентичност по повод на 24 май – Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост.

Официалната церемония по връчването на наградите ще бъде през есента. А сред имената, отличени със звезда и парична награда, е Маргарита Димитрова – изпълнителен директор на фондация „Аполония“.

Класически и рок концерти, постановки, изложби и кино са част от събитията в тазгодишното 36-о поред издание на Празниците на изкуствата, съобщават организаторите от фондация „Аполония“ на 8 юли.

Официалното откриване на фестивала ще е на 1 септември. Събитията ще продължат до 6 септември. Фестивалът ще бъде открит с концерт на джаз пианиста Живко Петров и музикантите Димитър Карамфилов и Митко Семов. Специален гост ще бъде пианистът Людмил Ангелов. В програмата на тазгодишното издание е и представяне на юбилейния монспектакъл на Мариус Куркински „Мариус на 50“ и много други театрални постановки.

Специален акцент на „Аполония“ ще бъде майсторският клас за млади оперни изпълнители, воден от Орлин Анастасов. Оперният талант е многократно награждаван, а репертоарът му включва повече от 40 роли, благодарение на които печели славата на най-търсения Вердиев бас в света. Класът ще се провежда от 31 август до 4 септември. В майсторския клас ще участва и руският пианист и диригент Лариса Габитова. Курсът ще завърши с концерт на участниците, като част от програмата на „Аполония“.

В новина на БТА от 9 юли се посочва, че трупите на четири столични театъра ще имат преградиерни представления на „Аполония“ тази година. Това са „Фернандо Крап ми е написал това писмо“ на Театър 199, „Портокалова кожа“ на театър „Възраждане“, „Той е дяволът!“ на Младежкия театър и „Всички, освен мен“ на Сатурата.

Свои книги ще представят Асен Азов, Георги Господинов, Георги Лозанов, Светлозар Желев, Стефан Вълдобрев. Концерти ще имат Ицо Хазарта, Любо Киров, Графа и „Фондацията“.

На 5 септември е премиерата на новия български филм „Страх“ (сценарист и режисьор Ивайло Христов). Акцент по време на фестивала ще бъде излъчването на късометражните анимационни филми „Спящата Вайша“ и „Физика на тъгата“ на художника и режисьор Теодор Ушев.

Стефан Вълдобрев

През 2020 г. се провежда 36-ото издание на Празници на изкуствата „Аполония“.

Александрина Пендгачанска

Фестивалът е закрит със звезден концерт на група „Фондацията“.

С две премиерни издания участва Великотърновското издателство „Фабер“ на „Аполония“. Луксозно издание за археологическите находки в Аполония и книгата „Земното щастие“ са премиерните заглавия на културния форум, съобщава издателят Нейко Генчев на 31 август.

Каталогът „Аполония Понтийска“ (Apolonia du Pont) увенчава един амбициозен съвместен проект на Лувър и Министерството на културата на България. За уникалната книга и за съвместния проект ще разкажат ръководителите на българско-френската археологическа мисия – доц. Кръстина Панайотова и г-р Александър Баралис, на 3 септември в Художествената галерия в Созопол.

Другото издание, което издателството ще се представи на „Аполония“, е книгата „Земното щастие“ на Георги Лозанов. Тя не е насрещна атака срещу новите популистки лидери или техните политически утопии, тя е опит за защита на либерализма не като политическа идеология, а като политическа чувствителност, посочва в предговора Иван Кръстев. Той уточнява, че това е книга в традицията на Монтен, който никога не си затваря очите за несъвършенството на човешката природа, но вменява на човека задължението да бъде свободен, както и непрекъснато да рефлектира върху моралните избори, които прави. В този предговор той говори и за житейската философия на Лозанов, и за много други неща. Коричката е дело на Теодор Ушев. А представянето ще бъде на 3 септември в Художествената галерия в Созопол.

2021

На 21 юни БТА подписва договор за сътрудничество с фондация „Аполония“. Националната информационна агенция става медиен партньор за популяризирането и отразяването на Празниците на изкуствата в Созопол.

„Днес БТА и фондация „Аполония“ само ще придадат юридическа форма на една вече 37-годишна традиция“, казва генералният директор на БТА Кирил Вълчев. Той припомня част от историята на „Аполония“, свързана с БТА. Първата новина на агенцията за празниците е от 1984 година, а връзката на БТА с „Аполония“ е Панайот Денев, който е генерален директор на агенцията (1997 – 2002), но преди това е от първите репортери, които се занимават с „Аполония“, заедно с друг знаменит репортер на БТА Асен Азов. През 1985 година Панайот Денев организира пресцентъра на фестивала. През този пресцентър минават едни от най-добрите репортери на БТА – Лили Тодорова, Мария Велковска, Ива Тончева, Веселин Янков.

БТА ще прави това, което така или иначе правеше през тези години – ще публикува представяния на всички основни събития, ще разказваме ден по ден какво се случва на тазгодишната „Аполония“, която ще започне на 30 август и ще завърши на 6 септември.

„Нашето партньорство е най-старото, заедно с това на БНР, вие ни бяхте партньори през всичките тези години. Мисля, че имаме добра връзка, работехме заедно и постоянно“, коментира Маргарита Димитрова – изпълнителен директор на фондация „Аполония“.

Над 50 събития ще има тази година на „Аполония“, които ще бъдат организирани изцяло навън, съобщава Маргарита

Димитрова по време на подписването на договора за сътрудничество между фондацията и БТА.

По думите ѝ програмата е разнообразна – с много литература, много музика и малко театър.

Един от големите акценти е българското кино, което ще бъде представено с десет заглавия. Сред тях са „Като за последно“, „Блаженият“, „Сцени от живота на една актриса“, „Петя на моята Петя“, „Уроци по немски“, „Февруари“, „Голата истина за група „Жигули“.

„Аполония“ ще почете няколко годишнини. В откриващата вечер е концертът по случай 60-годишнината на „Софийски солисти“ с диригент Пламен Джуров и солист Лия Петрова. Със специални събития ще бъдат отбелязани 100-годишнината на Националната музикална академия, 100 години от рождението на Астор Piaцола и 30 години от смъртта на Фреди Меркюри.

„В памет на Димо Стоянов“ е наречен концертът на 2 септември. На 4 септември „Спомен за Камен Чанев“ ще бъде в памет на именития ни тенор и с участието на Иван Момиров, Кирил Манолов и Юлиан Константинов.

Майсторски класове на „Аполония“ ще имат Александрина Пендгачанска, Васил Петров и Георги Господинов.

Камерен ансамбъл „Софийски солисти“ е новият носител на наградата на „Аполон Токсофорос“. Тя е връчена на диригента на ансамбъла проф. Пламен Джуров. Отличието се присъжда от фондация „Аполония“ за значим принос в развитието на българската култура и представянето ѝ зад граница.

Наградата е връчена на 30 август по време на откриването на 37-ото издание на Празниците на изкуствата. „Приемам тази награда с голяма признателност, защото сме наясно, че „Аполония“ има едно качество, към което всички други фестивали трябва да се стремят и да постигнат. Това са критериите на селектирането, на подбор. Наградите на „Аполония“ досега отличиха личности, които винаги ще останат в историята на българската култура“, казва проф. Пламен Джуров. Той добавя, че за 60-годишната история на „Софийски солисти“ не е имало период, в който три месеца да не могат да се видят с публиката. Стискам палци това никога да не се повтаря, защото се губи основният смисъл на нашата дейност – контактът с публиката, и историята на музиката, добавя той.

Стогодишнината от създаването на първото висше музикално училище в България, днес Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, се отбелязва във Втория ден на „Аполония“ – на 31 август.

На 21 юли 1921 с Указ на цар Борис III е основано най-старото висше училище за професионални музиканти в България. През 1928 е създаден Академичният симфоничен оркестър, в който половината музиканти са преподаватели, а другата половина – студенти. През 2006 г. с решение на Народното събрание академията приема сегашното си име Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“.

Диригентът Найден Тодоров влиза в амплора на разказвач. Премиерата на сборника „Полъх от ангели“ ще се състои в рамките на фестивала „Аполония“ на 2 септември, съобщават издателите от „Колибри“.

Професията му предполага множество полети, по време на които се раждат и тези разкази. Книгата на маестро Тодоров обхваща фантастични истории за ангели и роботи, за хора,

Артистичният директор на Празниците на изкуствата „Аполония“ Маргарита Димитрова, кметът на Община Созопол Тихомир Янакиев и проф. Пламен Джуров.

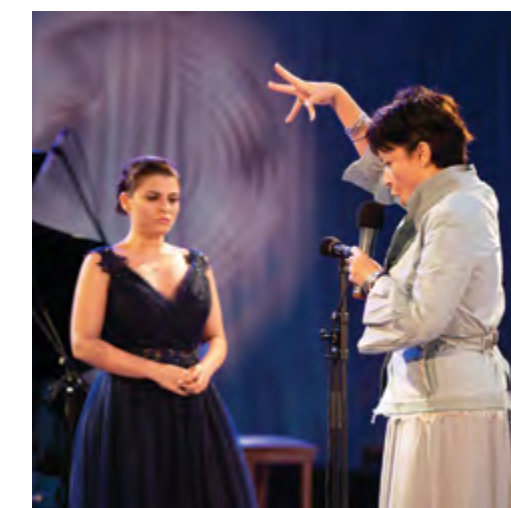
В програмата на Празниците на изкуствата е концертът "100 години Астор Пиацолла", в който участват Йован Богославлевич (Сърбия) – цигулка, Цветан Негялков – китара, Маргарита Калчева – контрабас, Стоян Караиванов – бандонеон, Людмил Ангелов – пиано.

Камерен ансамбъл "Софийски солисти" е новият носител на наградата на "Аполон Токсофорос". Тя е връчена на диригента на ансамбъла проф. Пламен Джуров от Маргарита Димитрова.

Рецитал на Сергей Регкин (пиано), Русия

Концерт на участниците в майсторския клас на Александрина Пендачанска.

Концерт „Клавирните квартети на Брамс“ в изпълнение на: Лия Петрова – цигулка, Румен Цветков – виола, Александър Сомов – виолончело и Людмил Ангелов – пиано.

Поли Генова по време на своя концерт на "Аполония"

Новият брой на легендарното списание ЛИК е представен на Празниците на изкуствата "Аполония", в рамките на разговорите "Цената на успеха". Генералният директор на БТА Кирил Вълчев и Георги Лозанов представят изданието, посветено на терапевтичната сила на изкуството.

гарени с умението да коригират събитията или да се вселяват в телата на мъртвите, за да продължат делата им, за магическа цигулка в ръцете на млади музиканти, за диригентска палка, която прониква в душите на музикантите и така сътворява пленителна музика... Тези невидими спътници често ни изправят пред избори, просветляват съзнанието ни, включват ни в сложни дилеми за съдбата на човешкия свят. Свят, изпълнен с тревога и драматични обрати, но обърнат към светлината, докосван от крилете на ангели.

На 3 септември прочутият руски пианист Сергей Редкин изнася рецитал на сцената на амфитеатъра в единствения самостоятелен концерт класическа музика в програмата на Празниците на изкуствата.

Преди концерта той е лаконичен за БТА: „Щастлив съм, че тази вечер ще свиря на празниците „Аполония“. Няколко пъти съм бил тук като зрител, но сега за първи път и като артист. Програмата на концерта ми е изцяло от руски композитори. Ще изпълня Соната № 2 (Фантазия) от Скрябин, а след това – знаменитите „Картини от една изложба“ на Модест Мусоргски“.

Сергей Редкин е роден през октомври 1991 в гр. Красноярск, неговата съпруга е именитата българска пианистка Виктория Василенко. От 2017 г. той участва във фестивалите „Софийски музикални седмици“ и „Piano Extravaganza“, солист е на Софийската филхармония и филхармоничния оркестър на Шумен, изнася майсторски класове в Националното музикално училище „Любимир Пипков“. От 2019 г. е артист на музикална агенция „Cantus Firmus“. Жител е на София и на Санкт Петербург.

На 4 септември новият брой на легендарното списание ЛИК е представен на „Аполония“ в рамките на разговорите „Цената на успеха“. Генералният директор на БТА Кирил Вълчев и редакторът Георги Лозанов представят изданието, посветено на терапевтичната сила на изкуството.

„Новият специален брой на ЛИК иска да покаже, че двете начала в Аполон – на изкуството и на лечителството, продължава да ги има, и че по време на пандемията от Ковид-19 изкуството лекува. Грижата за душата ни е лекарство, което е не по-малко важно от лечението на телата ни.“ Така генералният директор на БТА Кирил Вълчев представя в уводния текст поредното издание на Възроженото в началото на пандемията легендарно списание.

Изданието обръща поглед към изминалите месеци на световната пандемия, проследява предизвикателствата, които изолацията поставя пред литературата, театъра, киното, визуалните изкуства, изобразителното изкуство, фотографията, танца.

За страховете, промените, успехите и бъдещите посоки на творчество разказват проф. Алберт Бенбасат, Бойка Велкова, Бойко Ламбовски, Боряна Пандова, Весела Ножарова, Вики Алмазиду, Геновева Димитрова, Георги Господинов, доц. Георги Петков, Елина Кешишева, Захари Карабашлиев, Иван Минчев, Игор Марковски, Ицко Финци, Калин Серапионов, Красимир Терзиев, Лиза Боева, Мила Искренова, Надежда Павлова, Недко Солаков, Неико Генчев, Никола Михов, Петър Георгиев – Рей, Стоян Ненов, Стоян Радев, Румяна Благоева, Теодосий

Спасов, Чавдар Гюзелев, Явор Гърдев и др.

Квартет за виолончели има световна премиера на 5 септември на сцената на Амфитеатъра. Музиката е написана от Румен Бояджиев-младши за състав, мистериозно наречен Underground Cello Quartet. За БТА водачът на ансамбъла доцент Атанас Кръстев представя колегите си: Виктор Трайков, Теодора Атанасова и Момчил Пандев, всички възпитаници на Националната музикална академия "Проф. Панчо Владигеров".

Идеята се родила по време на наложилата жестоки ограничения пандемия. Събирали се, за да свирят за удоволствие, но постепенно изпълненията им станали госта качествени и разбрали, че могат да се представят пред публика. Четиримата подготвили няколко програми, а композиторът Румен Бояджиев-син създал произведение специално за тях. Програмата на концерта им на „Аполония“ включва и музика на великия Астор Пиацола – особено през 2021 г. заради навършващото се столетие от рождението му.

С концерт „Фондацията“ представя Дони и Момчил“ са закрити Празниците на изкуствата на 6 септември. Това е второто събиране на поп и рок музикантите Дони и Момчил на сцена след близо 20 години раздяла.

В Амфитеатъра в Созопол феновете на Дони и Момчил слушат песни от техния репертоар, изпълнени заедно с останалите от супергрупата „Фондацията“ – Кирил Маричков, Иван Лечев, Славчо Николов и Венко Поромански. Сред златните парчета, които звучат, са „Малкият принц“, „Дива роза“, „Шапка на цветни петна“, „Червило“, „Сляпо момиче“ и други.

В новината на БТА се припомня, че Дони и Момчил са първите български изпълнители, прозвучали в МТВ. Песента им „Уморени крила“ се качи на висока позиция в холандския билборд, английското списание „Q“ ги подрежда между най-големите групи на света за 1997 г. заедно с U2 и Oasis, а песента им „Нестинарка“ излиза в милионен тираж в сборния диск „Sounds like a new Europe“. Дони и Момчил са два пъти носители на награди за цялостен принос към музиката, а техните албуми са се продали в стотици хиляди копия.

2022

„Аполония“ в своето 38-о издание ще отбележи няколко кръгли годишнини – 80 на Иво Папазов – Ибряма, 70 на ансамбъл „Филип Кутев“, 80 на Михаил Негелчев и 30 – на представлението „Секс, наркотици и рокендрол“. Това съобщава на 8 юли артистичният директор на фестивала Маргарита Димитрова, преди да подпише споразумение за партньорство с БТА в лицето на генералния директор на агенцията Кирил Вълчев.

„БТА подновява едно дългогодишно сътрудничество, започнало през 1984 г., но ще се опита да разширим и с нещо ново. Още от следващата седмица ще започнем с публикации да представяме богатия календар на празниците. Самият фестивал ще отразим като политическо събитие – така, както медиите обичайно отразяват предизборна кампания – всеки

ден с новини, интервюта и репортажи. Отново ще заснеем с видео основните събития – за да може да остане памет в архива на БТА, но и в архива на „Аполония“. Предстои да бъде издаден специален брой на списание ЛИК, посветен на „Аполония“, казва Кирил Вълчев.

„Тридесет и осем години БТА винаги е стояла зад „Аполония“. Това е наистина много дълъг период, в който са се случвали какви ли не събития. Не че кой знае колко се е променила ситуацията с културата, но все си мисля, че ще дойдат и по-добри времена. Надявам се, че може би някога културата в тази държава ще бъде в центъра на вниманието. Последните две години бяха много страшни, много тревожни, но въпреки това нашият фестивал стана – трудно, със страх... Сега имаме и друг страх – от тези чудовищни събития, които се развиват съвсем близо до нас и още по-близо до морето. Така или иначе продължаваме“, коментира Маргарита Димитрова.

Много се радвам, че отново има ЛИК, защото списанието винаги е било в центъра на вниманието на цялата културна общественост в България, добавя тя.

„БТА и „Аполония“ са две културни чудовища – много блиски на сърцето ми, които са свързани по естествен начин. „Аполония“ е своеобразна оценка на годишната продукция в културата. Всъщност това е критически анализ на всичко, което се е случило, а критиката, за съжаление, отдавна е в една пасивна ситуация. Българската култура и хората, които я правят, на „Аполония“ се превръщат в обща среда“, казва директорът на дирекция ЛИК в БТА Георги Лозанов.

„Има фестивали – като този в Кан или в Сан Ремо, които дават духа и физиономията на един град. „Аполония“ се превърна в такъв фестивал за Созопол. И Вече Созопол е град с

фестивал. Не са много градовете, които имат това в собствения си образ, в собствената си корона – които можеш да свързваш с фестивал. Ние, които следим фестивала, знаем, че Созопол Вече не може без „Аполония“. Това е и една гаранция за нейната трайност във времето“, допълва Лозанов.

Празниците на изкуствата „Аполония“ тази година ще продължат от 28 август до 5 септември в Созопол. Фестивалът ще бъде открит с концерт на младежкия духов оркестър Junior Band от Велико Търново с диригент Йордан Цветанов. Предвидени са още концерти, театрални спектакли, литературни вечери, кинопрожекции, майсторските класове за млади творци и изпълнители.

Ръководител на майсторския клас по творческо писане е писателката Здравка Евтимова, а по актьорско майсторство и режисура – режисьорът и актьор Галин Стоев.

Сред музикалните акценти се концерти на „Ахат“, Белослава, „Фондацията“, която празнува „Шурците“ на 55+, Стефан Диомов и любимите на публиката състави, създадени от него. В кино афиша са „В сърцето на машината“, „Рибена кост“, „Януари“, „Жълт олеандър“ и други. Любителите на театъра ще могат да видят постановки на Народния театър, Варненския драматичен театър, театрална работилница „Сфумато“, театър „Възраждане“ и други.

„Посетителите на „Аполония“ ще могат да оценят новите книги, някои от които ще имат премиери по време на фестивала, както и разнообразните художествени изложби. Така за поредна година фестивалът ще продължи да привлича публиката с невероятна селекция от културни събития“, коментират организаторите.

Пресконференция в националния пресклуб на БТА по повод 38-ото издание на фестивала Празници на изкуствата. По време на пресконференцията е подписан и договор за партньорство между БТА и фондация „Аполония“ от артистичния директор на „Аполония“ Маргарита Димитрова и генералния директор на БТА Кирил Вълчев.

Кой ги избира ДУХОВНИТЕ ПАСТИРИ?

Режисьорът
Георги Дюлгеров

Хачо Бояджиев
и Рангел Вълчанов

Режисьорът
Вили Цанков

Стефан Данаилов
и Велко Кънев

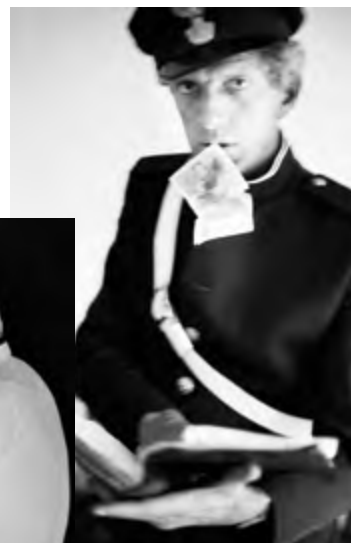
Панайот Днев

„Аполония“, Празници на изкуствата, е свързана с БТА от първите си часове, макар агенцията тогава да не позозираше това. Причина е приятелството на Асен Азов и Панайот Днев, които работеха – Асен в Международна, Панайот – във Въртредна информация, от 13 години. Умението да обслужват колежите журналисти и да организират разгласяването в медиите на значимо културно събитие те бяха тренирали и изпробвали още през 1981 г., когато трети приятел – Евгений Станчев от Вестник „Поглед“, ги покани да направят с бетеанските си умения пресцентър на Световния фестивал на анимационния филм, организиран с голяма амбиция и сериозен бюджет във Варна. Успехът им там се разчу и когато цигуларят със световна кариера Димо Димов покани Асен, когото познаваше главно от мащабно организирани многолюдни купони в София, бетеанецът, естествено, извика друг бетеанец.

Асен ми обясни задачата така: Всички участници, Все големи звезди в българската култура, ще искат да ги интервюираме. Зрителите също ще искат да говорят. Ще издаваме бюлетин, в който ти предварително трябва да поставяш акцентите в програмата. Представям си този текст да изглежда като уводния материал на U.S. News & World Report.

„Скромната“ задача ме стресна само първоначално, защото там се представяха събития, личности и гати с богат бекграунд. Всъщност всекидневие за репортер от Информация за чужбина. Сегнах в Справочна редакция на БТА и си подготвих

Лъчезар Стоянов

Пианистът
Антон Диков

Йосиф Сърчаджиев

Гримьорната
на "Арабеск"

Концерт на Венеслав Николов в
църквата "Св. св. Кирил и Методий"

дебела папка. Нямахме интернет, нямаше Уикипедия, Гугъл го нямаше даже... Взехме с нас и секретарка – машинописка от агенцията (Венера Стоянова, после Ева Димитрова), тя акредитираше немного колеги (но след Втората година – над 100) и им раздаваше пропуски за свободен вход за всяко събитие от програмата. Размножавахме по около 15 - 20 страници на всеки два дни на копирен апарат (регистриран в Държавна сигурност, разбира се), слагаме ги в папки и след втория брой те се разграбиха за десетина минути.

Така се започна.

През следващите 30 години бюлетинът (в тираж, достигащ до 300 екз.) се правеше от бетеански екип – с автори Мария Велковска, Лили Тодорова, Ива Тончева, моя скромност, по едно време и Веселин Янков, понякога за кратко и колеги от други медии. През 1986 помолех генералния директор на БТА Боян Трайков да подарят на „Аполония“ бракувана офсетна машина Rotaprint. Сметна я печатарят Николай Йорданов, който също влезе в екипа. Вестничето, подготвено през 1988, беше списвано и макетирано на персонален компютър. За онези, които биха казали: Какво толкова?! – тогава още нямаше нито Windows, нито PageMaker. Печаташе се в Бургас и безплатно се разпространяваше в Созопол в тираж над 2000.

Всичките бетеанци работеха на „Аполония“ през годишния си отпуск, за плаж рядко ставаше дума...

Струва ми се, че май е забравена зимната „Аполония“ – все пак последната беше преди 32 години. А сигурно така е нормално. Каквото било – било. Между 1985 и 1990 г. се случваха важни, дори знакови неща, но те бяха знаци в онова време. Важно, дори съдбовно за нас, спомнящите си, но май неспасяемо отдалечено от днешния ден.

За да се разбере какво е било, е нужна съпоставка. А това е неприятна работа. Беше време на друг език, на други вицове. Беше и време на опасения, на предпазливост...

Тази януарска „Аполония“ официално и претенциозно се наричаше Зимна академия на изкуствата. Беше опит за концентрация върху все сериозни неща, правеха се опити да се рови дълбоко, намеренията бяха целенасочени и амбициозни. Искане да се случва в артистична и приятелска среда, без „президиум“ и „зала“, без писани доклади и сценарии за обсъждане.

Дали помни още някой, че в държавата всичко се случваше тогава по сценарии, одобрени, където трябва?...

Първите Празници на изкуствата от 1 до 10 септември 1984 г. доказаха жизнеспособността на малкия, неформално възникнал екип и така се стига до обявяването на първата Зимна академия. Темата беше Изкуството в съвременния свят – възможно най-широка, за да се случат всякакви неща, за да се срещнат, да се видят и да се чуят едно друго всички изкуства.

Разбира се, както се полага в онези години, имаше разрешаващ документ, подписи, ангажирани бяха девет съюза: на писателите, на преводачите, на художниците, на артистите, на композиторите, на музикалните дейци, на филмовите дейци, на архитектите, на журналистите.

Тези организации бяха навремето единствените разрешени от властта обединения на хората на изкуството. Те също контролираха – идеологически, естетически, всякак.

Получи се така, че през януари в Созопол идваха истински авторитети във всяко изкуство и повече млади хора, зажаждали за неформални контакти.

Програмирано се говореше за синтез на изкуствата: лекции, дискусии, майсторски класове и творчески лаборатории (още не беше навлязъл терминът workshop).

Вечер беше събитието на деня – концерт, спектакъл, филм, речитал. След това 200 души отивахме в ресторанта, където хапвахме, пийвахме и говорехме с мислите и емоциите, предизвикани от изтеклия ден... После, до разсъмване, танцувахме като бесни...

Кой ги избира ДУХОВНИТЕ ПАСТИРИ?

Всичко се случваше в Олимпийската база - хотел-ресторант в обичайния соц. стил, и в Дома на флота (наричан тогава Дом на моряка, защото Военното поделение в Созопол беше строго охранявана държавна тайна). И на двете места имаше парно отопление.

Изложбите бяха наоколо, а журналистите правехме бюлетин с информация и отзиви за всичко случващо се, а всеки пишеше така, както не беше прието във вестниците по онова време.

Това неочаквано общуване на хора от различните артистични гилдии се изживяваше като нещо невиждано и нечувано. Прошенплати бяха трогателни признания:

– кога другите художници, архитекти и писатели ще чуят „История на войника“ от Стравински, изпълнена от страхотни млади музиканти от Софийската филхармония с диригент Димитър Манолов и актьора Йосиф Сърчаджиев.

– къде всички събрани заедно биха видели и обсъдили парливи, никъде непоказвани документални филми на Невена Тошева, Васил Живков, Никола Ковачев, Анри Кулев, Петър Попзлатев, Малина Петрова, Николай Волев, Иван Младенов...

– как и кога биха се стреснали и изпопадали от смях с „Бивалици-небивалици“ по П. Р. Славейков – дързък язвителен спектакъл на винаги неокорната Юлия Огнянова...

В тази ярка клоунада на Бургаския театър звучеше освен другото и такъв поучителен диалог от Дядо Славейков:

Фросина (към другите клоуни): Вие разбрахте ли защо духовните пастири не ги избира народът?

Клоуните: Разбрахме. Духовните пастири не ги избира народът, защото ги избират имотните и големците.

Фросина: Ама защо ги избират имотните и големците?

Клоуните: Защото не ги избира народът.

Фросина: Ама защо не ги избира народът?

Клоуните: Защото ги избират имотните и големците.

Фросина: Добре де, ама защо ги избират имотните и големците?

Клоуните: Ами, защото не ги избира народът!

Фросина: Софчо, на тоя наш народ всичко му е ясно...

Някъде по онова време режисьорът-документалист Никола Ковачев обясни случващото се така: „Аполония“ е място, където нещата стават. Стават!

Идваша големите: Валери Петров, Леон Даниел, Марин Големинов, Лазар Николов, Боян Лечев, Александрина Милчева, Димитър Аврамов, Георги Данаилов, Рангел Вълчанов, Георги Дюлгерев, Найден Петков, Георги Чапкънов, Самуил Сеферов, Маргарита Младенова, Катя Зехирева, Снежина Панова, Вили Брюкнер...

Пред изумената Академия Иван Станев и неговите актьори показаха театър, невиждан дотогава в България – „Любовта към трите портокала“ и „Раната Войцек“.

Провокации изричаха поетите Румен Леонидов, Мирела Иванова, Федя Филкова, скандални бяха хармоните и паузите на композиторите Георги Арнаутов и Красимир Тасков...

Един от основателите и кръстник на „Аполония“, художникът Здравко Мавродиев, каза за спектакъла на Теди Москов „Някои могат, други – не“ в Толбухинския (Добричкия) куклен театър: „Блазе ми, че съм го гледал!“

Имаше, разбира се, и казионни участници, имаше и купешки приказки. Но се говореше главно за личността в изкуството, вместо за соцреализъм, партийност и народност.

Идеологическите цензори и службите, естествено, знаеха, че става нещо не както трябва по техните правила. Ние от „Аполония“ там ги познавахме, виждахме как се ослушват. Но някак не беше редно да се изживяваме като дисиденти. Те пък – не пречеа.

И друг път съм се опитвал да разгадая защо. Точно в тези зими из България, също и около Созопол, се случваха отвратителни неща – милиционери, партийни секретари и кметове ходеха по селата „да възражат българското самосъзнание“ на мюсюлманите. Не им беше до разглезените в техните очи интелектуалци. „Двеста души, кой ги вижда, кой ги чува. Игват, пеят, свирят, говорят, напиват се, после си тръгват“ – май такава е било мисленето на потенциалните надзиратели...

Така минаха две зими с Изкуството в съвременния свят, после Изкуство и образование, после Изкуство и аудиовизия.

После... На 1 септември 1988 г. Празниците на изкуствата в Созопол бяха открити с жестока пародия – пред огромен лозунг ЧЕСТИТ 8 МАРТ (останал на сцената на амфитеатъра цяло лято) Иван Стоянович, непогражамият интелектуалец зевзек на онова време, в черен рауран костюм извади от куфарче доклад и обяви, че е изпратен от Комитета да открие

Планистът Димо Димов

Татяна Лолова в "Брехтиада"

Художникът Здравко Мавродиев, който предлага "Аполония" за име на Празниците на изкуствата

Винаги пълни зали за детската програма

Маргарита Дупаринова и Васил Димитров

и незабавно да закури „Аполония“. Не всеки (особено сред официалните гости), но който трябва, се сети, че девет месеца преди това Тодор Живков е поздравил на Осми декември студентите в НДК с... Осми март.

През следващите месеци в България се случваха важни неща. Клубът за подкрепа на гласността и преустройството в България е учреден на 3 ноември, Демократична лига за защита правата на човека е обявена на 13 ноември с членове само мюсюлмани, учредява се Независимото сдружение за защита правата на човека – на гара Септември в дома на Илия Минева. Предстои на 8 март в Дома на киното да бъде създаден Общественият комитет за екологична защита на Русе (ОКЕЗР). И когато в началото на януари 1989 в ЦК на БКП (и в Шесто главно управление на Държавна сигурност) виждат програмата на Зимната академия по безобидната тема Поколения и интерпретация, заявяват: Зимна „Аполония“ няма да има!

– Но защо? – пита затъналата в организацията Маргарита Димитрова.

– Така. Виждате си списъка с участниците!

Необяснимо е и до днес какво им е на участниците. По програма трябва да бъдат изкуствоведите Димитър Аврамов и Иван Маразов, преводачите Венцеслав Константинов и Кирил Кадийски, редакцията на списание „Българска музика“ – Маня Попова, Юлиана Алексиева, Розмари Стателова, Мисролав Господинов, музикантът Веселин Николов, секция „Театър“ от Института по проблеми на изкуството към БАН – Васил Стефанов, Кристина Тошева, Антоанета Войникова, Весела Груева, Владислав Тодоров, Ромео Попилиев, редакцията на списание „Септември“ – Владимир Зарев, Христо Стефанов, Найден Вълчев, Кръстан Дянков, Венко Христов, Кристина Кочемидгова, Бисера Йосифова, режисьорът Георги Дюлгерев, киноведът Светла Иванова, литераторите Огнян Сапарев и Александър Къосев.

Но тогава не съм можел да преценя колко ѝ е било нервно на властта.

(По това време Димо Димов и квартетът изнасят концерти в Индия ли, Индонезия ли...)

Така приключиха Зимните академии в Созопол. А после – падна Берлинската стена, случи се, каквото се случи на 10 ноември и през следващата зима вече нищо в България не беше същото...

Имаше една Великденска и напълно свободна последна Академия „Аполония“ през 1990 – в Смолян. С великолепа програма, с тема Диалогът, с горещи спорове и тежки сблъсъци на характери, убеждения и вече дори политики. Там е първото „Политическо кабаре“ на Александър Морфов, там се отдава почит на убития в Лондон писател Георги Марков и на поета Нобелов лауреат Йосиф Бродски. Там Иван Добчев води от Хасково своя спектакъл „Свирено настроение“ по Радичков и при обсъждане след представянето местен другар заявява: „Аз не съм го гледал, но ще гласувам за БСП!“.

После... после усилията са в оцеляването изобщо на „Аполония“ в хронично сложното и все по-трудно намиране на средства, в упорството да останеш, да оцелееш въпреки всичко.

А може би е по-добре, че Зимната академия остава там, в края на 80-те, в необичайно обледенения Созопол, в спомените на мнозина, които тогава май наистина бяхме млади. И с черни (на черно-белите фотографии) коси и бради...

Фотографии на Тодор Денев

Речник „АПОЛОНИЯ“

(От вестник „Аполония“, брой 5, 1988 г.)

А – Артисти – Тази година те са повече от друг път в Созопол и това веднага се отрази добре на настроението. Празникът стана истински благодарение и на тяхната изобретателност, многостранен талант, импровизационно майсторство. „Душата на артиста като джоба му е чиста...“ се казваше уличното представление на една весела младежка група от Варна, която неочаквано се вписа в „Аполония“.

Б – Бекет – Благодарение на инициативата на „Аполония“ и разбирането, проявено от Театъра на Народната армия, бе поставено началото на Фестивалния театър и за първи път на българска сцена се появи спектакъл по пиеса на Самюел Бекет. Режисьорът Леон Даниел и една великопленна актьорска трупа получиха възможност, която използваша

блестящо. “В очакване на Гого” се превърна в един от върховете на „Аполония“ 88“.

В – Вельо (Горанов). Ръководителят на театър „Движение“ подготви премиерен спектакъл за „Аполония“. Интересът бе огромен, всичко започна добре, попреки гъжът. На мимовесте за втори път не им провървява със созополския гъжд – Валя ги и преди три години. Но отново стана ясно колко необходимо е на празниците тяхното изкуство.

Г – Гайда – Въодушевен от демократичното съжителство на изкуствата по созополските улици и площади, един симпатичен курортист от ГДР всеки ден изнася концерти с гайда и разни други странни дудуци. Дори дялка свирчици и обучава желаещите момичета и момчета.

Д – Дарение – Знае се, че без благородните дарения на организации, предприятия и институти „Аполония“ не би съществувала. Тази година значителен е приносът на РУЕН, НЕФТОХИМ БАЛКАНТУРИСТ, ХЕМУС и др. Издателство „Наука и изкуство“ донесе в Созопол малка изложба, която подари на „Аполония“ и на читалище „Паисий Хилендарски“. Както винаги дарения направиха и художниците.

Е – Ентузиазъм – Беше в основата, когато се раждаше „Аполония“ преди пет години. Има го още, десетките сътрудници, занимаващи се с най-неочаквани неща при подготовката и по време на празниците, пак са в годишен отпуск от своите си служби. „Аполония“ и днес не разчита на нито една „щатна бройка“. Само че с времето все по-ясно ставаше, че само с „гол“ ентузиазъм нещата не вървят. И хората на „Аполония“ се опитват да усъвършенстват професионализъм и умения.

Ж – Журналисти – Имат важен принос за популяризирането на идеите на „Аполония“. За съжаление, все още рядко претенциите надделяват над желанието да се вникне в смисъла и значението на културните процеси. Тази година ни питаха защо в пресцентъра не се раздават сувенири, сакове и шапки. Други, без да се интересуват от истината, твърдят, че „Аполония“ отнемала средствата за благоустройство. Само че това не е честно, Чавдар Шинов.

З – Завист – Силно е разпространена около „Аполония“. Големи градове и още по-големи институции неведнъж са питали защо пък точно в Созопол трябва да са тези празници. Има и хитри предложения – така, както Всичко е вече направено, да се пренесе на друго място...

И – Игра – За да стане нещо, то трябва да е като игра. Ще унищожим „Аполония“, ако се вземаме много на сериозно и ни личи.

Й – Йорданка (Стефанова) – Вгледайте се в тази прекрасна клоунеса от уличната програма, ако искате да почувствате и разберете защо актьорът е щастлив, когато гоставя радост на хората.

К – Камък. Попитайте пловдивския китарист Огнян Видев как и с какво го е спечелила „Аполония“, та винаги е готов да свири на камъка пред старото кафене.

Л – Любов. Без нея нищо нямаше да има...

М – Меценат. Много разсъждения в контекста на „Аполония“ са необходими около проблема за меценатството в съвременната българска култура. Надяваме се да ги прочетем из българския печат.

Н – Надежда. И това е „Аполония“. Надежда, че в културата е възможна повече демократичност, толерантност, откритост към света и към себе си, гласност.

О – Обсъждане. Все още трудно успяваме да организираме уличните обсъждания на театрални спектакли и филми. Все още зрителите се изненадват от желанието на артистите да чуят тяхното мнение, каквото и да е то. Но „Аполония“ няма да се откаже от усилията в тази посока.

П – При Проичо. Много приятно заведение за вкусни рибни ястия в Созопол, където с приоритет се разпространява информационното издание „Аполония“.

Р – Разговор. Една от главните цели на „Аполония“. Стремим се към равноправен диалог между създателите на изкуството и публиката, към премахване на онази черта, която създава официалности между тях.

С – София. Защо и в столицата не успяваме да поддържаме тази колегиална, толерантна атмосфера за творчество, с която така се гордеем в Созопол. Но... може би тази есен „Аполония“ най-сетне ще има сцена и клуб и в София.

Т – Талант. Рано или късно талантът не може да остане незабелязан. Особено на „Аполония“.

У – Улица. Най-веселото място във всекидневното на празниците.

Ф – Филм. В последно време с филмите на „Аполония“ е трудно. Малко са българските премиери, не е добро качеството на видеосеансите, няма го лятното кино – археолозите му видяха сметката. Дано това не продължава прекалено дълго.

Х – Хор. Като един от много радостните факти на тазгодишните празници ще останат онези нежни момичета от Стара Загора, които пяха на площада. До църквата – без покана, без предизвестие, ей така – за радост и настроение.

Ц – Цирк. Доиде цирк за първи път на „Аполония“. И беше голяма радост – въпреки гъжда.

Ч – Чуго. Чугесата стават в Созопол през септември.

Ш – Шанс – Шансът на „Аполония“ е в развитието на всичко демократично, самоуправляващо се, рошаво, весело, упорито, твърдоглаво, артистично, което е заложено в зараждането на идеята.

Ю – Юбилей – Петите празници на изкуствата може и да не са юбилей според правилата. Но май вече са белег за зрялост.

Я – Явление шесто. Септември 1989. Прежните и още много други. Отново празници на изкуствата „Аполония“. Добре дошли!

Рангел Вълчанов ЗА НОВИЯ МУ ФИЛМ “НЕМИРНАТА ПТИЦА ЛЮБОВ”*

(От Вестник „Аполония“, брой 4, 1990 г.)

ки средства, това е една съвременна рефлексия. Съвременна рефлексия, да не кажа на интелектуалеца, а на съвременния човек към това, което ни заобикаля. Не може човек с едно изразно средство да изрази това, което става наоколо. Ще му се с много средства и с много думи да изрази това, което мисли. А това като че ли събужда нови форми и... дава друго спокойствие, друго натоварване, друго чувство на звука, друго могъщество на звука, друго съотношение между звук и картина.

Така. Може би пропагам в много лоша пропаст. Не знам дали е много полезно това, но засега боледувам на тази тема.

Репортери: А намират ли се лесно съучастници за правенето на такъв филм?

Рангел Вълчанов: Намират се. Ако говорим за техническия състав – има много добри звукорежисьори, инженери и техници. Звукът трябва да го чуем на dolby stereo, направо е разкошно. Може да се чуе в кино „Сердика“ и в НДК – на фестивала (става дума за Фестивала на българския филм през есента в София). Звукът идва от всички страни. Има едно особено преливане, става странен ефект. Имате чувството, че наистина събарят стените...

(Рангел Вълчанов нарече съмишленици целия състав на „Немирната птица любов“ – и асистенти, и гримьори, и тон-техници. „Въобще целият състав.“)

Когато хората работят на любовния принцип, е много приятно. Гот ни беше – думата е точна – да работим“.)

Репортери: Смятате ли, че с „Немирната птица“ ще вземете наградата?

Рангел Вълчанов: Не.

Репортери: Защо?

Рангел Вълчанов: Защото фестивалът есента в София няма състезателен характер. А за чужбина – не мога да кажа. Освен това у нас аз си знам, че нямам късмет.

Репортери: Как си обяснявате това с късмета?

Рангел Вълчанов: Така се случува, че все не попадам в конюнктурата.

Репортери: От една страна, всички знаят и казват, че сте майстор, а от друга – няма награди.

Рангел Вълчанов: Майсторът може да си е майстор, но това нищо не значи. Може да не може да направи нужния филм, филма, който да задоволява определена категория ръководители, определена политика.

Репортери: А сега и отсега нататък, когато не е нужно вече да се задоволяват политици...

Рангел Вълчанов (със скептицизъм): Пак ще се намери нещо.

Репортери: В кой момент във филма навлезе документалното? В репортаж за снимките на филма, показан по телевизията, се видя едно, но тогава не бяха започнали митингите... Кога във филма влезе улицата?

Репортери: В новия филм се появявате и вие. Защо?

Рангел Вълчанов: За да стане по-весело, най-общо казано. Ние снимахме този филм, без да знаем накъде вървим. В един момент решихме, че трябва да участваме всички. Който се намира в коридора – и той веднага може да участва. Целият бюфет влезе. Тогава игра и Стефан Димитров – художникът. И кой ли не. Всеки, който пожела, участва. Тогава играх и аз като част от присъстващите. Аз във филма играех кюре. Вие сигурно не ме видяхте. Играех госта солидна роля, но я изгрязах и остана накрая как дирижирам финала на тържеството – с един кръг на главата.

Репортери: А критиците?

Рангел Вълчанов: А, това беше предварително замислена работа. Макар че и те бяха по системата колкото се може повече хора да участват.

Репортери: Те май много сериозно се отнасят към а – се разбира от всички, че някои ще останат настрана от него. Сюжетът е малко разхлабен, като че ли няма основа да се гледа от по-демократична, от по-широка публика. Такива мнения се изказаха.

Репортери: Преди две-три години, когато гледахме пак на „Аполония“ “За къде пътувате”, имаше интересно усещане за хората, които го гледаха. И после някой каза, че гледа

този филм и го възприема, така както се слуша музика. В новия ви филм на няколко пъти е повторена фразата, че изкуство е това, което не може да се предаде с думи. Това ли е новият филм на Рангел Вълчанов? Защото вече има няколко негови филма, които защитават точно тази формула за изкуството?

Рангел Вълчанов: Не мога да кажа дали това е една последователна линия и дали това ще продължава и по-нататък. Но в днешна дата това е моето убеждение – за една полифоничност в разказването на всеки филм.

Затова се дърпам от сюжета, защото той много по-малко изчерпва възможностите за изразяване според мен. А когато човек се движи в свободен ход, със свободни мисли по отношение на средства, на персонаж, на жанрово поведение, по отношение на смесица от документ, журналистическо питане, ирония, тип реклама и... как да кажа – национализира всички

Рангел Вълчанов ЗА НОВИЯ МУ ФИЛМ „НЕМИРНАТА ПТИЦА ЛЮБОВ“*

София, 3 ноември 2008 г.
Рангел Вълчанов е награден с орден
„Св. Паисий Хилендарски“
за изключителните му заслуги
към българското киноизкуство и
за популяризирането му по света.

» нашата истинска същност. От човека най-точна информация можем да получим, ако той не е обременен от образование. Той получава образование, но това не е той – защото на щампата е отпечатван хиляда години и неговата голяма информация е тогава, когато той още не се следи. Когато е най-млад – в него говори кръвта и виждаш, е хей, през хиляда години. Виждаш в това момиченце цялото Средиземноморие. То е като на карта. Идва после образованието и всичко се закрива, изчезва...

То със своя танц накрая разрушава нашите илюзии, че знаем, че ни е известно всичко.

Репортери: Казвате Средиземноморието... Има ли връзка между Шоплука и Средиземноморието? Има ли наследство в нашия край от тази голяма култура?

Рангел Вълчанов: В емоционалността като че ли има нещо общо. Това личи най-много в детето. И скепсисът е вид информация...

От друга страна, скепсисът е форма на съхраняване. Това е шопският манталитет – скепсисът, недоверието. Прочутият виц „Това не може да бъде“. Например шопите не вярват, че има спътници.

Репортери: Няма ли нещо ирационално в тази природа – да не вярваш на факта?

Рангел Вълчанов: Не да не вярваш, а да подозираш. Можеш да подозираш и природата, защо не...

Репортери: Във филма има нещо и от Ориента...

Рангел Вълчанов: Ако си спомняте от филма скандала в кафенето... цялата тази озверелост, тази нетърпимост, която съществува между хората... ние се наричаме и отдалечаваме, затваряме се в своите страсти и не желаем да чуем нищо друго освен кръска на близкия си. Той ни възбужда и като ни възбужда, ние се осъществяваме. Тук има един повик, че, изглежда, е необходимо да настъпи това примирение, в което всички религии имат един бог, независимо от интонацията им. Затова се получи накрая – и християнското пее-

не, и индуското пее, и пеенето на ходжата изграждат една обща мелодия. И това е мелодията на тишината, мелодията на махането на кръска, на опита да почувстваш с кожата си, с аурата си близкия. Като че ли в тая хармония съществува някаква тъга, нежа или надежда у човека, че трябва да просъществува. И в тоя смисъл струва си и малко космополитичното враждане на всички религии една в друга... защото това има по-голямо значение, отколкото отделянето им... Като че ли играем само от едната страна на тенискорта, вместо от двете...

Така, като се започне от скандала в кафенето и се свърши с тая тишина – това е информацията на нашата дълбока кръв, всички танци, които трябва да има у нас, всички музика, всички напеви, които всъщност са с една и съща стартова площадка, от което всичко произлиза. И по-нататък сякаш хората са се разпределили, разхвърляли са се и са обособили своя език, смятат, че той е единствен и не приемат езика на другия. Махането на тия пречки трябва да бъде религията, новата религия. Това дете, което я е усетило у себе си, иска да ни я внуши – когато аз порасна, всички вие ще бъдете мъртви. Когато аз още порасна – като стана най-модерната, вашите страсти и всички вие ще умрете, няма да ви има. Така е. Не знам дали се усеща... Но някакво чувство трябваше да се усети, затова искам да се обърна: „Ти, Господи на всички богове, дай ни възможност да изпием до дъно чашата на любовта“.

Репортери: Във филма има доста режисьорски самооценки (Рангел Вълчанов кимва с глава в знак на съгласие), във филма Илка Зафорова казва: „Една роля, една цигара, една песен“ (по-

мага на въпроса и самият режисьор).

Рангел Вълчанов: Същото е за всеки. Всеки има една песен.

Репортери: От „Вълчицата“ до този филм има голямо разстояние...

Рангел Вълчанов: От формална гледна точка. Но може да се открие прилика – е, да кажем в желанието да съчувствам на слабия човек. Това е и жал към самия себе си и към близкия. Това си остава като основно поведение, каквото и да правя. Така че, аз не говоря за себе си, а за всеки човек, който работи. В края на краищата това е една-единствена струна. Песента на човека е една-единствена в края на краищата, ако я погледнеш. За повече песни човекът няма сили. Ето, да видим и Шекспир. Неговата песен е песента, наречена Шекспир – свободата на словото в най-широкия смисъл на думата.

Репортери: Досега говорихме само за филми. Чу се, че сте искали да режисирате Народното събрание. Тези, които го казват, признават, че забележките ви към Народното събрание са били правилни.

Рангел Вълчанов: (Погледът му потвърждава изказаното желание, подсмихва се и може би потрива ръце.) Не, аз го казах чисто човешки: не ми харесва. Не съм капризна мадама, която да смята, че парламентът е създаден, за да ѝ харесва. Но се оказва, че, общо взето, хората са разтревожени от това Народно събрание, не им харесва. Самата грижа на депутатите е доста безгрижна по отношение на хората. Даже, викам, това са деца, които играят шах и взимат пешките или скриват царицата и викат: сега ще ти я взема, сега няма да ти я взема. Има несериозност, която издава, че те не познават играта. Не им е ясно какво искат да направят. И от едната, и от другата страна. Може би на едната страна, на лявата, ѝ е по-ясно. На дясната страна не ѝ е ясно – не им разбирам стратегията.

Репортери: А Вашите пристрастия накъде са?

Рангел Вълчанов: Вижте какво – аз съм казал – винаги съм на страната на слабия. По принцип. Винаги. Така ми е било цял живот. Като станат едните господари, аз веднага отивам

София, 10 юли 2006 г.
В киноцентър „Бояна“
е първият снимачен ден
на филма „А днес накъде?“
на режисьора Рангел Вълчанов.
На снимката той е
с Николай Волев.

при онеправданите, какво да правя – болест. Но смятам, че има една справедливост, която е надпартийна, над страстите. Понеже никога не съм бил член на партия и няма да бъда, понеже нямам нерви, не мога да позволя да ме командват. Аз не мога сам себе си да командвам. А пък най-мразя да командвам другите хора.

Смятам, че всеки трябва да живее със своята самостоятелност, да има своя песен, но и да уважава песента на другия.

На шега го казвам, но вкъщи сам си правя пленуми – избирам се, уволнявам се, сам си правя отводи, смъквам се от ръководството, вкарвам се в ръководството, правя си процедурни въпроси... както трябва да си бъде (уточнява: казвам го в рамките на шегата). Но в парламента не могат да си позволяват да бъдат разсеяни, да се смеят, да задават по 40 пъти процедурни въпроси, да нямат съзнание. Защото си решил да бойкотираш или да не бойкотираш – не ми е ясно. Остава другото – да са решили да са актьори, които се явяват, за да бъдат харесвани, аплодирани.

Репортери: Можете ли да прогнозирате какво ще стане?

Рангел Вълчанов: Не, не.

Репортери: Изобщо ли не може да се предположи?

Рангел Вълчанов: За краткия си живот разбрах, че всяко нещо си иска своя професионалист. Трябва хората да разберат, че политиката е професия, много сложна, много интересна и човек трябва да притежава много качества за нея – издръжливост, стратегия, тактика, начин на изразяване, имидж.

Дотук репортерите запазиха автентичната реч. После стана дума за екстрасенси, врачки и тъй като този разговор ще остане неразбираем, без да се вижда съпровождащото го изражение на режисьора, спираме.

(*Заглавието е на списание ЛИК)

МЕТРОНОМЪТ НА ФЕСТИВАЛА безпристрастно отмерва постиженията в съвременното българско изкуство

**Да получиш признание
на сцената на „Аполония“
е стимул и повод за гордост**

Яница Христова, Галина Чолакова

През 1999 г., по повод 15-годишнината на „Аполония“, е учредена наградата „Аполон Токсофорос“, която се връчва за изключителен принос в развитието на българската култура и представянето ѝ зад граница. През годините носители на престижното отличие, връчвано в рамките на Празниците на изкуствата, са:

Людмил Ангелов (1999 г.), Ицхак Финци (2000 г.), Теодосий Спасов (2001 г.), Георги Данаилов (2002 г.), Маркус Куркински (2003 г.), град Созопол (2004 г.), Георги Господинов (2005 г.), Александър Морфов (2006 г.), Самуел Финци (2007 г.), творческа група „Азипроп“ (2008 г.), Иво Хаджимишев (2009 г.), Елица Тодорова и Стоян Янкулов (2010 г.), Васил Петров (2011 г.), Александрина Пендочанска (2012 г.), Красимира Стоянова (2013 г.), Минчо Минчев (2014 г.), Петър Вълчанов и Кристина Грозева (2015 г.), Иван Теофилов (2016 г.), Павел Койчев (2017 г.), Греди Асса (2018 г.), балет „Арабеск“ (2019 г.), Живко Петров (2020 г.) и Камерен ансамбъл „Софийски солисти“ (2021 г.).

Част от наградените творци се включиха в анкетата на списание ЛИК и в отговорите им се долавя огромното уважение, което изпитват към форума „Аполония“, както и надеждата, че Празниците на изкуствата ще продължат да съществуват и ще превъзможват всички трудности по пътя си. Защото, по думите им, фестивалът има своята неизменна роля в културния живот в страната и заслужава своето светло бъдеще. Носителите на отличието са представители на различни изкуства, но за всеки един от тях да получи признание именно от този културен форум е повод за искрена радост, причина за гордост и стимул да продължава да се развива.

1999 г. – ЛЮДМИЛ АНГЕЛОВ, пианист

Какво са за вас Празниците на изкуствата „Аполония“?

– Аз мога смело да кажа, че са станали вече част от моя живот в два смисъла. Първо, естествено, професионално. Аз още от 80-те години, почти веднага след като бях създадени Празниците на изкуствата „Аполония“, съм редовен гост на фестивала. Доста години отпогава са минали, което няма как да не ми е скъпо. Винаги ми доставя огромно удоволствие да се завръщам в Созопол при така разнообразната публика, която през годините е минала от там, но, разбира се, и с многото хора, които са, така да се каже, постоянното присъствие.

И от друга страна, чисто човешки, след толкова много години и толкова много мои гостувания на „Аполония“ връзката с екипа и с проф. Димов, с Маргарита Димитрова, с всички останали, които правят възможен фестивала, някак чисто на личностна основа за мен е много скъпа.

Така че и в двата аспекта – професионалния и личния, за мен „Аполония“ е нещо, което значи много.

Как ви повлия наградата „Аполон Токсофорос“? Какво значение ѝ отдавате?

– Наградата е едно признание, разбира се. Особено в един момент, в който моята международна кариера беше особено успешна – тогава спечелих и голямата награда на международния конкурс за пианисти в Монте Карло, и въпреки тази награда ми вдъхна още увереност да продължавам напред, да правя нещата, както съм ги правил, пък и да се опитвам и още по-добре да бъда. Награда, която за мен също е много скъпа. Тя е един спомен и част от артистичния ми път.

Какво според вас е бъдещето на „Аполония“?

– Бъдещето на „Аполония“ според мен ще е все така успешно, независимо от всички трудности, от проблемите на финансирането на културата у нас. Мисля, че щом е в тези ръце, в този екип, „Аполония“ ще бъде и ще пребъде. И трябва всички ние, които участваме, и не само участниците, а и публиката, да бъдем до „Аполония“ винаги и да я подкрепяме.

2000 г. – ИЦХАК ФИНЦИ, актьор

Какво са за вас Празниците на изкуствата „Аполония“?

– Били са събития. Обичам да си ги спомням. Например вечерта на Иван Теофилов. Кирил Дончев пък прочувствено песни по негов текстове. Ние с Георги Дончев пригласяхме на контрабас и цигулка. Чух за пръв път поет така изразително да чете собствени стихове. Какви „смели намеци“ си позволихме, когото публиката схвана. Помня как Димо Димов ми каза, преди да почнем: „Бъди внимателен, моля те, търсят как да ни спрат фестивала“. Помня добре как с Илка Зафировата там преживяхме

премиерата на „На смях“ от Валери Петров. Специално за Зимната „Аполония“ беше намислено. Сатира беше, и то остра. Или оня смешно-сентиментален концерт със Стойка Миланова, Анатоли Кръстев, Вальо Геров, Тони Дончев, Георги Дончев и Христо Йоцов, всички едновременно на сцената с импровизирани нестандартни аранжировки на класици. Класически и джазови музиканти – заедно. Публиката пък вместо оперен хор. Или оня концерт заради наградата ми от „Аполония“. Всички на сцената бяхме или приятели, или роднини артисти. Минаха години, книга бях издал – там, на „Аполония“, стана представянето ѝ в градската галерия. Бях раздал на познати листчета с въпроси, които да ми задават уж от себе си. Но така, че всички да разберат, че е нагласено. Смяха се. Тоест – изпитвам искрено чувство на признателност към „Аполония“ заради тези празници. Да, помня ги като празници. „Аполония“ беше място, където витаеше някакъв дух на свобода, на дързост. В ония времена такива места имаше малко.

Как ви повлия наградата „Аполон Токсофорос“? Какво значение ѝ отдавате?

– Приех я с толкова голям респект, че специално за връчването си купих скъп смокинг, чисто бяла риза и папионка. Исках да бъда като на „Оскарите“. Подготвих си кратка реч. Посветих я на баща ми. Разбира се, че се почувствах горд, признат точно от този фестивал.

Какво според вас е бъдещето на „Аполония“?

– Този фестивал трябва да бъде всячески подкрепен от правителството. Нямаме друг такъв. Димо Димов и сега Маргарита Димитрова са герои – толкова години подгрев съумяват да се борят с финансите. Представям си какви тактики и стратегии е трябвало да изобретяват, за да става всяко лято. Театралната зала на читалището например трябва да бъде обновена, ремонтирана. Тогава ще могат да се канят и гости от чужбина. Би могъл да стане международен фестивал.

2001 г. – ТЕОДОСИЙ СПАСОВ – кларинист, носител на наградата „Аполон Токсофорос“

2002 г. – ГЕОРГИ ДАНАИЛОВ, писател

Кадър от награждаването на писателя Георги Данаилов, когато му е връчена статуетката "Аполон" и голямата награда на фестивала на Празници на изкуствата "Аполония".

2003 г. – МАРИУС КУРКИНСКИ, актьор и режисьор

Актьорът и режисьор Мариус Куркински получава голямата награда "Аполон Токсофорос", която му е връчена от изпълнителния директор на фестивала Маргарита Димитрова.

2004 г. – град Созопол

Ежегодната награда "Аполон Токсофорос" тази година се дава на жителите на град Созопол. Статуетката е връчена от Маргарита Димитрова на кмета на Созопол – Веска Караманова.

Фотограф: Костадин Кръстев

2005 г. – ГЕОРГИ ГОСПОДИНОВ, писател

Какво са за Вас Празниците на изкуствата „Аполония“?

– Нещо единствено по рода си поради съчетанието на различни изкуства – театър, музика, литература, изобразителни изкуства. Всичко това на фона на морето и смокините на Созопол, причислявам ги към „Аполония“. Преди тридесетина години беше първото ми участие, представял съм почти всичките си нови книги първо тук, гъщеря ми беше на по-малко от година, когато присъства като зрител на първите си литературни събития... „Аполония“ е нещо много лично за мен.

Как Ви повлия наградата „Аполон Токсофорос“? Какво значение ѝ отдавате?

– Наградата „Аполония“ е сред най-важните за мен. Също така тази реплика на античния Аполон Токсофорос е наистина красива и стои на лично място в библиотеката ми. Бях доста тънко млад, когато я получих, за да може да ме окуражи да продължавам да правя това, което правя. В крайна сметка това е единственият смисъл на наградите, да ти дадат малко кураж, че може би нещата ти имат смисъл.

Какво според Вас е бъдещето на „Аполония“?

– Бъдещето на „Аполония“ е да продължи да представя най-хубавото от годината. И да създава общности. Общуването между хора от различни изкуства помежду им и с дошлите за представения и премиери зрители и читатели е нещо наистина важно и смислено. Последната година разширихме майсторските класове с още един – Творческо писане, ето тези неща е хубаво да продължават. Поздравления за Маргарита Димитрова, чиято енергия продължава да е в основата на този фестивал!

2006 г. – АЛЕКСАНДЪР МОРФОВ, режисьор

Маргарита Димитрова връчва наградата "Аполон" на режисьора Александър Морфов на 22-рото издание на "Аполония".

2007 г. – САМУЕЛ ФИНЦИ, актьор

Какво са за Вас Празниците на изкуствата „Аполония“?

– Един повод да се отиде в Созопол за хора, които като мен не са имали възможността да посетят спектакли, изложби, Въобще – хайлайфа, както се казва, на културния живот през годината. Може като един дайджест (събирателен образ – бел. а.) на всичко това да се преживее „Аполония“, където са най-важните или най-интересните културни събития през годината. Разбира се, те са в съответната форма, не може да се очаква концерт на филхармонията или оперни спектакли, но избрани неща човек би могъл да види накуп, това е една много добра възможност за това.

Как Ви повлия наградата „Аполон Токсофорос“? Какво значение ѝ отдавате?

– Като всяка награда – тя е един жест и човек си казва: „А, някой е забелязал това, което правя“. И, разбира се, това доставя радост.

Какво според Вас е бъдещето на „Аполония“?

– Да се надяваме, че е светло. Да се надяваме „Аполония“ дори в още по-големи мащаби да може да действа и да може да работи с повече възможности.

Винаги има трудности, особено в последните години предполагам, че още по-трудно е станало да се организира този фестивал, но се надявам тези трудности да могат да бъдат преодолени в най-скоро време, така че да не губим това културно събитие. Според мен е важно да го има. Важно е.

2008 г. – продуцентска компания „АГИТПРОП“ – БОРИС МИСИРКОВ, ГЕОРГИ БОГДАНОВ, МАРТИЧКА БОЖИЛОВА

Какво са за Вас Празниците на изкуствата „Аполония“?

– Задължителното културно преживяване в края на лято-

то. Място, на което да видиш нови спектакли, филмови премиери, изложби и концерти. Да срещнеш нови книги и стари приятели.

Как Ви повлия наградата „Аполон Токсофорос“? Какво значение ѝ отдавате?

– Ние бяхме първите кинаджии, които получават наградата „Аполон Токсофорос“ през 2008 година. Беше момент, в който бяхме набрали скорост с филми като „Георги и пеперудите“, „Проблемът с комарите и други истории“ (реж. А. Паунов) и „Коридор 8“ (реж. Б. Десподов), които спечелиха много международни награди и бяха показани в кината и по телевизиите на десетки държави, а в България участваха в събуждането на новото българско кино. За нас е чест да сме носители на статуетката, която стои гордо сред другите ни признания и ни дава обратна връзка и увереност да продължим да откриваме нови територии в киното и визуалното творчество. И не спира да ни мотивира да представяме българския талант пред останалата част от света.

Какво според Вас е бъдещето на „Аполония“?

– Бъдещето на „Аполония“ е да се развива заедно с изкуствата, които показва. И както досега, успешно да отстоява интегритета и принципите си да свързва хората и с най-доброто от съвременното българско изкуство.

2009 г. – ИВО ХАДЖИМИШЕВ, фотограф

Какво са за Вас Празниците на изкуствата „Аполония“?

– „Аполония“ е един истински фестивал на изкуствата, който вече почти 40 години събира на едно място и представя на публиката най-интересните и стойностни български творци.

Метрономът на този фестивал безпристрастно отмерва постиженията във всички сфери на съвременното българско изкуство въпреки турбуленциите на отегчително проточил се така наречен „преход“.

Поканата за участие и включването в програмата на този фестивал е деликатно потвърдено признание за качеството на всяко явление, представено там, и е гаранция за високото ниво на всяка форма на изкуството, предложена на публиката.

Ето защо мисля, че Празниците на изкуствата „Аполония“ са културно събитие от национално значение.

Как Ви повлия наградата „Аполон Токсофорос“? Какво значение ѝ отдавате?

– Отсъждането на наградата „Аполон Токсофорос“ е високо признание може би за цялостното ми творчество, не на последно място и за изложбите, които бях поканен да направя

там още в първите години на този фестивал, както и представянето в продължение на почти десет години на най-добрите фотографии на по-младите му колеги в рамките на националния конкурс „Канон – снимка на годината“, представян в Националната художествена галерия в София, и там, макар и в съкратен вид, в Созопол.

Тази награда има голяма стойност за мен, защото е отсъдена от истински творци.

Тя не е административна, не е свързана с кръгли годишни и не е зависима от благоволенията на „случайници“, попаднали за кратко на високи държавни постове. Приех наградата като едно приятелско признание и благодарност за хубавите години спокойно и хармонично сътрудничество.

Признателен съм за нея, защото е истинска.

Какво според вас е бъдещето на „Аполония“?

– Докато са живи и здрави основателите на фестивала – професор Димо Димов, Маргарита Димитрова и неуморният екип, независимо от всичко, съществуването на фестивала е сигурно. За тези хора „Аполония“ е достойно изпълнена мисия.

Тук искам с благодарност да напомня и за приноса на редица приятели, които приживе допринесяха всеки според възможностите си за съществуването и награждането на този фестивал – жизненоважно културно убежище в заобикалящата ни пустиня на посредствеността...

2010 г. – СТОЯН ЯНКУЛОВ – СТУНДЖИ, музикант

Какво са за вас Празниците на изкуствата „Аполония“?

– „Аполония“ е от малкото фестивали, които успяха да устоят на времето и който благодарение на екипа, който го ръководи, се осъществява вече за 38-а година подред. Ние, музикантите, а и, надявам се, публиката, някак си сме свикнали да го има и не си представяме края на лятото без този многолик фестивал. Мисля, че в България няма друго място, на което се събират различните видове изкуство: музика, литература, театър и визуални изкуства, и то по такъв мащабен начин. И това го прави уникален!

Как ви повлия наградата „Аполон Токсофорос“? Какво значение ѝ отдавате?

– Наградата, с която бях удостоен от „Аполония“, е голяма чест за мен, вълнуващо е да бъда избран сред толкова творци, които гостуват всяка година на фестивала. За което благодаря на организаторите!

Какво според вас е бъдещето на „Аполония“?

– Мисля, че бъдещето на „Аполония“ ще бъде адекватно на всичко, което са изградили и награждали досега, че никое изкуство няма да бъде пропуснато в програмите на фестивала и занаят, и много се надявам той да бъде все по-шарен, стойностен и напук на времето – все по-млад.

2011 г. – ВАСИЛ ПЕТРОВ, джазпевец

Какво са за вас празниците на изкуствата „Аполония“?

– Един фестивал, съпътствал кариерата ми почти от самото ѝ начало. С много любими спомени от многобройните ми концерти в рамките на фестивала и приятни преживявания.

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата ви, а и за личния ви свят?

– Стимул за кариерата ми и признание, че може и да съм допринесъл с нещо за този единствен по рода си фестивал на изкуствата.

Какво е според вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

– При всички положения фестивалът ще има добро бъдеще, дай боже. Благодарение на хората, създали този фестивал, които са осъществили през годините толкова добра селекция на артисти, програми и събития от всякакъв род.

2012 г. – АЛЕКСАНДРИНА ПЕНДАЧАНСКА, оперна певица

Какво са за вас празниците на изкуствата „Аполония“?

– „Аполония“ е едно от най-важните културни събития в страната. Мисля, че всички занимаващи се с култура и изкуство хора в България трябва да са радостни и благодарни,

че го има. Фестивалът е дал невероятно поле за развитие на стотици и стотици хора на изкуството и аз съм щастлива, че съществува.

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата ви, а и за личния ви свят?

– Тя е едно от най-високите признания, които съм получавала. И със сигурност за всеки човек да се усети толкова обичан и близък до една културна институция, защото „Аполония“ е именно това, да се усетиш признат от нея, ти дава много вяра в собствените усилия и възможности.

Какво е според вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

– Разбира се, тя е необходима на цялата страна и ѝ желая дълголетие. Надявам се да надживее всички ни.

2013 г. – КРАСИМИРА СТОЯНОВА, оперна певица

Какво са за вас празниците на изкуствата „Аполония“?

– За целия културен свят в нашата България Празниците на изкуствата „Аполония“ са естественият завършек на лятото под знака на изкуството. Музика, театър, литература и изобразително изкуство си подават ръка и като пъстър калейдоскоп радват почитателите си. Ние със съруза ми много обичаме тези хубави септемврийски вечери край морето на Созопол.

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата ви, а и за личния ви свят?

– Аз съм много радостна, че съм удостоена с тази награда – Аполон, богът и символът на изкуството в Древна Гърция. Той е в определен смисъл символ на изкуството и го днес, а изкуството е най-възвишената форма на общуване и на душевно проявление.

Какво е според вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

– Бъдещето на такъв форум е в ръцете ни. Само от нас зависи как ще бъде нататък. Ако желаем да съхраним дух и култура, ще успеем да съхраним силата, жизнената сила на нацията си, ще дадем бъдеще на децата си. Така че, нека да се борим с всички сили „Аполония“ да я има винаги.

2014 г. – МИНЧО МИНЧЕВ, цигулар

Какво са за вас празниците на изкуствата „Аполония“?

– Мисля, че е един от най-значимите фестивали в България. Обединяващ всички изкуства, привличащ невероятно много разностранна публика, като и участници, разбира се. През всички тези години си спомням за професор Димо Димов, който беше много мил да направи този фестивал. Ние живеехме в един блок и няма да забравя как дойде с ясно разчертан план за провеждането му, за хората, които бяха във визията му как ще се развива „Аполония“... Искам да го поздравя, защото всички тези мечти той ги осъществи, и разбира се, имаше прекрасен екип, който продължава да е в основата на този фестивал. Поздравявам Маргарита Димитрова, която сега се е заела и го движи. Много компактен, много разнообразен и стойностен фестивал.

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата ви, а и за личния ви свят?

– Наградите никога не са ме вълнували и „Аполон Токсофорос“ нищо не е променила. Знаете ли, аз винаги съм бил от хората, които са полагали усилия да осъществявам моите мечти, да помагам повече, да свиря повече, всичко да е качествено. Но „Аполон Токсофорос“ е награда, която всъщност ме приобщава още повече към аполонци.

Какво е според вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

– Няма такъв въпрос за мен. Абсолютно задължително е да го има. Ако пък използваме „трябва ли“. Да, трябва. Както от институции, така и помощ отвсякъде другаде е необходима. Това е културата ни и тя се нуждае от подкрепа. Хората не обичат да се връщат назад. Но аз ще се върна във времето на Людмила Живкова. Нейната цел беше културата да бъде първа в представянето на България. Не трябва да го забравяме. И всеки, който разбира каква е стойността, необходимостта от култура, знае за какво говоря.

2015 г. – ПЕТЪР ВЪЛЧАНОВ И КРИСТИНА ГРОЗЕВА, режисьори на филма „Урок“

Какво са за вас празниците на изкуствата „Аполония“?

Кристина Грозева: Един от най-големите празници в живота на българската култура и изкуство! Празник и за авторите, и за публиката!

Петър Вълчанов: Невероятна възможност за среща с най-различни стойностни произведения на изкуството.

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата ви, а и за личния ви свят?

Кристина Грозева: Всяка награда е признание, някакъв вид удовлетворение за твореца, но се опитваме бързо да забравяме наградите и да се фокусираме към бъдещите творчески приключения.

Петър Вълчанов: С Кристина решихме да подарим тази награда на баща ми Вълчан Петров, защото той наистина я заслужава.

Какво е според вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

Кристина Грозева: Докато има стойностно изкуство, докато има публика за него, форуми от такъв ранг като „Аполония“, ще съществуват.

Петър Вълчанов: Надяваме се да продължава да съществува и да радва и вдъхновява публиката и творците.

2016 г. – ИВАН ТЕОФИЛОВ, поет, писател и преводач

Какво са за вас празниците на изкуствата „Аполония“?
– „Аполония“ съществува от десетилетия и за мен това

е изключително за България. Събирателно място, където могат да се проявяват всички изкуства едновременно. И с най-доброто, което е постигнато през годината. Няма такъв фестивал никъде в Европа. Уникален е.

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата ви, а и за личния ви свят?

– Наградата е символна, но за мен е много важна, защото се връчва от името на всички творци, от всички изкуства. Няма по-висока оценка.

Какво е според вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

– Как да няма бъдеще? Всичките тези години го доказват.

„Четири скулптури, забити в морето“ на Павел Койчев

2017 г. – ПАВЕЛ КОЙЧЕВ, скулптор

Какво са за вас празниците на изкуствата „Аполония“?

– Празнично чувство и настроение. С такова прекрасно усещане съм бил от първата „Аполония“, като глътка хубав свеж въздух. Направихме изложбата в двора на тогавашното кметство, в една стара сополска къща. Но след няколко дни решиха експозицията да се премести в центъра. И без охрана, без нищо, просто я преместиха. Поканата да участвам в тази първа „Аполония“ бе огромна изненада, защото аз гравитирах в графата „никой“. В действителност форумът за мен беше като озонов облак.

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата ви, а и за личния ви свят?

– Не промени нищо, защото наградите идват обикновено късно. Хубаво е да идват навреме, но пък, от друга страна, и време трябва да мине, за да се разбере дали има нещо стойностно или няма. Материално се изрази с прекрасната статуетка на Аполон Токсофорос. Пазя я, тя е толкова ценна. Не че имам някакво бляскаво самочувствие като скулптор, но нея гледам със смирение.

Какво е според вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

– Трябва да я има. Но преди няколко години бях отново на „Аполония“ и някак открих друго. Мисля, че фестивалът изигра ролята си. Сега курортът е като панаир. Ще му дойде времето отново, но не сега. Не може само за да се привличат количества хора, да се правят упражнения. Изкуството е елитарно и винаги ще бъде, мястото му не е на площада, не е на курорта.

2018 г. – ГРЕДИ АССА, художник-живописец

Какво са за вас празниците на изкуствата „Аполония“?

– Те са очаквани срещи на всички изкуства със стимулиращи изненади в перфектно изградената програма. Омаята на късното лято и уютът на стария Созопол превръщат тези срещи в незабравими преживявания за вярната публика на форума. Програмата на празниците е образцова за високото изкуство в България. Всеки ден на „Аполония“ е моментна снимка на върховете постижения на артистите, зад която стоят много месеци на осмисляне на културен пейзаж и удивителните организационни умения на екипа на фондацията и най-вече на артистичната ѝ директорка Маргарита Димитрова.

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата ви, а и за личния ви свят?

– Наградата „Аполон Токсофорос“ е най-ценната ми награда не само защото е за цялостно творчество, а защото, че ми бе дадена точно в момент, в който най-много се нуждаех от такава подкрепа. Наградата стана стимул за нови изложби и за съхраняване на чистите мигове на съпричастност, които дава обществената оценка на творчеството ми.

Какво е според вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

– Познавам Празниците на изкуствата „Аполония“ от 80-те години на предния век. Още в началото на историята си форумът търсеше иновациите и отхвърляше рутината. „Аполония“ е чувствителна към променящия се свят и самата тя се променя. Тази жизненост ѝ обещава бъдещи хоризонти. Бих пожелал на екипа на фондацията да разчита на утвърдени спонсори и на устойчива държавна подкрепа, за да се съсредоточи върху концептуалните търсения на фестивала. Вярвам, че наред с утвърдените творци награда за постижения може да се присъди на млади автори. Изкуството се превърна в труден житейски избор и ранното признание би имало силата на тласък за постижения.

2019 г. – БАЛЕТ „АРАБЕСК“, БОРЯНА СЕЧАНОВА, артистичен директор на балет „арабеск“

Какво са за вас празниците на изкуствата „Аполония“?

– Балет „Арабеск“ е участвал в редица издания на фестивала „Аполония“. В нашите представи той е един празник на българската култура, който не е загубил нищо от чара си и до днес. В този смисъл „Аполония“ за нас е традиция и стил.

Попадайки в неговата артистична атмосфера, разбираме, че „Аполония“ е един форум, който събира грижливо, изискано и с вкус висококачествени произведения на различни жанрове изкуства, на български творци от страната и на таланти, развиващи своето изкуство извън пределите на България.

Международният фестивал „Аполония“ ни дава възможност да печелим широка и признателна публика, да създаваме нови творчески сътрудничества. Той е място за срещи, които обединяват духа, хармонията и красотата, които ни вдъхновяват, обогатяват и мотивират да продължим със същата страст да се развиваме в нелекия път за танцовото изкуство днес.

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата ви, а и за личния ви свят?

– Наградата „Аполон Токсофорос“ е още едно доказателство, че днес „Арабеск“ е трупата от световна класа, своеобразна школа за изпълнители и хореографи, генератор на идеи, източник на информация за случващото се в света на съвременния танц. Дава ни вяра, че нашето изкуство вълнува, впечатлява и вдъхновява нашата публика. Тя е признание за отдадеността и любовта на целия екип на Балет „Арабеск“.

В личен план наградата на Празниците на изкуствата „Аполония“ ми дава увереността, че съм успяла да създам едно прекрасно усещане за съобщност с хората, с които работя в „Арабеск“, че заедно с творческия и административен екип правим всичко по силите си да съхраним традицията и да подкрепяме новите идеи, експерименталните и нестандартни решения в областта на съвременния танц.

Какво е според вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

– „Аполония“ е едно незабравимо за всички участници и гости на фестивала преживяване. Художници, музиканти, писатели и поети, артисти и архитекти са се вдъхновявали и ще продължат да се вдъхновяват от уникалния сополски дух. Фестивалът, носещ древното име на града – Аполония, посветено на бога – покровител на изкуствата, лечител и носител на благодат, ще продължи да привлича многобройни чуждестранни туристи и любители на изкуството от България и света.

**2020 г. – ЖИВКО ПЕТРОВ,
музикант и композитор**

Какво са за Вас празниците на изкуствата „Аполония“?

– „Аполония“ винаги е бил неизменна част от музикалния ми път. Фестивалът, който близо 40 години превръща последните летни дни в истински празник. Созопол се превръща в сцена, на която се срещат изкуствата и артистите. Представяме проектите си, обменяме идеи, раждат се нови....

Градът се променя, променя се дори въздухът и вибрацията му. Неслучайно наричаме това събитие празник, а аз самият избирам „Аполония“ за премиерна сцена!

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата Ви, а и за личния Ви свят?

– „Аполон Токсофорос“ е висока оценка за работата ми. Моята работа, това всъщност е най-личният ми свят, който споделям чрез музиката, и реакцията на публиката е важна за мен. Дава ми възхновение да продължавам. Да получа тази награда е още едно доказателство, че това, което правя, има смисъл и посоката е вярна.

Какво е според Вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

– Убеден съм, че „Аполония“ ще има много дълъг живот и че експът ѝ ще продължи да развива и обогатява фестивала със същия ентузиазъм и любов към изкуството, както и досега. Много бих искал да получавам и все по-голяма подкрепа, защото „Аполония“ и Созопол заслужават да бъдат важна точка на фестивалната карта на Европа, а защо не и на световната такава.

2021 г. – камерен ансамбъл „СОФИЙСКИ СОЛИСТИ“ – ПРОФЕСОР ПЛАМЕН ДЖУРОВ

Какво са за Вас празниците на изкуствата „Аполония“?

– Накратко казано – „среща на музите“. За повече яснота напомням, че по времето, когато се роди „Аполония“, фестивалите в България бяха специализирани – музикални, театрални, фолклорни, детски и други. И досега продължават така. А „Аполония“ от първото издание създаде сцена за различните видове изкуства. Естествено, този формат разшири профила на аудиторията и събра заедно деятелите на културата и любителите на изкуствата. Между другото, рядко си даваме сметка колко имена на млади артисти бяха открити на сцената на фестивала, колко наши сънародници се връщат от чужбина, за да участват в Созопол. Артистичната среда, освободеността и прелестта на Созопол родиха приятелства, дискусии и нови идеи. „Аполония“ е гайджест на изкуствата в България, който показва не само постижения, но и тенденции в развитието на създатели, изпълнители и публика.

Какво е значението на наградата „Аполон Токсофорос“ за работата Ви, а и за личния Ви свят?

– Наградата „Аполон Токсофорос“ е много престижна, защото се определя от корифеи в изкуствата. Връчва се веднъж в годината, в условията на творческа конкуренция, и да я получиш, това означава много. Естествено, тази награда е силно стимулираща за по-нататъшното развитие. Длъжен си да защитаваш реномето си като награден. Обикновено наградата се връчва на личности. Ние сме поласкани, че получихме наградата като ансамбъл, т.е. като група, която умее да се сплоти около творческа идея... Ние сме като мускетарите с техният лозунг „Един за всички, всички за един“. Това е основата на колективното музициране.

Какво е според Вас бъдещето на форум от ранга на „Аполония“?

– Миналото определя и бъдещето. В годините, когато се роди „Аполония“, също се говореше за културен туризъм. Аз съм бил на множество подобни разговори между различни фактори в управлението, но от тези разговори не се роди нищо. А аполонците, без декларации и гръмка самореклама, показаха как можеш да одухотвориш един не-голям град с обичайната му постна инфраструктура и сградите да оживеят както никога досега. Ако в Созопол зададеш въпрос: „Кога Ви свършва туристическият сезон?, отговорът е: „Когато свърши „Аполония“... С други думи, развитието на „Аполония“ ще се гради на вътрешното си съдържание, репертоар, артисти, съчетание и взаимопроникване на видовете изкуства, познанието и откривателството. Е, няма да е лошо, ако артистичните пространства се разширят и освежат, ако островът срещу пристанището стане една от сцените на фестивала.

ИСТИНСКИТЕ НОВИНИ

www.bta.bg

Facebook: БТА/ Bulgarian News Agency

Instagram: @bulgariannewsagency

Twitter: @BTAnewsENG, @BTA_TopNews

LinkedIn: Bulgarian News Agency (BTA)